

ብዙሕነት ምቹባል፣
አባልነት ምትብባዕ፣
ውጥን ስራሕ ብዙሕ
ባህልታት ታዝማኒያ
2025-2029

ማሕበረሰባውን መንግስታውን አገልግሎታት
ክፍሊ መራሒ ክፍለ-ሃገርን (ፕረሚኔርን) ካቢነን (Department of Premier and Cabinet)

አማራጺታት

ጽሑፍ እንደ ንጉሥ ወይ ናይ ምስማዕ ጸገም እንተ ኣልዩካ፡ ወይ ምስ ምርድዳእ እተተሓሓዘ ዘድልዩካ ነገር እንተ ኣልዩካ፡ ናብ ሃገራዊ ኣገልግሎት ምስግጋር (National Relay Service) ብቑጽጋ 13 36 77 ወይ ከኣ ናብ ኣገልግሎት ምስግጋር ቃል ብቑጻል (Speech-to-Speech Relay Service) ብቑጽጋ 1300 555 727 ደውል።

እተተርጎመ ቅዳሓት እዚ ውጥን ስራሕ እዚ ካብ ወብሳይት ክፍሊ መራሒ ክፍለ-ሃገርን (ፕረሜርን) ካብኒን ይርከብ። ተወሳኺ ኣገልግሎታት ብመገዲ ኣገልግሎት ትርጉም (Translating and Interpreting Service - TIS National): www.tisnational.gov.au ይርከብ። ተሌፎን: 131 450

አፍልጦ ሃገር

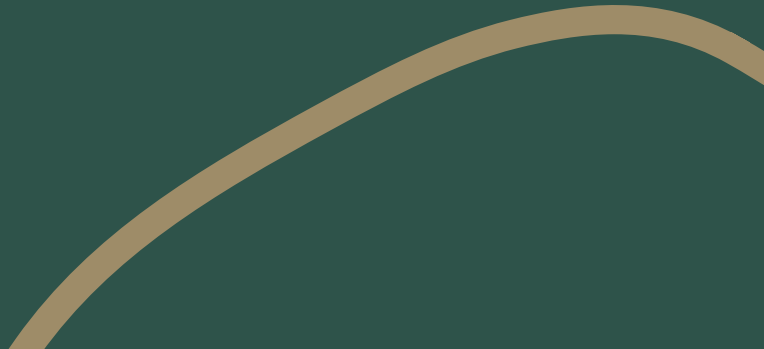
መንግስቲ ታዝማኒያ ንናይ ታዝማኒያ ኣቦርጅንን ንሰድራቤቶምን ከም ባህላውያን ወነንትን ቀጻሊ ሓለውትን መሬት፡ ባሕርን መስመራት ማይን ታዝማኒያ መጠን ኣፍልጦ ይህበምን የኸብርን። ነቶም ንብዙሕ ወለዶታት ፍልጠቶም ዘካፈሉ ሽማግሌታት ዓሚቕ ኣኸብሮትን ኣፍልጦን ንህበም ኢና፤ ንዝሓለፉን ንህሉዎትን ሽማግሌታት ድማ ኣኸብሮትና ንገልጽ።

ኣቦርጅን ካብ ካልእ ባህልታት ንዝመጹ ሰባት ናብ መሬቶም ብኣኸብሮት ዛንታታትን ፍልጠትን ብምክፋል ተቐቢሎምዎም እዮም - ከምኡ ምግባር እውን ክቕጽሉ እዮም። በዚ ናይ ብዙሕ ባህልታት ውጥን ስራሕ እዚ፡ ሓድሽን ነባርን ዝምድናታት ክድልድል እዩ።

ሃገራዊ ስምምዕ ምፍታሕ ፍልልያት 2020 (National Agreement on Closing the Gap 2020): ንታዝማኒያ ኣገደስቲ ዝኾኑ ነጥብታት ለውጢ ይጠቕስ፤ ገለ ኻብኡ፡ ኣብ ውድባት ዝርከብ ዓሌትነት ምልላይን ምሕባርን፤ ኣድልዎን ብዘይምርዳእ ዝግበር ወገናውነትን፤ ከምኡውን ኣብ መላእ ኣገልግሎታትን መደባትን ናይ ስራሕ ቦታታትን ባህላዊ ብቕዓት ምድንፋዕ።

ዓሌትነትን ኣድልዎን ብዘይምርዳእ ዝግበር ወገናውነትን ዝንጸባረቑ መገዲ ፍልልይ ኣለዎ፤ ከምኡውን ኣብ መንጎ ናይ ታዝማኒያ ኣቦርጅንን ብባህልን ቋንቋን ዝተፈላለዩ ታዝማኒያውያንን ነዚ ብዝተፈለለ መገዲ እዮም ዝምከሩዎ። በዚ መሰረት እዚ፡ ኣብ መላእ ማሕበረሰባትና ኣብቲ እዞም ጉዳያት ዝፍትሕሉ መገድታት ፍልልያት ኣሎ።

መሰል ቅዳሕ መንግስቲ ታዝማኒያ
ISBN 978-1-925906-55-4
መጋቢት 2025

ትሕዝቶ

አማራጺዎች	
አፍልጦ ሃገር	
ምስጋና	2
አሕጽሮተ ቃላት	3
መቐድም ሚኒስትር	4
መጠቀሚያ	6
ባህላዊ ብዙሕነት ታዝማኔያ	7
ባህላዊ ብዙሕነት ታዝማኔያ ድሕሪ ግዜ	8
ብባህልን ብቋንቋን ዝተፈላለዩ ታዝማኔያውያን መን እዮም?	11
ሰነድ አገዳሲ እዩ – ነቲ ውጽኢት ምርዳኢ	16
ታዝማኔያውያን ዝነገሩና	17
ነቲ ውጥን ስራሕ ሓበሬታ ዝሃበ መን እዩ	18
ቀዳምነታት ናይቶም እተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዘለዎም ታዝማኔያውያን	19
እቲ መትከል	33
መትከል	34
ስጉምትታት	37
ክትትልን ግምገማን	66
ምሕደራ	67
ስትራቴጅያዊ ስምምዕ	68
መመላእታ 1: ቀንዲ ቃላት	71
ተወሳኺ መግለጺታት	75

ምስጋና

ብደረጃ መንግስቲ ዝግበር ምምኽኻር ነቲ ራእይን ውጽኢትን ቀዳምነታትን ናይ ብዙሕነት ምቕባል፡ ኣባልነት ምትብባዕ፡ ውጥን ስራሕ ብዙሕ ባህልታት ታዝማኒያ 2025-2029 (Embracing Diversity, Fostering Belonging: Tasmania's Multicultural Action Plan 2025-2029)(እቲ ውጥን) ጸልዩዎ እዩ።

መንግስቲ ታዝማኒያ ነቶም ካብ ህይወቶም ግዜ ወሲዶም፡ ብባህላዊ መዳይ ሓጂፊ ዝኾነ መንበሪ ቦታ ንምፍጣር ቀዳምነታት ታዝማኒያ እንታይ ክኸውን ከም ዘለዎ ክቡር ርድኢቶም ዘካፈሉ ልዕሊ 1000 ዝኾኑ ካብ እተፈላልዩ ባህላን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን ከመስግኖም ይፈቱ።

ብተወሳኺ፡ ሰራሕተኛታት ወሃብቲ ኣገልግሎት፡ ከመይ ጌርካ ዝያዳ ተበጻሕን ብባህላዊ መገዲ ንኹሉ ዝሓቁፍን ኣገልግሎት ክትፈጥር ከም እትኽእል ርድኢቶም ስለ ዘካፈሉ ነመስግኖም።

ምዕባለ ናይቲ ውጥን ብዘይ እቲ ልዑል ኣበርክቶ ናይቲ ናይ ታዝማኒያ ቀንዲ ኣካል ዝኾነ ቤት ምኽሪ ታዝማኒያ ብዙሓ-ባህሊ (MCOT)፣ ከምኡ እውን ኣገደስቲ ውድባት ዝኾኑ ማእከል ሓበሬታ ስደተኛታት ታዝማኒያ (MRC Tas)፣ ናይ እንቋዕ ደሓን መጻእኩም ባህላዊ ኣገልግሎት (WCS)፣ ብብዙሕ ባህልታት ዝቐመ ኪዳን ታዝማኒያ (CDAT) ከምኡ እውን ዜጋ ታዝማኒያ (Citizen Tasmania) ኣይምተኻእለን ነይሩ።

እዞን ትካላት ብጉጅለ ውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ ኣቢለን ነቲ ውጥን ኣብ ምቕራጽ ንዝሃብኦ ተመኰሮ ነመስግነን።

መንግስቲ ታዝማኒያ ንብራንድ ታዝማኒያ (Brand Tasmania) ነቲ ውጥን ዝኸውን ምስልታት ኣብ ምቕራብ ንዝገበርዎ ልግስን ዝወፈደዎ ግዜን እውን ከመስግኖም ይፈቱ፣ ከምኡውን ንሰኣልቲ Jess Oakenfull፣ Fred + Hannah፣ Lisa Kuilenburg፣ Inside The Frame (Moss Geordi Halliday-Hall)፣ Sam Shelley ከምኡውን Studio Hubert ከመስግኖም ይፈቱ።

ብዛዕባ እቲ ውጥን ንዝውሃብ ርእይቶታት ብሓገስ ንቐበል ኢና፡- ኢመይል፣ multicultural@dpac.tas.gov.au

አሕጻሮች ቃላት

- ABS** – ቤት ጽሕፈት ስታቲስቲክስ አውስትራልያ (Australian Bureau of Statistics)
- AHRC** – ኮሚሽን ሰብአዊ መሰላት አውስትራልያ (Australian Human Rights Commission)
- AIHW** – ውድብ ጥዕናን ድህነትን አውስትራልያ (Australian Institute of Health and Welfare)
- CDAT** – ብብዙሕ ባህልታት ዝቛመ ኪዳን ታዝማኒያ (Culturally Diverse Alliance of Tasmania)
- DECYP** – ክፍሊ ትምህርቲ፡ ህጻናትን መንእሰያትን፡ መንግስቲ ታዝማኒያ (Department for Education, Children and Young People, Tasmanian Government)
- DoH** – ክፍሊ ጥዕና፡ መንግስቲ ታዝማኒያ (Department of Health, Tasmanian Government)
- DoJ** – ክፍሊ ፍትሒ፡ መንግስቲ ታዝማኒያ (Department of Justice, Tasmanian Government)
- DPAC** – ክፍሊ ፕረሜርን ካቢነ ሚኒስተራትን፡ መንግስቲ ታዝማኒያ (Department of Premier and Cabinet, Tasmanian Government)
- DPFEM** – ክፍሊ ፖሊስ፡ ምሕደራ ባርዕ ሓውን ህጹጽ እዋንን፡ መንግስቲ ታዝማኒያ (Department of Police, Fire and Emergency Management, Tasmanian Government)
- DSG** – ክፍሊ ዕብዳት ጉዳያት ወጻኢ፡ መንግስቲ ታዝማኒያ (Department of State Growth, Tasmanian Government)
- EAL** – አንግሊዝኛ ከም ተወሳኺ ቋንቋ (English as an Additional Language)
- Homes Tas** – ዝወውቲ ታዝማኒያ፡ መንግስቲ ታዝማኒያ (Homes Tasmania, Tasmanian Government)
- LGAT** – ማሕበር ከባብያዊ መንግስቲ ታዝማኒያ (Local Government Association Tasmania)
- MCOT** – ቤት ምክሪ ታዝማኒያ ብዙሓ-ብህሊ (Multicultural Council of Tasmania)
- MRC Tas** – ማእከል ሓበሬታ ስደተኛታት ታዝማኒያ (Migrant Resource Centre Tasmania)
- NAATI** – ሃገራዊ በዓል መዚ ምጽዳቕ ተርጉሞትን አስተርጉሞትን (National Accreditation Authority for Translators and Interpreters)
- NRE Tas** – ክፍሊ ሃብቲ ተፈጥሮን ከባብን፡ መንግስቲ ታዝማኒያ (Department of Natural Resources and Environment, Tasmanian Government)
- OADC** – ቤት ጽሕፈት በዓል መዚ ጸረ ኢድልዎ ታዝማኒያ (Office of the Anti-Discrimination Commissioner Tasmania)
- SSMO** – ቤት ጽሕፈት ምሕደራ አገልግሎት ግዝአት፡ መንግስቲ ታዝማኒያ (State Service Management Office, Tasmanian Government)
- TEC** – ኮሚሽን ምርጫ ታዝማኒያ፡ መንግስቲ ታዝማኒያ (Tasmanian Electoral Commission, Tasmanian Government)
- TFS** – አገልግሎት መጥፋእቲ ሓዊ ታዝማኒያ (Tasmania Fire Service)
- TSS** – አገልግሎት መንግስቲ ታዝማኒያ (Tasmanian State Service)
- WCS** – ናይ እንቋዕ ደሓን መጻእኩም ባህላዊ አገልግሎት (Welcome Cultural Services)

መቼድም ሚኒስትር

ከም ሚኒስትር አገልግሎት ማሕበረሰብ መጠን፡ ብዙሕነት ምቹባል፡ አባልነት ምትብባዕ፡ ውጥን ስራሕ ብዙሕ ባህልታት ታዝማኒያ 2025-2029 ክቕርበልኩም ክለኹ ሓበን ይስምዓኒ።

እቲ ውጥን፡ ኩሎም ታዝማኒያውያን ቦታ ኸም ዘለዎም ዝስምዎም፡ ዘበርክቱሉ፡ ዝዕውቱሉ፡ ስኒት ዘለዎ፡ ንኹሉ ዝሓቁፍን ኣኸባሪትን ንብዙሕ ባህልታት ዘማእከሉትን ደሴት ንኸትህልወና ዘለና ተወፋይነት ዘንጸባርቕ እዩ።

ሃብታም ባህላዊ ታሪኽ ታዝማኒያ ኣብ ኣበርክቶ ካብ መላእ ዓለም ዝመጹ ውልቀሰባትን ማሕበረሰባትን ዝተሃንጸ እዩ፤ ማሕበረሰባት ታዝማኒያና ድማ ካብ ተወሳኺ ባህልን ቋንቋን ይመጹ ኣለዉ።

ኣብ እዋን ቆጶራ ህዝቢ 2021፡ 15.3 ሚእታዊት ካብቶም ኣብ ታዝማኒያ ዝነበሩ ሰባት ኣብ ወጻኢ ሃገራት ዝተወልዱ ኮይኖም፡ ብድምር 85,674 ይኹኑ ነይሮም። እዚ ካብቲ ኣብ 2016 ዝነበረ 12 ሚእታዊት ዝወሰኸ ኮይኑ፡ ኣብ ወጻኢ ሃገራት ዝተወልዱ ካብ ሃገራት ዓዲ እንግሊዝ፡ ቻይና፡ ኔፓል፡ ህንዲን ኒውዚላንድን ዝመጹ እዮም ነይሮም።

ካብ 2021 ንደሓር ብመደብ ሰብኣዊ ሓገዝ ሰፊራ ናብ ታዝማኒያ ዝኣትዉ ስድራቤታትን ውልቀሰባትን ብዓብላሊ መልክዑ ካብ ደቡብን ማእከላይን ኤስያ፡ ከባቢ ሰሃራ ኣፍሪቃን ማእከላይ ምብራቕን ዝመጹ እዮም።

እቲ ውጥን ኩሎም ታዝማኒያውያን ውሕስነት ክስምዎም፡ ንኸሳተፉ ሓይሊ ንኸረኽቡን ናይ ዋንነት ስምዒት ንኸስምዎምን ዝሕግዙ ግብራዊ ስጉምትታት ይገልጹ። ኣብቶም ታዝማኒያውያን ኣዝዮም ኣገደስቲ ምዃናም ዝገለጹልና ቀንዲ ጉዳያት ዘተኮረ ኮይኑ፡ ዓሌትነት ምፍታሕን ማሕበራዊ ምትእስሳር ምዕባይን፡ ኩሎም ታዝማኒያውያን ዓቕምም ንምብጻሕ ዝሕግዞም ዕድላት ንኸረኽቡ ማሕበራዊ፡ ሲቪካዊ፡ ትምህርታውን ቁጠባውን ተሳትፎን ምትብባዕ፡ ከምኡ'ውን ድሌታት ሕብረተሰብ ብባህላውን ንኹሉ ዝሓቁፍን ተበጻሒን ኣገልግሎታት ኣፍልጦ ከም ዝወሃቡን ከም ዝማላእን ምግባር እዩ።

መንግስቲ ታዝማኒያ ንጠሰባት ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን ንምድጋፍ፡ ንዝቐጸሉ ክልተ ዓመታት 2 ሚልዮን ዶላር ወፍሪ ገይሩ ኣሎ። ኣብ ስጉምትታት ናይቲ ውጥን ንዝህሉ ምዕባላታት ኣብ ግዚኡ ገምጋም ክህሉ እዩ፤ ነዚ ንምግባር ድማ ሓደ ሓድሽ ዝተመሰረተ ብማሕበረሰብ ዝምራሕ ኣማኻሪ ጉጅለ፡ ቀጻሊ ተዛማድነት ናይቲ ውጥን ንምርግጋጽ፡ ከምኡ'ውን ነዞም ውጽኢታት ንምዕዋት ኣብ መጻኢ ትኹረት ኸግበረሎም ዘለዎ መዳያት ሓበሬታ ንምሃብ ክዓዩ እዩ።

ነዚ ውጥን ንምቕራጽ ንኹሎም ርድኢቶምን ዛንታታቶምን ሓሳባቶምን ዘበርከቱ ኣባላት ማሕበረሰብን ጉጅለታትን ከመስገኖም እፈቱ። ድምጽታትኩም፡ ተዛማድነቱን ዓወቱን ንምርግጋጽ ኣገዳሲ እዩ።

ንውፊይ ማሕበረሰባዊ ጽላትና እውን ከመስገን እፈቱ፤ እንተላይ ንቤት ምኽሪ ታዝማኒያ ብዙሐ-ባህሊ (MCOT), ማእከል ሓበሬታ ስደተኛታት ታዝማኒያ (MRC Tas), ናይ እንቋዕ ደሓን መጻእኩም ባህላዊ ኣገልግሎት (WCS), ብብዙሕ ባህልታት ዝቐመ ኪዳን ታዝማኒያ (CDAT) ከምኡ እውን ዜጋ ታዝማኒያ ነቲ ውጥን ንምሕባር ዝግበር ምምኽኻር ሕብረተሰብ ንምምችቻው፡ ከምኡውን ንቐጻሊ ጽምዶን ኣበርክቶን ኣብ ምምዕባል እቲ ውጥን ኣበርክቶ ገይሮም እዮም።

ብሓባር ሃብቲ ባህላዊ ብዙሕነት ታዝማኒያ ክንጽምብልን ኩሉ ሰብ ናቱ ኮይኑ ዝስምዖ ግዝኣት ምህናጽ ክንቅጽልን ንኽእል ኢና።

ኣባል ባይቶ ክቡር Roger Jaensch
ሚኒስተር ኣገልግሎት ማሕበረሰብ

መጻሕፍት

ታዘማኒያ ወትሩ ብብዙሕ ባህልን ቋንቋን ዝቐመጥ እያ።

ከምቲ ብቢሮ ስታቲስቲክስ ኣውስትራልያ ዝተገልጸ፡ ብዙሕነት ምቕባል፡ ኣባልነት ምትብባዕ፡ ውጥን ስራሕ ብዙሕ ባህልታት ታዘማኒያ 2025-2029 ንድሌታት እቶም ብባህልን ቋንቋን ዝተፈላለዩ ታዘማኒያውያን ኣብ ምምላእ ዘተኮረ እዩ።

ባህላውን ቋንቋውን ብዙሕነት
“ብመሰረት ሃይማኖት፡ ቋንቋን ብሄርን ዝፈላለዩን መቐለም ካብ ኣቦርጅናል ወይ ደሴት ቶረስ ስትሬት፡ ኣንግሎ-ሳክሶን ወይ ኣንግሎ-ሴልቲክ ወጻኢ ዝኾኑ ጉጅለታትን ውልቀሰባትን።” (ቆጶራ ህዝቢ ኤቢኤስ 2016)

እዚ ትርጉም ኤቢኤስ እዚ፡ ኣብ ኣውስትራልያ ዝተወልዱ ነበርቲ ታዘማኒያ፡ ከምኡውን ናብ ደሴትና ዝተሰደዱ ታዘማኒያውያን የጠቓልል።

እቲ ውጥን፡ ብሰንኪ ብሄርምን ባህሎምን፡ ኣብ ገዛኦም ክዛረቡሉ ዝመርጹዎ ቋንቋታት፡ ወይ ኩነታት ወረቐት መንበሪኦም፡ ንተመኩሮታትን ውጽኢት ህይወትን ታዘማኒያውያን ዝጸሉ ብድሆታትን ስክፍታታትን ኣብ ምፍታሕ ዘተኮረ እዩ።

ብተወሳኺ ምስቲ መንግስቲ ኣውስትራልያ ንብዙሕነት ባህልታትን ምፍታሕ ዓሌትነትን ዝህቦ ቀዳምነታት ብምስምማዕ ማሕበራዊ ምትእስሳር ዘለዎም ማሕበረሰባት ንምምዕባል ይሰርሑ።

ኣብቲ ነቲ ውጥን ሓበሬታ ንምእካብ ዝተኻየደ ምምኽኻር፡ ልዕሊ 1000 ብባህልን ቋንቋን ዝተፈላለዩ ታዘማኒያውያን ተሳቲፎም።

እቲ ውጥን፡ ኣብዚ እዋንዚ ናይ ታዘማኒያ ናይ ስራሕ ቦታታት፡ ትምህርትን ማሕበረሰባትን ከመይ ይሓሰብ፡ ይመላለስን ይሰርሑን ዝቐርጹ ስርዓታትን ባህርያትን ክምልስ ከምዘለዎ ንጹር ገይርም እዮም።

እቲ ምምኽኻር እዚ ዝሰዕብ ኣለልዩ ኣሎ፡-

- ታዘማኒያ ኣብ እትህቦ ፖሊሲታት፡ መደባትን ኣገልግሎታትን፡ ባህላዊ መነጻር ክትጥቀም ኣለዎ፤ ከምኡ እውን
- ማሕበረሰባት፡ ትምህርትን ናይ ስራሕ ቦታታትን፡ ብዘይምርዳእ ዝግበር ወገናውነትን ዓሌትነትን እንታይ ምዃኑ፡ ኣብቶም ብባህልን ቋንቋን ዝተፈላለዩ ታዘማኒያውያን እንታይ ጽልዎ ከም ዘለዎ ክርድኡን ብባህላዊ መገዲ ውሑስን ንኹሉ ዝሓቁፍን ደሴት ብኸመይ ከም ዝፍጠር ድማ ክርድኡ ኣለዎም።

ሽው ጥራይ እዩ ኩሎም ታዘማኒያውያን ብመንነቶም ምሉእ ኣፍልጦን ተቐባልነትን ዝረኸቡ ኮይኑ ክስምዖም፡ ኣብታ ደሴታዊት ሃገርና ክዕንብቡ ከም ዝኸእሉ ድማ ርግጻኛታት ኪኹኑ ዝኸእሉ።

ብዙሕነት ምቕባል፡ ኣባልነት ምትብባዕ፡ ውጥን ስራሕ ብዙሕ ባህልታት ታዘማኒያ 2025-2029 ነቲ ብብዙሕ ባህልታት ዝቐመጥ ደሴትና፡ ፖሊሲ ውጥን ስራሕን ብዙሕ ባህልታት ታዘማኒያ 2021-2023 (Our Multicultural Island: Tasmania's Multicultural Policy and Action Plan 2021-2023) ይትክእ እዩ።

እቲ ውጥን ኣብ መመላእታ 1 ናይ ሓባር ምርድዳእ ንምትብባዕ ዝዓዩ ቻላት ኣቕሪቡ ኣሎ። ይኹን እምበር፡ ምስ ባህላውን ቋንቋውን ብዙሕነት ዝተሓሳሰሩ ሰባት፡ ሓሳባትን ባህርያትን ብኸመይ ከም እንዛረቡ ንምስምማዕ ክስራሕ ዘለዎ ስራሕ ኣሎ። ከም ኣካል ምትግባር እቲ ውጥን ብዘዕባ ስነ-ቻላት ዝምልከት ዝርርባት ማሕበረሰብ ክካየድ እዩ።

ባህላዊ ብዙሕነት ታዝማኔያ

- ባህላዊ ብዙሕነት ታዝማኔያ ድሕሪ ግዜ
- ብባህልን ብቋንቋን ዝተፈላለዩ ታዝማኔያውያን መን እዮም
- ሰነድ ኣገዳሲ እዩ፡ ነቲ ውጽኢት ምርዳእ

William Cuffay። 1788 ክሳብ 1870።
 አባ Cuffay፡ ቅድሚያ ሐራ ምጅኑን አብ
 ብሪጣንያ ከቆመጥ ምጅማሩን አብ ሴንት
 ኪትስ አፍሪቃዊ ባርያ ካራቢያንዮ ነይሩ።
 Cuffay ብ1848 ናብ ታዝማኒያ ተጓዲዙ።
 ብ1857 ድማ ቅድመ ኩነት ዘለዎ ምሕረት
 ረኺቡ። አብ አውስትራልያ ንመሰላት
 ሰራሕተኛታትን ደሞክራሲያዊ ለውጥን አብ
 ዝተኻየደ ወፍሪ ዓቢ ተራ ነይሮዎ።

William Paul Dowling ፡ ህዝባዊ
 ስልጣን፡ ብመንገዱ Wikimedia
 Commons።

ባህላዊ ብዙሕነት ታዝማኒያ ድሕሪ ግዜ

ብዙሓት ባህልታት፡ ቋንቋታትን እምነታትን ንታሪኽ አውስትራልያ ቀሪጸሞ እዮም። እዚ ብዙሕነት እዚ ንሕብረተሰብና ፈቲኑን ቀሪጹን እዩ።

መንግስቲ አውስትራልያ፡ 2024፡ ናብ ፍትሓውነት፡ ንኹሉ እትኸውን ብዙሕ ዝባህላ አውስትራልያ (Towards Fairness: a multicultural Australia for all)

ህዝቢ ፓላዎ/ፓካና መበቆላውያን ነበርቲ ታዝማኒያ ኮይኖም፡ እንተወሓደ ን40,000 ዓመታት ቀጻሊ ህላወ ኣለዎም። እቶም ትሸዓተ ኣህዛብ ናይ ገዛእ ርእሶም ናይ ምፍላጥን ምግባርን ምክፋልን ኣገባብ ነይሮዎም፤ ምስ ኣከባቢ እታ ደሴት ድማ ብድልዳል ማሕበራውን መንፈሳውን ልምድታት ይወሃሃዱ ነይሮም።

መግዛእቲ እንግሊዝ ካብ 1803 ጀሚሩ፡ ብቐንዱ ባህልታትን ቋንቋታትን እንግሊዝን ኣየርላንድን ብምትእትታው፡ ንባህላውን ቋንቋውን መልክዕ ታዝማኒያ ቀይሮዎ እዩ።

ማዕበል ስደት ናብ ታዝማኒያ፡ ኣብ እዋን መግዛእትን ድሕሪኡን እዩ ኣጋጢሙ። ኣብ ምሉእ መበል 19ን መጀመርታ መበል 20 ክፍለ ዘመንን ስደተኛታት ካብ ቻይና፡ ጀርመን፡ ስካንዲናቭያ፡ ደሴታት ግሪኽን ኢጣልያን ሰፊሮም፡ ብብዝሒ ድማ ኤውሮጳውያንን ኤስያውያንን ስደተኛታት ድሕሪ ካልኣይ ኩናት ዓለም መጸአም። ኣብዚ ቀረባ እዋን፡ ካብ መላእ ዓለም ዝመጹ ስደተኛታት፡ ሓተትቲ ዑቕባ፡ ተማሃሮን ሰብ ሞያ ዝኸኑ ስደተኛታትን ንታዝማኒያ ዓድና ይብሉዎ።

ሎሚ ታዝማኒያ ብባህላውን ቋንቋውን መዳይ ዝተፈለለ ህዝቢ ዘለዎ ኮይና፡ ንነዊሕ እዋን ዝሰፈሩን ኣብ ቀረባ እዋን ዝመጹን ስደተኛታትን፡ ዜጋታት፡ ብሰብኣዊ ሓገዝ ኣትዮም ዘለዉ ቀወምቲ ወይ ግዝያዊ ነበርቲ ዝሓቆፈት እዩ።

ብዙሕነት ባህልታት ታዝማኒያ ብኸመይ ከም ዝመገበለ

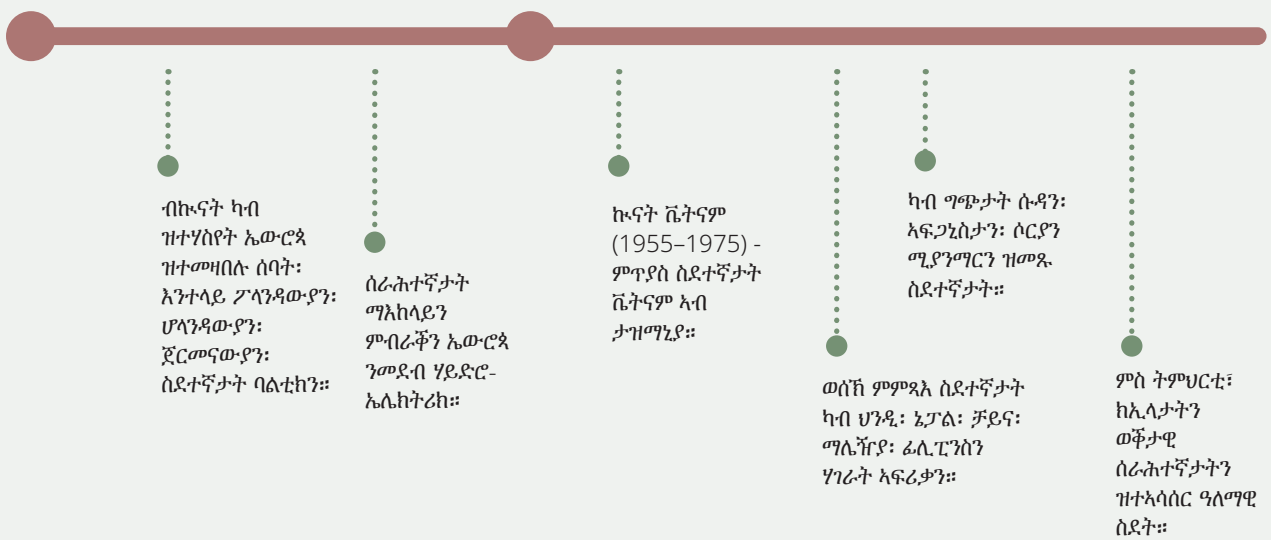
ዘመን ቅድመ-መግዛእትን መጀመርታ መግዛእትን

መበል 19ን መጀመርታ መበል 20ን ክፍለ ዘመን፡ ናይ መጀመርታ እንግሊዛውያን ዘይኮኑ ስደተኛታት

ድሕሪ ካልኣይ ኩናት ዓለም ዝነበረ ዕቤት ስደት (1945-1970ታት)

መወዳእታ መበል 20 ክፍለ ዘመን – ህሉው፡ ዘመናዊ ብዙሕነት ባህልታት ታዝማኒያ

ብባህልን ብቋንቋን ዝተፈላለዩ ታዝማኒያውያን መን እዮም?

ታዝማኒያውያን ብባህልን ቋንቋን ዝተፈላለዩ ምዃኖም እናወሰኸ ይኸይድ ኣሎ።

መበቆል

ኣብ 2021 **121** ታዝማኒያውያን መበቆላት ካብ ኣንግሎ-ሳክሶን / ሰልቲክ ወይ ኣቦርድናል ዘይኩኑ።¹

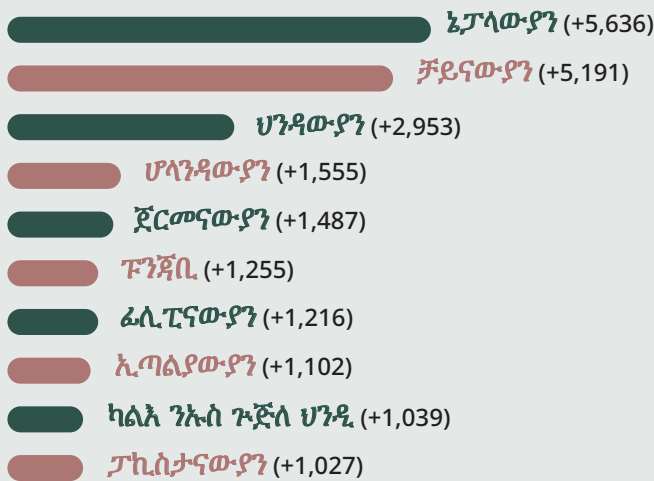
ዝበዘሉ 10 መበቆላት - ማሕበረሰብ ታዝማኒያ 2021²

ሓደስቲ መንነታት ካብ 2016³ ንደ.ሓር

ካብ 2016⁴ ጀሚሩ ዝግበዩ ወሰኽ መንነት

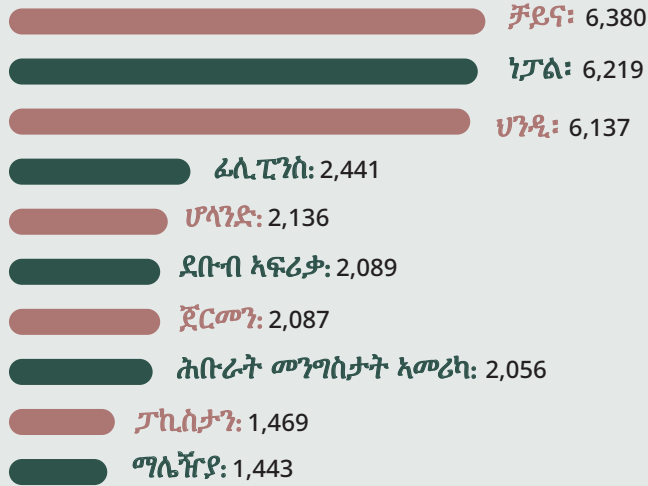
ስደት

ክብ 2021 **1 ክብ 5**

(ልዕሊ 85,500) ታዝማኒያውያን ክብ ወጻኢ ሃገራት ተወሊዶም። እዚ ድማ ካብቲ ክብ 2016 ዝነበረ ቀጽጮ፡ ብኣስታት 25 ሺሕ ዝበዛሉ ታዝማኒያውያን ማለት እዩ።⁴

ክብ ወጻኢ ሃገራት ዝተወልዱ ታዝማኒያውያን ዝመጹሲን ዝለገሉ 10 ቦታታት⁵

ዝበዛሉ ቁጽሪ ክብ ወጻኢ ሃገራት ዝተወልዱ ሰባት ዘለዉን ምምሕዳራት ከባቢ ታዝማኒያ⁶

ስደት

ኣብ 2021 **55,233**

ነበርቲ ታዝማኒያ ሺዛ ነይርዎም።⁷

ወነንቲ ሺዛ ዝኸኑኑ ነበርቲ ታዝማኒያ⁷

ልዕሊ **29,000** ነበርቲ ታዝማኒያ ቀዋሚ ሺዛ ነይርዎም፣ እንተላይ፡ ልዕሊ **3,800** ናይ ሰብአዊ ሓገዝ ሺዛ ዝነበሮም፡ **26,000** ድማ ተማሃሮን ኣብ እዋን በዓላት ዝሰርሑን ወነንቲ ግዝያዊ ሺዛ ነይርዎም።

ኣብ 2016 ጀሚሩ ኣብ ትሕቲ ቀዋሚ ሺዛ እተገብረ ዝዓበየ ወሰኽ⁸

ሰብ ሞያ = **154** ሚሊታዊት
ስድራ ቤት = **47** ሚሊታዊት

ኣብ 2016 ክሳብ 2021 ኣብ ትሕቲ ግዝያዊ ሺዛ እተገብረ ዝዓበየ ለውጢ⁹

ተምሃሮ = **+6** ሚሊታዊት
ሰብ ሞያ = **-27** ሚሊታዊት
ኣብ እዋን በዓላት ዝሰርሑ = **-28** ሚሊታዊት

ናብ ታዝማኒያ ብሰብአዊ ሓገዝ ዝኣተዉ¹⁰

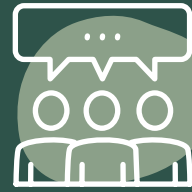
ኣብ 2024፡ **293** ሰባት ብሺዛ ሰብአዊ ሓገዝ ኣብ ታዝማኒያ ክሰፍሩ ኣትዮም።

ኣብዘን ሃገራት ዝመጹ እዮም፡- **አፍጋኒስታን፣ ኢራን፣ ኢትዮጵያ፣ ኤርትራ፣ ሱዳን፣ ደቡብ ሱዳን፣ ዲሞክራሲያዊት ሪፓብሊክ ኮንጎ፣ ኬንያ፣ ሚያንማር፣ ፓኪስታን፣ ሶርያ ከምኡ እውን የመን።**

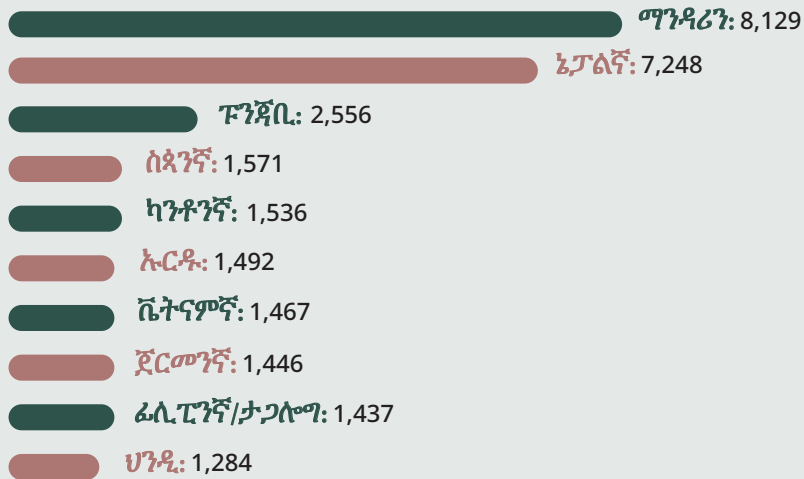
ኣብ ገዛ ዝዝረቡ ቋንቋታት

ኣብ 2021፡ **1 ካብ 10** ዳርጋ

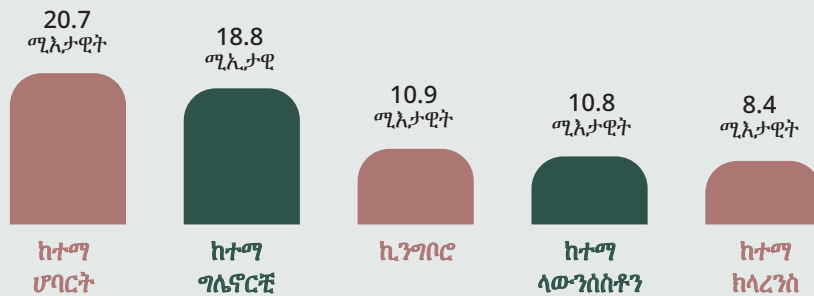
(ልዕሊ 48,500) ታዝማኒያውያን ኣብ ገዝአም ካብ እንግሊዝኛ ወጻኢ ካልእ ቋንቋ ይጥቀሙ ነይሮም። እዚ ድማ ካብቲ ኣብ 2016 ዝነበረ ብ21,000 ዝበዝሑ ታዝማኒያውያን ወሰኽ ገይሩ።¹¹

ኣብ ታዝማኒያ ኣብ 2021 ኣብ ገዛ ዝዝረቡ ቋንቋታት 10 ቋንቋታት¹²

ኣብ 2021 ካብ እንግሊዝኛ ወጻኢ ካልእ ቋንቋታት ዝዝረቡ ዝበዝሑ ተቐማጦ ዘለዎን ምምሕዳራት ታዝማኒያ¹³

ክንዲይ ታዝማኒያውያን ኣገልግሎት ቋንቋ የድልዮም?¹⁴

ኣብ 2021 ልዕሊ **5,000** (ዳርጋ 1 ሚሊታዊት) ታዝማኒያውያን እንግሊዝኛ ጽቡቕ ከም ዘይዘረቡ ወይ ፈጹምም ከም ዘይዘረቡ ገሊጾም። እዚ ድማ ካብቲ ኣብ 2016 ዝነበረ ብ**750** ታዝማኒያውያን ዝበዝሑ እዮ።

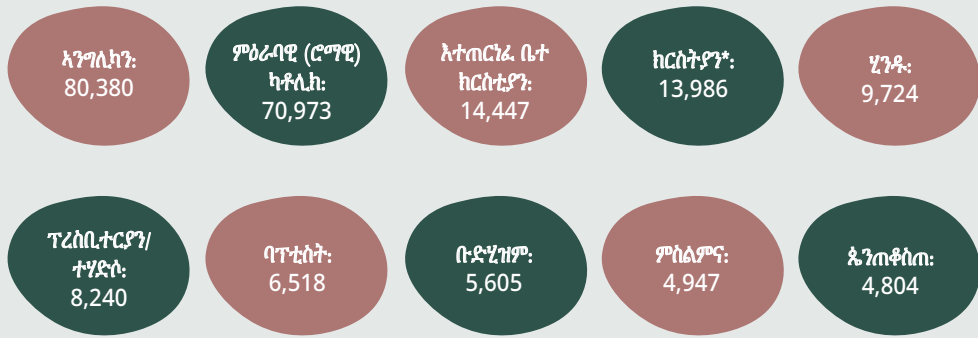
እምነት

ኣብ 2021: **2 ካብ 5**

(242,087) ታዝማኒያውያን ሃይማኖታዊ ምትእስሳር ከምዘለዎም ሓቢሮም። እዚ ድማ ካብቲ ኣብ 2016 ዝነበረ ብ26,579 ነክዩ እዩ።¹⁵

ኣብ 2021 ኣብ ታዝማኒያ ልሙዳት ዝኹኑ ሃይማኖታት¹⁵

*ካብዚ ንላዕሊ ኣይተገልጹን።

ኣብ ታዝማኒያ ብቐልጠና ዝገቡዎ ዘለዎ ሃይማኖታት 2016-2021¹⁵

- ሂንዱ (+7,170 persons)
- ምስልምና (+2,449 persons)
- ቡድሂዝም (+1,556 persons)

ኣብ ታዝማኒያ ብቐልጠና ዝንክዩ ዘለዎ ሃይማኖታት 2016-2021¹⁵

- ኣንግሊካን (-23,459 persons)
- ምዕራባዊ (ሮማዊ) ካቶሊክ (-8,444 persons)
- እተጠርነፈ ቤተ ክርስቲያን (-4,894 persons)

ኣብዚ ውጥን ተጠቓሊሉ ዘሎ ናይ ቀረባ እዋን ሓበሬታ ብቐንዱ ካብ ቆጶራ ህዝቢ 2021 ዝተረኸበ እዩ። ዝቐጽል ቆጶራ ህዝቢ ን2026 መደብ ተታሒዙሉ ኣሎ። እዚ ድማ ብዙሕነት ታዝማኒያ ኣብተን ቅድሚያ እዚ ውጥንዚ ኣብ ዝነበራ ሓሙሽተ ዓመታት ብኸመይ ከም ዝመገበለ ኸጉልሕ እዩ።

ሰነድ አገዳሲ እዩ – ነቲ ውጽኢት ምርዳእ

እቲ ውጥን ብሰንኪ እዚ ዝሰዕብ ምኽንያታት ብድሆታት ንዝገጥሞም ታዝማኒያውያን ዝሓሸ ውጽኢት ብኸመይ ከም እንድግፍ ዘተኮረ እዩ፡-

- ብሄር ወይ ባህሊ፤
- ክእለት ቋንቋ እንግሊዝ (እንግሊዝኛ ቀዳማይ ቋንቋኦም ንዘይኮነ)፤ ወይ
- ናይ መንበሪ ወረቆት ኩነታቶም፤ ኣውስትራልያዊ ዜግነት እንተ ዘይብሎም።

ነቶም ብባህልን ቋንቋን ዝተፈላለዩ ታዝማኒያውያን ንዘጋጥሞም ፍሉይ ማሕበራዊ፣ ቁጠባውን ጥዕናውን ተቓላብነት፣ ከምኡ እውን ኣብ ኣጠቓቕማ ኣገልግሎት ንዘጋጥሞም ዕንቅፋታት ምርዳእ፣ ፍትሓዊ ኣገልግሎታት ንምውጣን ወሳኒ እዩ።

ከም ኩሎም ታዝማኒያውያን፣ እንክብረሉ ቦታ፣ ኣታዊና፣ ደረጃ ትምህርትናን ቁጠባዊ ኩነታትና፣ ጀነቲካዊ ዝንባሌታትና፣ ማሕበራዊ ደገፍናን ምስ ስድራቤትን ፈተውትናን ዘለና ርክብን፣ ኩሎ እዚ ኣብቲ ንኣገልግሎታት እንጥቀመሉ መገዲ፣ ንተመኩሮታትናን ንውጽኢትናን ጽልዋ ክህልዎም ይኸእል እዩ።¹⁶

ብደረጃ ዓለም፣ ገለ ሕማማት ኣብ ዝተወሰኑ መበቐል ዘለዎም ህዝቢ ዝያዳ ከም ዝሰፋሕፋሕ ንፈልጥ ኢና። ኣብ ኣውስትራልያ፣ ብሄር፣ ተመኩሮ መነባብሮን ምልክት ቋንቋ እንግሊዝን ንገለ ማሕበረሰባት ሓደጋታት ጥዕናን ዝርገሐ ሕማማትን ንምግማት ክሕገዙ ከም ዝኸእሉ ንፈልጥ ኢና።¹⁷

ብባህልን ብቋንቋን ዝተፈላለዩ ታዝማኒያውያን ንኣውንታዊ ውጽኢት ተወሳኺ መዋቕራዊ ዕንቅፋታት ከጋጥሞም ተኸእሎ ከምዘሎ እውን ንፈልጥ ኢና። ንኸም ብዘይምርዳእ ዝግበር ወገናውነትን ዓሌትነትን ዝኣመሰሉ ሰላሕታውያን ብድሆታት ምቕላፅ፣ ከምዚ ክሰዕብ ይኸእል፡-

- መደባትን ኣገልግሎታትን ንምርካብ ዝያዳ ኣጸጋሚ ይገብሮ።
- ንርእሰ-ኣኸብሮት፣ ጥዕና ኣእምሮ፣ ምርጫታት ህይወትን ውጽኢትን ታዝማኒያውያን ብኣሉታ ኸጸሉ ይኸእል።
- ኣብ ልዕሊ እቲ ዝጸንሐ ንወለዶታት ዝቐጸለን ብውልቂ ዘጋጠመን፣ ሕማቕን ዘሰንብድን ተመኩሮታት ኪውሰኽ ይኸእል።¹⁸

ይኹን እምበር፣ ነቲ ዘይንከታተሎ ክንርድኦ ኣይንኸእልን ኢና።¹⁹ ብባህልን ቋንቋን ንዝተፈላለዩ ታዝማኒያውያን ዘጋጥሞም ሓደጋታት፣ ተመኩሮታትን ውጽኢታትን ምርዳእ በዳሂ እዩ፤ ምኽንያቱ ህሉው ኩነታት ሃገራዊ ስርዓት ምክትታል፣ ብዛዕባ ብሄር ወይ ባህሊ፣ ኣጠቓቕማን ምልክትን ቋንቋ፣ ወይ ኩነታት መነባብሮ ብዝምልከት ቐጸሊ ሓበሬታ ስለ ዘይእክብ እዩ።²⁰

ኣብ ጸብጻብ ማሕበራዊ ምትእስጋር 2024 (Mapping Social Cohesion Report) ካብ ዝተሳተፉ፣ እቶም 47 ሚኒስትራት ጥራይ እዮም ዓብይ ናይ ኣባልነት ስምዒት ተሰሚዖም። ዓሌትነት፣ ኣብ ፖሊሲታትን ኣገልግሎታትን ድማ ትሑት ኣፍልጦ ምሃብ - እንተላይ፣ እኹል ሓበሬታ ዘይምእካብ - ቀንዲ ምኽንያታት ነይሮም።²¹

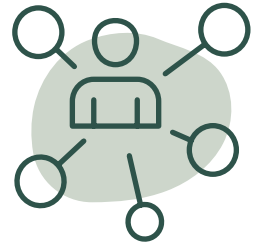
ታዝማኒያውያን ዝነገሩና

- ነቲ ውጥን ስራሕ፡ ሓበሬታ ዝሃበ መን እዩ፤
- ቀዳምነታት ናይቶም እተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዘለዎም ታዝማኒያውያን

ነቲ ውጥን ስራሕ ሓበሬታ ዝሃበ መን እዩ

ታዝማኒያውያን

ኣብቲ ናይ ማሕበረሰብ ምምኽኻር፡ ልዕሊ **1,000** ታዝማኒያውያን ተሳቲፎም፤

950

ተሳተፍቲ ብMCOT፡ MRC Tas ከምኡ እውን WCS ዝተዳለዉ እዮም።

150

ተሳተፍቲ ብCDAT ከምኡ እውን ዜጋ ታዝማኒያ ዝተዳለዉ እዮም።

6

ወሃብቲ ኣገልግሎት፡ ኣብ ከም ስራሕ፡ ኣባይትን ክንክን ጥዕናን ዝኣመሰሉ መዳያት ሓበሬታ ኣበርኪቶም።

ምምኽኻር በዚ ዝስዕብ መገዲ ተኻይዱ፡-

- ብኢንተርነት ዝግበር መጽናዕቲ
- ምይይጥ
- ዓውደ መጽናዕትታት

ተሳተፍቲ መን እዮም ነይሮም፡

- ዝበዝሑ መልሲ ዝሃቡ ሰባት ኣብ ዕድመ **25-44** ዝነበሩ እዮም።
- ትሕቲ **ሰለስተ-ርብዓ** ካብቶም መልሲ ዝሃቡ ሰባት ኣብ ደቡባዊ ክፋል እታ ግዝኣት ዝነበሩ እዮም።
- ኣስታት **70 ሚእታዊት** ካብቶም መልሲ ዝሃቡ ሰባት ካብ እንግሊዝኛ ወጻኢ ተወሳኺ ቋንቋ ዝዛረቡ ኮይኖም፡ እቶም ዝበዝሑ ቋንቋ ኔፓል ዝዛረቡ ነይሮም።
- ትሕቲ **30 ሚእታዊት** ካብቶም መልሲ ዝሃቡ፡ ሞያ ዘለዎም ስደተኛታት ዝኾኑ ስራሕተኛታት ኮይኖም፡ ፍርቆም ኣብ ውሽጢ ክልተ ክሳብ ሓመታት ዓመት ዝመጹ እዮም።
- ልዕሊ **80 ሚእታዊት** ካብቶም ምላሽ ዝሃቡ፡ ብቪዛ ሰብኣዊ ሓገዝ ዝኣተዉ ስደተኛታት እዮም።

ምሕደራ

ካብ ጥሪ 2024 ጀሚሩ፡ እቲ ውጥን ስራሕ ብሓደ ዓይዩ ጉጅለ ክምራሕ ዝጸንሐ ኮይኑ፡ በዞም ዝስዕቡ ዝውክል ነይሩ፡-

- ቤት ምኽሪ ታዝማኒያ ብዙሓ-ባህሊ
- ማእከል ሓበሬታ ስደተኛታት ታዝማኒያ
- ናይ እንቋዕ ደሓን መጻእኩም ባህላዊ ኣገልግሎት
- ብብዙሕ ባህሊታት ዝቐመ ኪዳን ታዝማኒያ
- ዜጋ ታዝማንያ

ቀዳምነታት ናይቶም እተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዘለዎም ታዝማኒያውያን

ቀንዲ መልእኽታት

ታዝማኒያውያን ንኹሉ እትሓቀፍ ደሴታዊት ሃገር ንምፍጣር ቀዳምነት ከም ዝህቡ ንጹር ነይሩ።

ንዓና ዝምልከት፡ ብዘይ ብኣና ክኸውን የብሉን

ምሕደራ ናይቲ መንግስቲ ታዝማኒያ ዝመርሖ ብዙሕ ባህላዊ ፖርትፎሊዮ ካብ ባህላውን ቋንቋውን ብዙሕነት ዘለዎ ማሕበረሰባት ዝመጽእ ውክልና ከጠቓልል ይግባእ። ኣብ ብዙሕነት ባህላዊ ጉዳያት ዝያዳ ባይቶኣዊ ትኩረት ክህሉ ይግባእ። ብባህልን ብቋንቋን ዝተፈላለዩ ታዝማኒያውያን ኣብ ማእከል እቲ ራእይ ኪኹኑ ይግባእ። ንድፍን ኣወሃህባን ፖሊሲታት፡ መደባትን ኣገልግሎታትን ድማ ምስ ድሌታቶም ዝተመጣጠነ ክኸውን ይግባእ።

ኣባል ክንከውን ውሕስነት ክስምዓና ኣለዎ

ዓሌትነትን ኣድልዎን ኣብ ውሽጢ ትምህርቲ፣ ስራሕን ማሕበረሰባትን ኣፍልጦ ክወሃቦን ብኣድማዒ መገዲ ክእለን የድሊ። እዚ ድማ ንብሉጽነት ህይወት፡ ስምዒት ድሕንነትን ኮለንተናዊ ጥዕናን፡ ከምኡውን ስምዒት ዋጋ ምህላውን ኣባልነትን ናይቶም ብባህላውን ቋንቋውን መዳያት ዝተፈላለዩ ታዝማኒያውያን ከማሓይሽ እዩ።

ክንሳተፍን ኣባላት ምዃንና ክስምዓናን ንደሊ

ተበጻሒ ኣገልግሎት ቋንቋ፡ ብባህላዊ መዳይ ንኹሉ ዝሓቁፍ ትምህርትን ቦታታት ስራሕን ክንከን ጥዕናን ከምኡውን ኣገልግሎት ጥዕና ኣእምሮን ማሕበረሰባዊ ኣገልግሎታትን፡ ነቶም ብባህልን ቋንቋን ዝተፈላለዩ ታዝማኒያውያን ኣብ ህይወት ታዝማኒያ ንክሳተፉ ኣገደስቲ እዮም።

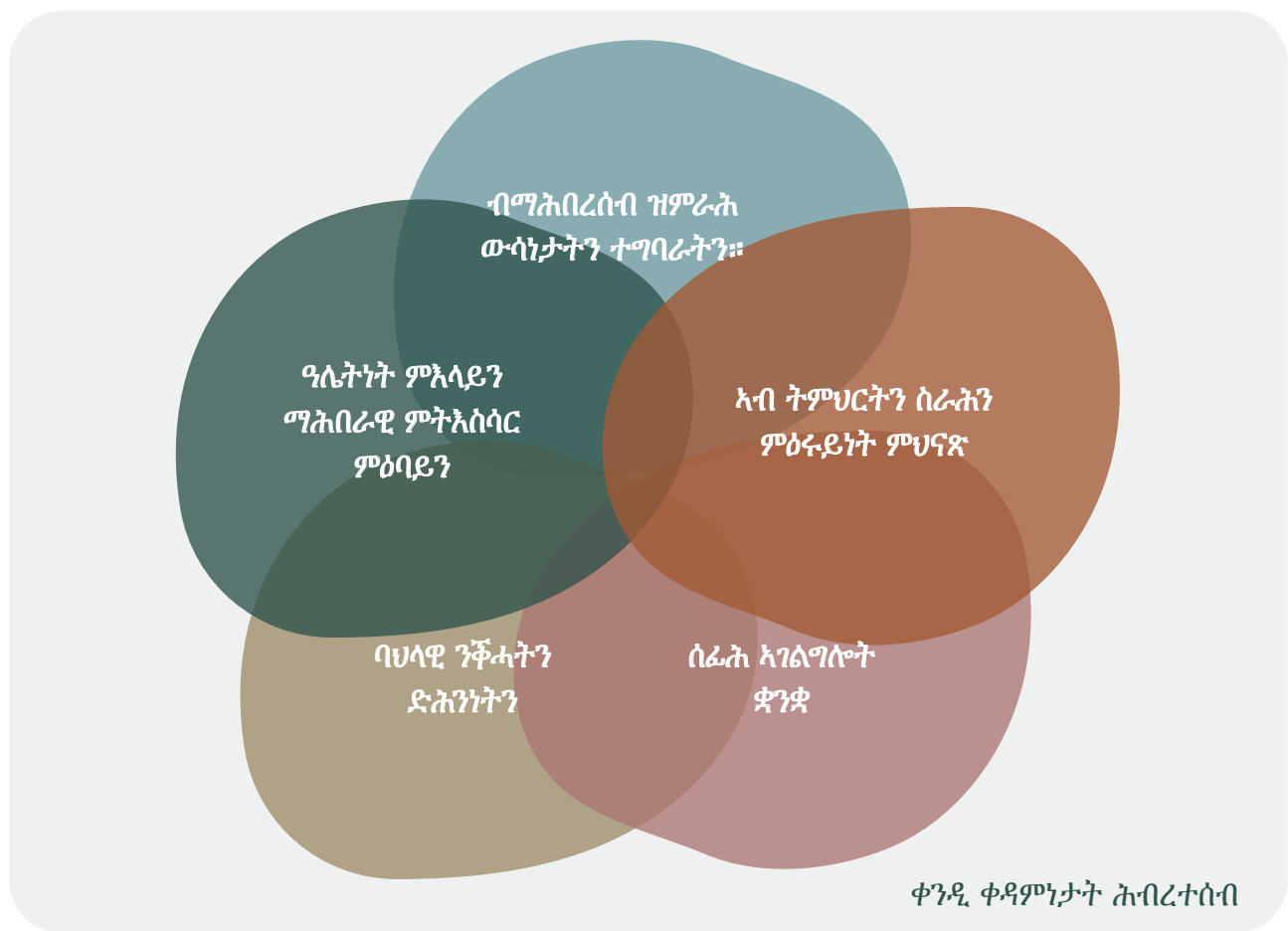
ዘይንርእዮ ክንከውን ኣይንኸእልን ኢና

ኣብ ዝተፈላለዩ መዳያት ሕብረተሰብ ታዝማኒያ፡ እንተላይ ኣብ ናይ መሪሕነት ቦታታት፡ መሪኸቢ ብዙሃንን መንግስታዊ ኣገልግሎታትን ውሱን ውክልና ናይ ዝተፈላዩ ባህልን ቋንቋን ዘለዎም ታዝማኒያውያን ጥራይ እዩ ዘሎ። እዚ ድማ ናይ ምግላል ስምዒት ክፈጥር ይኸእል።

ቀንዲ ቀዳምነታት ሕብረተሰብ

ማሕበረሰባት ቀዳምነት ክንህበም ዝነገሩና ሓሙሽተ ወሰንቲ ስጉምታት ኣለዉ፡-

ብማሕበረሰብ ዝምራሕ ውሳኔታትን ተግባራትን።

ዝሰማዕናዮ

- ብባህልን ብቋንቋን ዝተፈላለዩ ታዝማኒያውያን ኣብቲ ንህይወቶም ኣብ ዝጸሉ ጉዳያት ዝግበር ምይይጥን ውሳኔን ክሳተፉ ይደልዩ።
- ታዝማኒያውያን ምስ ወሃብቲ ውሳኔ ብኸመይ ውሑስ ዝርርብ ከም ዝገብሩን ክስምዑ ከም ዝኸእሉን ክርድኡ ይደልዩ።
- ንተመኩሮታትን ድሌታትን ኣቦርጅናል ህዝቢ ታዝማኒያ ቀዳምነት ምሃብን ምላሽ ምሃብን ከምዘድሊ ብኣኸብሮት ብምግንዛብ፣ ብባህላውን ቋንቋውን መዳያት ዝተፈላለዩ ታዝማኒያውያን፣ ወሃብቲ ውሳኔ፣ ከም ዓሌትነትን ኣድልዎን ዝኣመሰሉ ሰላሕታዊ ዕንቅፋታት ኣብ ተመኩሮታትን ውጽኢትን ታዝማኒያውያን ዘለዎም ጽልዋ ከም ዝርድኡ ከረጋግጹ ይደልዩ።

ቀንዲ ቀዳምነታት ዝወሃቦም ነገራት፡-

- **ጌዳር ሚኒስትሪያዊ ትኹረት ኣብ ጉዳያት ብዙሕነት ባህሊ፣** ወይ ብፍሉይ ዝተመዘዘ ናይ ሚኒስተር ቦታ ወይ ድማ ብማሕበረሰብ ዝምራሕ ኣማኻሪ ጉጅለ።
- **እንታይ ማለትና ምጂኑ ሓባራዊ ርድኢት ምህላው፣** ብዛዕባ ማሕበረሰባት ብኸመይ ንዛረብ፣ ማሕበራዊ ምትእስሳር እንታይ እዩ፣ ባህላዊ ህንጥዩነት፣ ኣፍልጦ፣ ብቕዓት፣ ትምህርቲ፣ ድሕንነት፣ ከምኡ'ውን፣ ምትእትታው እንታይ ማለት ምጂኑ፣ ከምኡ'ውን ዓሌትነትን ጽልዋታቱን ምርዳእ።
- **ብባህላውን ቋንቋውን መዳያት ዝተፈላለዩ ታዝማኒያውያን ዘጋጥሞም ብድሆታት፣ ምዕባለን ውጽኢታትን ሓባራዊ ርድኢት ምህላው፣** ብዘተን ትርጉም ዘለዎ ሓበሬታ ብምእካብን ታዝማኒያ ብመነጽር ብሄር፣ ኣጠቓቕማ ቋንቋን ኩነታት መነባብሮን፣ ፖሊሲታትን መደባትን ክትነድፍን ክትከታተልን የድልዩ።

“መንግስቲ ታዝማኒያ፣ ስደተኛታት ኣብ ማሕበራዊ ፖሊሲታት፣ ምምኽኻር፣ ሰራሕ ወዘተ ንኸሳተፉ ምትብባዕ ክቕጽል ይኸእል እዩ።”
 ተሳታፊ፣ ምምኽኻር ንውጥን ሰራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ዓሌትነት ምእላይን ማሕበራዊ ምትእስሳር ምዕባይን

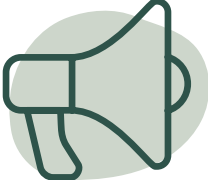
ዓሌትነት እንታይ እዩ፤

ኮሚሽን ሰብአዊ መሰላት ኣውስትራልያ ንዓሌትነት ከምዚ ኢሉ ይገልጽ፡-

“ስርዓታትን ፖሊሲታትን፣ ተግባራትን ኣተሓሳስባታትን፣ ኣብ ዓሌት ተመርኩሱ ንሰባት ዘይምዕሩይ ዕድላትን ውጽኢትን ምስ ዝፈጠር እዩ። ዓሌትነት ብሓሳብ ወይ ብተግባር ኣቐዲምካ ኻብ ምፍራድ ንላዕሊ እዩ። እዚ ኣቐዲምካ ምፍራድኪ - ውልቃዊ ይኹን ትካላዊ - ኣብ መሰላት ካልኣት ምፍልላይ ብምግባር፣ ብምግፋዕ ወይ ብምድራት ምስ ዝስነ እዩ ዓሌትነት ዝፍጠር።”

ዝሰማዕናዮ፤

- ዓሌትነትን ኣቐዲምካ ምፍራድን ንብሉጽነት ህይወት፣ ስምዒት ድሕንነትን ከለንተናዊ ጥዕናን፣ ከምኡውን ስምዒት ዋጋ ምህላውን ኣባልነትን ናይቶም ብባህላውን ቋንቋውን መዳያት ዝተፈላለዩ ታዝማኒያውያን ይዓግት እዩ።
- ተመኩሮታት ዓሌትነት፣ ኣብ መላእ ጽፍሒ ትምህርቲ፣ ስራሕ፣ ምስ ፖሊሲ ታዝማኒያን ስርዓት ገበናዊ ፍትሕን ኣብ ዝግበር ርክባት፣ ኣብ ምርካብ ኣገልግሎታትን ኣብ ውሽጢ ማሕበረሰባት ኣብ ዝግበር ርክባትን ኣብ መላእ ታዝማኒያ ተራእዮ እዩ።
- ታዝማኒያ ኣብ ማሕበራዊ ምትእስሳር፣ ባህላዊ ንቕሓት፣ ኣብ ምርዳእ ጽልዎታት ዓሌትነትን ኣድልዎን ምምሕያሽ ክትገብር የድልዎ፤ እዚ ድማ ብባህልን ቋንቋን ዝተፈላለዩ ታዝማኒያውያን ውሑስ፣ ጥዑይን ክቡርን ህይወት ክነብሩ ከምዝኽእሉ ንምርግጋጽ የኽእል።
- ሕብረተሰብ ብዛዕባ ሕግታት ጸረ ኣድልዎን ብዛዕባ ዘጋጠመ ጸገማት ብኸመይ ከም ዝሕብርን ዘለዎ ርድኢት ከዕቢ የድሊ። ዓሌትነት፣ ዓሌታዊ ድራኽ ዘለዎም ጸገማትን ኣድልዎን ዘጋጥሞም ብባህልን ቋንቋን ዝተፈላለዩ ታዝማኒያውያን፣ ጥርዓን ክቕርቡ ኸለዉ ውሕስነት ክስምምዎ ኣለዎ።
- ታዝማኒያ ንግዳያት ዓሌትነት ግቡእ ደገፍ ንምርካብ ኣብ ምሕጋዝ ከተመሓይሽ ኣለዎ።

“ንኣድኡድካ ኣብ ምቕብባል፣ ዝተፈላለዩ ሕብረተሰብ ኣብ ምቕባልን ዓሌትነት ኣብ ምጽራርን ዝያዳ ጎስጓጎት ክንገብር ዘድልዩና ይመስለኒ። ጽልዎ ናይቶም ሱቕ ኢሎም ዝዕዘቡ ብዙሕ ግዜ ርእዮ እዩ፤ ሰባት ንርእሶም ወይ ንኻልኦት ክግበቑ ሓይሊ ኣይረኽቡን ኣለዉ።”

ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ዓሌትነት እንታይ ይመስል፤

ዓሌትነት ብዙስ መልክዕ ክሕዝ ይኸእል እዩ፤ ከም ዘሕርቕ ወይ ዝጎድእ ቃላት ወይ ዋሳኤ፣ ጸርፊ ወይ ብቓላት ምህሳይ፣ ከምኡውን ምግፋዕ ወይ ምፍርራሕ። ብተወሳኺ፡ ኣብ ልዕሊ ፍሉይት ጉጅሊታት ጽልኢ ዝውሰኽ ኣብ ኢንተርኔት ወይ ኣብ መራሽቢ ብዙሃን ዝወሃብ ዘረባ ዘጠቓልል ኮይኑ፡ ቦቲ ዝኸበደ መልክዑ ድማ ኣካላዊ መጥቓዕትን ዓመጽን የጠቓልል።

ዓሌትነት ነቲ ንኹሎም ታዝማኒያውያን ብኸብሪ ክትሓዙ ዘለዎም መሰረታዊ መሰል ዝጥሕስ እዩ።²²

ጸብጻብ ማሕበራዊ ምትእስሳር 2024፡ ስምዒት ኣባልነትን ማሕበራዊ ፍትሕን ኣውስትራላውያን ካብቲ ናይ ነዊሕ ግዜ ገምጋም ኣዝዩ ትሒቱ ኸም ዘሎ ይገልጽ።

ጸብጻብ ማሕበራዊ ምትእስሳር ኣብ ዝገበሮ መጽናዕቲ፡ ሓደ ኻብ ሰለስተ ኣብ ወጻኢ ሃገራት ዝተወልዱ ካብ እንግሊዝኛ ዘይዛረብ ድሕረ ባይታ ድማ ዝመጹ ኣውስትራላውያን፡ ኣብ ዝሓለፈ 12 ኣዋርሕ ብሕብሪ ቆርበት፡ ብሄራዊ መበቆል ወይ ሃይማኖት ዝተደረሸ ኣድልዎ ከምዘጋጠሞም ጸብጺቡ።²³

እዚ ኣብ ማሕበራዊ ምትእስሳር ዘሎ ጸቕጢ ኣብ ታዝማኒያ ርኡይ እዩ። ኣብ ዝሓለፈ ክልተ ዓመታት፡ ብዓሌታዊ ድራኽታት ዝተፈጸመ ኣድልዎ፣ ግህሰት፣ ምግፋዕን ዓመጽን ብዝምልከት ብርክት ዝበሉ ጸብጻባት ማዕከናት ዜናን ጥርጉናት ሕብረተሰብን ተራእዮም እዮም።

ዓሌትነትን ኣድልዎን ኣብ ውልቀሰባትን ማሕበረሰባት ታዝማኒያን ሰፊሕ ጽልዎ ኣለዎ። ኣብ ኣእምሮኣውን ኣካላውን ጥዕናን ውልቀሰባት ኣሉታዊ ውጽኢት ከስዕብ ይኸእል እዩ፤ ኣብ ሕብረተሰብ ድማ ምፍልላይ ክፈጥርን ምትእስሳር ከዕኑን ይኸእል።

ማሕበራዊ ምትእስሳር እንታይ እዩ፤
ኣብ ኣውስትራልያ፡ ኩሉ ዝሰማምዓሉ ትርጉም የብሉን።
ትካል ስካንሎን (Scanlon Institute) ኣብዚ ዝስዕብ ኣተኩሩ ኣሎ፤
“ኣባላት ምእንቲ ክከብሩን ክስዕቡን፡ ንኣድሕዶም ክተሓባቡን ዘለዎም ድልውነት እዩ።”

ማሕበራዊ ምትእስሳር፡ ጸረ ዓሌትነትን ምዃን፡ ብዛዕባ ኻልእ ዓሌት ኣሉታዊ ኣተሓሳስባን ካብ ምሓዝን ንኻልእ ማሕበረሰብ ካብ ምግላልን ምርሓቕ ይሓትት።²⁴

መንግስቲ ታዝማኒያ፡ ባህላዊ ርድኢት፡ ኣድናቕትን ምክብባርን ዝዕንብቡሉ ሃዋህው ንምሕብሓብ ቆሪጹ ተላዒሉ ኣሎ።

“ኩሉ ሰብ፡ ዜግነቱ ይኹን ሃይማኖቱ ብዘየገድስ፡ ልዕሊ ኹሉ ድማ ኣብ ታዝማኒያ ንኸንደይ ግዜ ተቐሚጡ ብዘየገድስ፡ ክሕቆፍን ክኸበርን ዋጋ ክውሃብን ኣለዎ።”
ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ኣብዚ ሕጂ እዋን እንገብር ዘለና

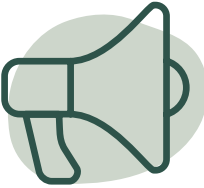
መንግስቲ ታዝማኒያ፡ ኩሉ ሰብ ውሕስነት ዝሰምዖ፡ ክሳተፍን ክዕወትን ምእንቲ ዓቕሙ ኸሕብሐቡሉ፡ ናይ ኣባልነት ስምዒት ከም ዝሰምዖ ዝገብር ሃዋህው ድማ ኸፍጠረሉ፡ ዓሌትነትን ኣድልዎን ንምምካት ቆሪጹ ተላዒሉ ኣሎ። እዚ ነዚ ዝስዕብ የጠቓልል፡-

- ምስ ማሕበረሰባት፡ ትካላት ንግድን MCOTን ብምስራሕ ንናይ ሕብረተሰብ ናይ ድሕንነት ስክፍታታት ምላሽ ንምሃብ ንጡፍ ስጉምቲ ምውሳድ። መንግስቲ ታዝማኒያ ኣብ 2023-24 ዓሌትነት ንምፍታሕን ማሕበራዊ ምትእስሳር ንምዕባይን \$500,000 ቃል ኣትዩ።
- ኣብ 2023-24፡ MRC Tas ኣብ መላእ ታዝማኒያ ነቶም ብዓሌታዊ ኣድልዎ፡ ግህሰትን ምግፋዕን ዝተሃሰዩ ማሕበረሰባት ተወሳኺ ኣገልግሎት ምኽርን ስነ-ኣእምሮኣዊ ማሕበራዊ ደገፍን ንምሃብ ንዘሎ ጠለብ ብቕጽበት ንምምላእ ምወላ ተገይሩሉ እዩ።
- ኣብ ሕዳር 2024 መደብ ማሕበራዊ ምትእስሳር ንኣሽቱ ድጋፍ ተዛዚሙ፡ ን13 ማሕበረሰባዊ ፕሮጀክታት ንዓሌትነት ንምፍታሕን ማሕበራዊ ምትእስሳር ንምዕባይን ብመገዲ ክባብያዊ ተበግሶታት ኣብ መላእ ታዝማኒያ \$200,000 ምወላ ሂቡ።
- ኣብ 2024፡ ክፍሊ ትምህርትን ህጻናትን መንእሰያትን (DECYP) ኣብ ገሊኡን ኣብያተ ትምህርቲ ሓድሽ መደብ ጸረ-ዓሌትነት ኣበጊሱ።
- DECYP ብተወሳኺ ኣብ ኣብያተ ትምህርቲ ንዝፍጸም ድንደናን ኣድልዎን ብሓያሎ ተበግሶታት ኣቡሉ መልሲ ይህበሉ ኣሎ፡ ንኣብነት፡ ፖሊሲን ኣገባባትን ምሕደራ ባህሪ ተማሃሮ፡ ማዕቀፍ ምክልኻል፡ መደብ ነርስ ጥዕና ቤት ትምህርቲ፡ ከምኡውን ኣብ ነፍሲ ወከፍ ቤት ትምህርቲ ጉጅለ ናይ ቤት ትምህርቲ ደገፍን ኰለንተናዊ ጥዕናን ከም ዘሎ ምርግጽ ከጥቀስ ይከኣል።
- ሚኒስተር ፍትሕን ክፍሊ ፍትሕን (DoJ) ብመሰረት ሕገ ጸረ-ኢድልዎ 1998 (Anti-Discrimination Act 1998) ናንዝፍጠር ዝኾነ ይኹን ሕጋዊ ጉዳያት ይከታተሉን ይምልሱን።
- ፖሊሲ ታዝማኒያ ዝጥቀሙሉ ኣገባብ ምእካብ ሓበሬታ፡ ምስ ብጉዳያት ዝድረኹ ጉጅለታት፡ ኣኸረርቲ ጉጅለታትን ብጽልኢ ዝተደፋፍኡ ንጥፈታትን (ሃይማኖትን ዓሌትነትን ካልእን ሓዊስካ) ዝተኣሳሰር ሓበሬታ ንምሓዝ የኸእል።

ባህላዊ ንቅሓትን ድህነትን

ዝሰማዕናዮ፡-

- ኣብ ስርዓተ ትምህርቲ ታዝማኒያ ዘሎ ንባህሊ ኣብ ግምት ናይ ዘእቱ ኣስተምህሮን ውሑስ ደገፍን ደረጃ፣ ስድራቤታት ኣብ ስርዓተ ትምህርቲ ታዝማኒያ ንክዕወቱ እኹል ደገፍ ዝገብር ኣይኮነን።
- ብተመጣጣኒ ዋጋ ዝርከብ፡ ብባህላዊ መዳይ ውሑስን ብዛዕባ ሕማቕ ተዘክሮታት እኹል ፍልጠት ዘለዎን ከንክን ጥዕና፣ ኣገልግሎት ጥዕና ኣእምሮን ማሕበረሰባዊ ኣገልግሎታትን ምርካብ፣ ነቶም ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ማሕበረሰባት ታዝማኒያ ድሌታቶም ኣፍልጦ ከምዝወሃቦን ከምዝፍታሕን ንክፈልጡ ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ።
- ኣስራሕትን ክኢላታት ኣገልግሎታት ስራሕን ንኹሉ ባህሊ ዝሓቕፉ ምዃኖም ምርግጋጽ፡ ኣድልዎ ብኸመይ ከም ዝፍታሕ ምርዳእ፡ ከምኡውን ስደተኛታት ታዝማኒያውያን ኣብ ታዝማኒያ ንነዊሕ እዋን ንክሰፍሩ ዝሕግዞም ትርጉም ዘለዎ ስራሕ ንክረኽቡ ምድጋፍ።
- ብተመጣጣኒ ዋጋ ዝርከብ፡ ግቡእ፡ ውሑስን ተበጻሕን ኣማራጺታት ኣባይቲ ዘይምህላወ፡ ንጽቡቕ ሂወትን ሰፈራን ናይቶም ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን የዳኸም ኣሎ።

“ዝተፈላለዩ ባህሊ ዘለዎም ሰባት ኣብ ውሑስ ሃዋህው ዝረኽቡሉ ቦታታት ከም ዝህልዉ ምግባር።”
 ተሳታፊ፡ ምምክኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ካብ ባህላዊ ንቅሓት ናብ ባህላዊ ምትእስሳር - እዚ እንታይ ማለት እዩ፤

ባህላዊ ንቅሓት
 ፍልልያትን ኣብ ተበጻሕነት ከፊ ውጽኢት ሰባት ዘለዎ ጽልዋን ምርዳእ።

ባህላዊ ተነቓፍነት
 ባህላዊ ብዙሕነት ከም ሕጋዊ ጌርካ ምቕባልን ብዘይምርዳእ ንዝግበር ወገናውነት ምርዳእን።

ባህላዊ ድህነት
 ብማሕበረሰባት ዝተነድፈ ንባህሊ ዝሰማማዕ ሃዋህው።

ንባህሊ ዘጣምር
 ካብ ዝተፈላለዩ ባህልታት ንዝመጹ ውልቀሰባት ኣቋልቦ ምህብን ምድጋፍን፣ ኣብ ውሽጢ እተወሰነ ኹነታት ንዘለዎም ፍሉይ ኣረኣእያን ኣበርክቶን ኣኸቢርካ ምርኣይ።

“አብዚ እዋንዚ ከተማ ግሌኖርቺ ብመንጽር ድኳናት፡ ደገፍ፡ ምጉሰጓሰን ብብዙሕ ቋንቋታት ዝዛረቡ ሰራሕተኛታት ሕክምና ዘለዎም ዝተፈላለዩ ሕክምናዊ አገልግሎታትን ብምሃብ ዝመጸ አብነታዊት ቦታ ትመስል። አብ ካልኣት ማሕበረሰባት ታዝማኒያ ተመሳሳሊ አገልግሎት የድልየና ኣሎ።”

ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ሰራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ባህሊ ናይ ሓደ ውልቀሰብ ወይ ናይ ሓደ ሕብረተሰብ መንነት ኣብ ምቕራጽ ወሳኒ ተራ ዝጻወት ኮይኑ፡ ዕድመ፡ ዓቕሚ፡ ብሄር፡ ጾታን ጾታዊ ብዙሕነትን፡ ሃይማኖት፡ ቁጠባዊ ኩነታት፡ ስልጣንን ዝተሓልፈ ተመክሮን ሓዊስካ ብብዙሕ ረጅሒታት ይቕረጽ እዩ።

ባህላዊ ንቕሓትን ብቕዓትን ብዛዕባ ባህሊ ሓድሽ ኣተሓሳስባ ክህልወካ ይሓትት። እዚ ማለት፡ ምስ ሓሳባትን እምነትን ክብርታትን ባህልኻ ክጋጮ ንዝኸእል ሓደሽቲ ሓሳባት ክፉት ምዃንን ነዚ ፍልልያት እዚ ማዕረ ጌርካ ክትርእዮ ምኽኣልን እዩ። ከምኡ'ውን ምስ ካልኣት ብውሑስን ደጋፍን መገዲ ምትእስሳር፡ ድሕረ ባይታ፡ እምነት፡ ክብርታት፡ ልምድታት፡ ፍልጠት፡ ኣነባብራን ማሕበራዊ ባህርያትን ኩሉ ሰብ ድማ ምኽባርን ዘጠቓልል እዩ።

ባህላዊ ድሕንነትን ምትእስሳርን ነቲ ብዘይምርዳእ ወይ ኩነ ኢልካ ዝግበር ወገናውነትን ኣድልዎን ንምፍታሕ ውሑስ ሃዋህው ብዝፈጥር መገዲ ከመይ ጌርካ ከም እተለልዮን ከም እትፈትሖን ምርዳእ ይሓትት። ግቡእን ተረካብን ኣገልግሎት ቋንቋ ምሃብ፡ ወሳኒ ኣካል ናይዚ እዩ።

ብባህሊ ውሑስን ንኹሉ ዝሓቁፍን ትምህርቲ፡ ስልጠና፡ ናይ ስራሕ ቦታታት፡ ኣገልግሎታትን ደገፍን፡ ነቶም ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን ኣብ ኩሉ መዳያት ህይወቶም ኣጋጣሚ ንክረኽቡን ንክሳተፉን ንክስሉኑን ብርታዕ ክስምምዎ ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ። ንታዝማኒያን ንፍሉይ ከባቢታትን ቅኑዕ ኣቀራርባ እውን ይጠልቡ እዮም።

“ካብ ዝተፈላለዩ ባህልታት ዝመጹ ሰባት ጎኒ ጎኒ እቲ ዝተረፈ ሕብረተሰብ ልምድታቶም ከብዕሉ ምኽኣል - ምክፋልን ሓልዮት ምርኣይን።”
 ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ኣብዚ ሕጂ እዋን እንገብር ዘለና

- መንግስቲ ታዝማኒያ ምእንቲ ኩሉ ሰብ ክሳተፍን ክስሉንን ዘድልዮ ደገፋት ንምርካብ ብርታዕ ክስምምን፡ ኣብ ኩሉ ዓውድታት ህይወት ታዝማኒያ ባህላዊ ንቕሓት፡ ድሕንነትን ምትእትታውን ንምምሕያሽ ቆሪጹ ተላዒሉ ኣሎ።
- DECYP ኣብ ብዙሕነትን ምትእስሳርን ብሉጻት ልምድታት ዘጠቓለለ መደብ ምልላይን ስልጠናን ስራሕተኛታት ኣዳልዮ ኣሎ። ፍቓደኛታት ዝኹና ኩለን ኣብያተ ትምህርቲ ድማ ብኢንተርኔት ባህላዊ ንቕሓትን ስልጠናን ኪወሃቡን እዩ።
- DECYP ብተወሳኺ ብእንግሊዝኛ ከም ተወሳኺ ቋንቋ (EAL) ንመምህራንን ማሕበራዊ ስራሕተኛታትን ዝድግፍ ብኣካል ዝውሃብ ስልጠና ይህብ እዩ፤ ብዘይካዚ፡ ምስ ዘይመንግስታዊ ትካላትን ክኢላታት ርእሰ-ጉዳይን ሸርክነት ይህብ።
- DECYP ንናይ ሓደ ባህሊ ኣገደስቲ ዕለታትን ፍጻሜታትን ምጽንባል ዋጋ ከም ዘለዎ ይኣምን፤ እዚ ንሓጃፍነት ከዕቢ፡ ብባህላውን ቋንቋውን መዳይ ዝተፈላለዩ ድሕረ ባይታ ንዘለዎም ስራሕተኛታት ድማ ናይ ኣባልነት ስምዒት ከዕቢን ይኸእል። ኣብ ኣብያተ ትምህርቲ ንናይ ባህልታት ኣገደስቲ ዕለታት ብዝተፈላለዩ መገዲ ይኸበሩ እዮም።
- ተማሃሮ ቤት ትምህርቲ ንናይ ካልኣት ሃገራት ዕለታትን ሃይማኖታዊ በዓላትን ንምብዓል ኣልባሳት ይገብሩ፡ ነገራት ይሰርሑ፡ ደርፍታት ይደርፉን መግቢ የዳልዉን።
- ማሕበራዊ ስራሕተኛታት ናይ DECYP እንግሊዝኛ ከም ተወሳኺ ቋንቋ (EAL)፡ ነቶም ናይ ቤት ትምህርቲ ማሕበራዊ ስራሕተኛታት ብዛዕባ እቲ ኣብ ማሕበረሰብ እቲ ከባቢ ዘሎ ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ንዝመጹ ዝውሃብ ኣገልግሎታት ሓበሬታ ብምክፋልን ናብ ካልኣት ኣገልግሎታት ኣብ ዝግበር ናይ ደገ ሪፈራል ብምሕጋዝን ይድግፉ።

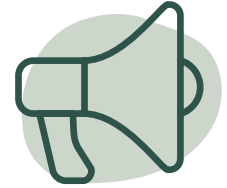

አገልግሎታት ቋንቋ

“ሐበሬታ ብዝተፈለገዎ ቋንቋታት ብቐሊሉ ክቐርብ ኣለዎ፣ ኣብቲ ሕብረተሰብ ኣበርክቶ ክገብሩ ንዝደልዩ ስደተኛታት ዝያዳ ክግበር ኣለዎ።”

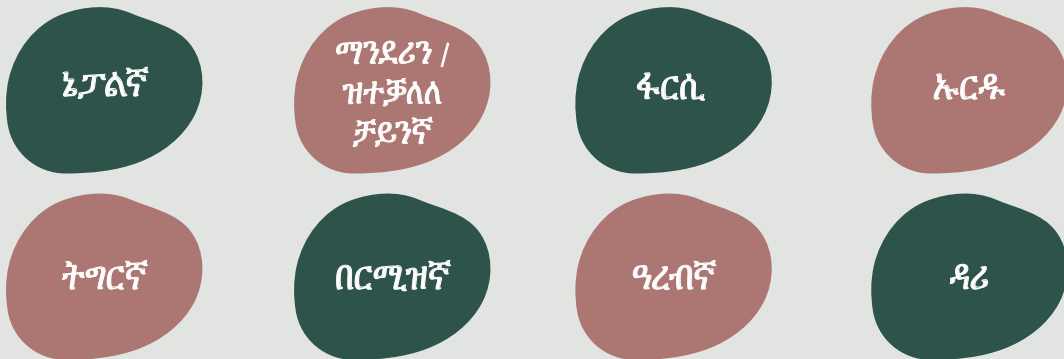
ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ዝሰማዕናዮ፡-

- ታዝማኒያውያን ስደተኛታት፡ ሓተትቲ ዑቕባን ብሰብኣዊ ሓገዝ ዝኣትዉን ሰባት ኣብ ህይወት ታዝማኒያ ክሳተፉን ኣብታ ግዝኣት ብዓወት ክሰፍሩን ምእንቲ፡ ኣብ ውሽጢ ትምህርቲ፡ ስርዓተ ፍርዲ ከምኡውን ኣብ ብዙሓት ወሃብቲ ክንክን ጥዕናን ኣገልግሎትን ታዝማኒያ ናይ ምትርጓምን ምስትርጓምን ኣገልግሎታት ክህሉ፡ እተፈላልዩ ባህሊ ዘለዎም ስራሕተኛታትን ድማ ክህልዉ የድሊ።
- እንግሊዝኛ ቀዳማይ ቋንቋኦም ዘይኮነ ስደተኛታትን ብሰብኣዊ ሓገዝ ዝኣትዉን፡ ኣገልግሎታትን ትምህርትን ስራሕን ንምርካብ፡ ከምኡውን ከም ክንክን ጥዕና፡ ድምጺ ምሃብ፡ ሲቪላዊ ምትእስሳርን ስርዓተ ፍርድን ዝኣመሰሉ ስርዓታትን ማሕበራዊ ህይወትን ንምርካብ፡ ግቡእ ኣገልግሎት ትርጉምን ምስትርጓምን ምህላው ኣዝዩ ወሳኒ እዩ።
- ታዝማኒያ ኣብ ታዝማኒያ ንዘሎ ጠለብ ኣገልግሎት ትርጉምን ምስትርጓምን ዝከታተል ማእከላይ ስርዓት የብላን። ካብ ሃገራዊ በዓል መዚ ወግዓውነት ተርጉምትን ኣስተርጎምትን (NAATI) እዚ ዝሰዕብ ንፊልጥ ኢና፡-
 - ኣብ ጽላት ኣገልግሎት ቋንቋ፡ ቁጽሪ ናይቶም መረጋገጺ ዘይብሎም ወሃብቲ ኣገልግሎት እናወሰኸ ይኸይድ ኣሎ፡ እዚ ድማ ኣብ ኣወሃህባ ብቐዓት ዘለዎ ኣገልግሎትን ምኽባር ደረጃታት ኢንዱስትሪን ጽልዎ የሕድር ኣሎ።
 - መንግስቲ ሓደ ካብቶም ቀንዲ ዓደግቲ ኣገልግሎት ቋንቋ ኮይኑ፡²⁵ ኣብ መስርሕ ዕድገት መሪሕነት ክሕዝ ይኸእል እዩ፡ እዚ ድማ መረጋገጺ ዘለዎም ተርጎምትን ኣስተርጎምትን ከምኡውን ብቐዓት ዘለዎ ኣገልግሎት ዘረጋግጽ እዩ።
 - ህሉው ጠለብ ዝተመስረቱን ዝቐልቀሉ ዘለዉን ኣገልግሎታት ቋንቋ ብኣይሊ ስራሕ ስለዘይማላእ፡ ሓደስቲ ስራሕተኛታት ኣብቲ ኢንዱስትሪ ክጽንበሩን ክጽንሑን ንምትብባዕ ደገፍ የድሊ።

ኣብ ኣገልግሎታት ታዝማኒያ ንምትርጓም ብብዝሒ ዝጥለቡ ቋንቋታት፡-

ኣብዚ ሕጂ እዋን እንገብር ዘለና

- ክፍሊ ፕረሚርን ካቢነ ሚኒስትራትን ክፍሊ ጥዕናን ምስ ጨንፈር ታዝማኒያ NAATI ብምዃን ንጉዳያትን ድሌታትን ኣገልግሎት ቋንቋ ከባቢ ይከታተሉ።
- መንግስቲ ታዝማኒያ ብመንገዲ ን3 ዓመት ትግባረ ውጥን ምምሕያሽ ኣብ ምጽሓፍን ምንባብን፡ 2024-2026 (Lifting Literacy 3-Year Implementation Plan 2024-2026) ኣቢሉ ነቲ 100 ሚሊታዊት ምልክት ናይ ምጽሓፍን ምንባብን ከም ዝህሉ ንምግባር ዝወጸ ሸቶ ንምውቃዕ ቁሪጹ እዩ፤ እዚ ኸኣ ኩሎም ታዝማኒያውያን ምሉእ ናይ ምጽሓፍን ምንባብን ዓቕሞም ንምብጻሕ ግቡእ ደገፍ ዝኸውን እዩ።
- DECYP ኩለን ኣብያተ ትምህርቲ ከም ኣድላይነቱ ምስ ስድራቤታት ንምርኻብ ተርጉምቲ ክጥቀማ የተባብዕ እዩ፤ እዚ ንቤት ትምህርቲ ኩነ ንስድራቤት ብዘይ ዝኾነ ክፍሊት ዝወሃብ ኣገልግሎት እዩ፤
- ናይ DECYP ኣገልግሎት EAL ተርጉምቲ ንምርኻብን ንምጥቃምን ስልጠና ይህብ እዩ። ሰራሕተኛታት ንቤት ትምህርቲ ምስ ተርጉምቲ ፊት ንፊትን ብመገዲ ኣገልግሎት ትርጉምን ምስትርጓምን (TIS) ኣብ ምትእስሳር ንምሕጋዝ ድሉዋት እዮም።
- DECYP ኣብ ቀንዲ ቤት ትምህርቲ ንዝርከቡ ተማሃሮ ይድግፍ እዩ፤ ነቶም ካብ 7ይ ክሳብ 10ይ ክፍሊ ዝርከቡ ተማሃሮ EAL ድማ ብኢንተርኔት ዝመሓለፍ ትምህርቲ ይህብ እዩ፤ እዚ ድማ ተርጉምቲ ኣብ ዘለዉሉ እዋን ምስ መዛኑኦም ናይ ዕላል እንግሊዝኛ ንምምታቻው ይሕግዝ።
- ቤተ-መጻሕፍቲ ታዝማኒያ ንዓቢይቲ ብኸም ኣገልግሎት ትምህርቲ ንዓቢይቲ፡ 26TEN፡ ነጻ ጉጅለታት ዕላል እንግሊዝኛ፡ ከምኡውን ንመሰረታት ቅድመ ትምህርቲ ዝድግፉ ኣብ ዛንታ ዝተመርኮሱ መደባት ብዝእመሰሉ ኣገልግሎታት ኣቢሉ ክእለት እንግሊዝኛኦም ከማዕብሉ የኸእሎም።
- ቢዝነስ ታዝማኒያ ንዝረኽቦም ዓማዊል ናይ ምትርጓም ኣገልግሎት ይህብ፤ ከምኡውን ንናይ ታዝማኒያ ኣገልግሎት ምኽሪ ንግድን (Tasmanian Business Advice Service) ሓድሽ ናይ ንግዲ ደገፍ መደብን (New Business Support Pilot Program) ሓዊሱ ናይ ምኽሪ ኣገልግሎታት ይህብ።

- አባላት ፖሊስ ታዝማኔ፣ ካብ እንግሊዝኛ ወጻኢ ካልእ ቋንቋ ንዝዛረቡ ታዝማኔያውያን ንምሕጋዝ፣ ብኣርባዕተ ቋንቋታት (ዓረብኛ፣ ቻይንኛ፣ ፋርሲን ኔፓልን) ናይ ሓገዝ ካርድታትን ንኣሽቱ መጻሕፍትን ሒዞም ይንቀሳቆሱ እዮም።
- ንዋት ስልጠና መራሕቲ መካይን ኣብ መርብብ ሓበሬታ ክፍሊ ዕብይት ሃገር (DSG) ብዝተፈላለዩ ቋንቋታት ይርከብ እዩ። እዞም ቋንቋታት ምስ MRC Tas ብምትሕብባር ዝተለለዩ እዮም። ንምጋማትን ንፈተና ፍልጠትን ምዝዋር መኪና ተርጎምቲ ኣለዉ።
- እቲ ብብዙሕ ቋንቋታት ዝተዳለወ፣ ብሮሹር ምግፋፍ ዓሳ ኣብ ታዝማኔያ (Fishing in Tasmania)፣ ብዝተቐለለ ቻይንኛ፣ ማሊይ፣ ሂንዲ፣ ኮርያን ቬትናምኛን ዝተዳለወ ሓበሬታ ዘጠቓልል እዩ። ምስ አባላት ማሕበረሰብ ፓሲፊክ ኣውስትራልያ ምንቅስቓስ ስራሕተኛታት (Pacific Australia Labour Mobility - PALM) ብዝበለጸ ንምርድዳእ ካልኣይ ጽሑፍ ተዳልዩ ኣሎ። እዚ ጽሑፍ እዚ ብቋንቋታት ቢሰላማ (ቫኑዋቱ)፣ ፊጂ፣ ሳሞኣ፣ ቴቱም (ቲምር ለስተ)፣ ቶክ ፒሲን (ፒኤንጂ) ከምኡ-እውን ቶንጋ ይርከብ።

“ኣብ ታዝማኔያ ኣብ ውሽጢ መንግስታውን ውልቃውን ጽላታት ኣብ ዝተፈላለዩ ትካላት ክሰርሕ ከለኹ ኻብ ዝረኹብኩም ተመኩር፡ ስርዓተ ትርጉም ከመይ ከም ዝሰርሕ ክርኢ ዕድል ረኺቢ እዮ። መብዛሕትኡ ግዜ እኹላት ተርጎምቲ ኣይርከቡን እዮም። ነዚ መርብብ ምስፋሕን ካብ ዝተፈላለዩ ድሕረ ሳይታ ዝመጹ ዝያዳ ተርጎምቲ ብዝያዳ ቋንቋታት ከም ዘለዉ ምርግጻን፡ ስደተኛታት እተፈላለዩ ኣገልግሎታት ንክረኽቡ ምሓዝ።”

ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ኣብ ትምህርትን ስራሕን ምዕሩይነት ምህናጽ

ዝስማዕናዮ

- ኣብ ዝተፈላለዩ መዳያት ሕብረተሰብን ስርዓትን ታዝማኒያ፡ እንተላይ ኣብ ባይቶኣዊ ስርዓት፡ ናይ መሪሕነት ቦታታት፡ መራኽቢ ብዙሃንን መንግስታዊ ኣገልግሎታትን ውሱን ውክልና ናይ ዝተፈላዩ ባህልን ቋንቋን ዘለዎም ታዝማኒያውያን ጥራይ እዩ ዘሎ። እዚ ድማ ናይ ምግላል ስምዒት ክፈጥር ይኽእል።
- ኣብ ከም ትምህርትን ስራሕን ዝኣመሰሉ ቁልፊ መዳያት ህይወት ባህላዊ ብዙሕነት ዘይምህላው፡ እዞም ከባቢታት ንመንእሰያት፡ ዓባይትን ስድራቤታትን ክሰብ ክንደይ ባህሊ ዘንጸባርቑ፡ ንኹሉ ዝሓቁፍን ውሕስነት ከም ዝስምዓካ ዝገብርን ንምጻን ይድርት ኣሎ። ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ንዝመጹ ታዝማኒያውያን መንእሰያት፡ ኣብ ታዝማኒያ ክጸንሑ ከም ዝምነዩን ዝድረኹን ዝገብርዎም 'ኣርኣዮ' ዝኹንዎም ኣዝዮም ውሑዳት እዮም።
- እዚ ድማ ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ንዝመጹ ታዝማኒያውያን፡ ኣብ ባህሊ ታዝማኒያ ዘሎ ብዙሕነት፡ ኣብ ባህላዊ በዓላት ጥራይ እንተ ዘይኮይኑ፡ ኣብ ኣገዳሲ ስርዓታትን ኣገልግሎታትን ዋጋ ከምዘይወሃቦን ከምዘይተባባዕን ከም ዝስምዖም ይገብሮም ኣሎ።
- ንብዙሕነት ኣኽቢርካ ምርኣይን ኣድልዎ ንምምካትን፡ ብሓቂ ቕዳምነት ከምዘይወሃቦ ሓያል ስምዒት ኣሎ።

“ዕድላት ስልጠናን ስራሕን ምፍጣር፡ ሰባት ኣብ መሰርሕ ውሳኔ ክሳተፉ ድማ ምትብባዕ።”
 ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ኣብዚ ሕጂ እዋን እንገብር ዘለና

- ባህላውን ቋንቋውን ብዙሕነት ሓዲ ካብቶም ኣብ ውሽጢ ስትራተጂ ብዙሕነትን ምዕራይነትን ምትእስሳርን (Diversity, Equity and Inclusion Strategy) DoJ ዝተለለዩ ቀዳምነታት ዝወሃቦም መዳያት እዮም። ኣብዚ ሕዚ እዋን DoJ ኣብ ውሽጢ ሓይሊ ስራሕ DoJ ንዘሎ ብዙሕነትን ምትእስሳርን ዝከታተሉ ሓይሎ መዐቀኒታት ኣለዎ። ምትእስሳር፡ ኣብ ስራሕተኛታት ብዝግበር መጽናዕቲ እውን ይዕቀን እዩ፤ ንኣብነት፡ መጽናዕቲ ተመኩሮ ስራሕተኛታት DoJ ከምኡ እውን መጽናዕቲ ሓደሽቲ ጀመርቲ።
- ክፍሊ ፖሊስ፡ ምሕደራ ባርዕ ሓውን ህጹጽ እዋንን (DPFEM) መቐጸልታ መደብ ምዕባለ ሞያ ፖሊስ ታዝማኒያን (Police Career Development Program)፡ ኣብ ሓይሊ ስራሕ ፖሊስ ታዝማኒያ ውክልና ናይቶም ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን ከም ዝውሰኹ ከረጋግጽ እዩ።
- ብኣገልግሎታት ምልመላ ዝካየድ መደብ ምዕባለ ሞያ ፖሊስ ታዝማኒያ፡ ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ብዙሓት ታዝማኒያውያን መመልከቲታቶም ዕዉት ከይኮስ ኣብ ፖሊስ ታዝማኒያ ክቐጽሩ ይርኢ ኣሎ።
- ኣማኻሪ ኣገልግሎትን መስመር ሓገዝን ኢንዱስትሪ ድሕንነት ታዝማኒያ (WorkSafe Tasmania)፡ ንንግዳዊ ትካላት ምኽርን ደገፍን ትምህርትን ይህብ እዩ፤ እዚ ድማ ሕጊ ጥዕናን ድሕንነትን ስራሕ ይኸበር ከም ዘሎ ንምርግጋጽ፡ ንኹሉ ዝሓቁፍን ፍትሓውን ናይ ስራሕ ቦታታት ድማ ንምሃብ ዘድልዩ ጠለባት ምምላእ የጠቓልል።
- ከም ኣካል ውጥን ስራሕ ኣገልገት ኣብ ኤን.ኤ.ኤ. ታዝማኒያ (Belonging at NRE Tas Action Plan)፡ ክፍሊ ተፈጥሮኣዊ ሃብትን ከባብን ታዝማኒያ (NRE Tas)፡ ‘ካላንደር ኣገዳሲ ዕለታት ብዙሕነት’ ኣለዎ፤ እዚ ድማ ኣብ ውሽጢ ናይ ስራሕ ቦታታት NRE Tas ኣፍልጦ ዝወሃቦምን/ወይ ዝኸበሩን ዕለታት የርኢ።

“ካብ ዝተፈላለዩ ባህላዊ ድሕረ ባይታ ዝመጹ ሰባት ኣብ ስራሕ፡ ትምህርቲ፡ ክንክን ጥዕና፡ ወዘተ፡ ተመሳሳሊ ዕድላት ክካፈሉ ይኸእሉ፤ ንድሕረ ባይታ ብዝምልከት ድማ ዝወሓደ ኢድልዎ ከህሉ ይኸእል እዩ።”
 ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

እቲ መትከል

- መትከል
- ስጉምትታት
- ክትትልን ግምገማን
- ምሕደራ

መትከል

እቲ ውጥን፡ መንግስቲ ታዝማኒያ ንዝቐጽሉ ሓሙሽተ ዓመታት ዘለዎ ራእይ፡ ውጽኢትን ስጉምትታትን ይገልጽ።

ታዝማኒያውያን ብሰንኪ ብሄርን ባህልን፣ ኣብ ገዛ ዝዝረብ ቋንቋ ወይ ምልክት ቋንቋ እንግሊዝን ኩነታት ሰፈራን፡ ኣብ ተመኩሮታቶምን ዝረኹብዎ ውጽኢትን ጽልዎ ከምዘለዎም ዝነገሩና ቁልፊ ብድሆታት ኣብ ምፍታሕ ዘተኮረ እዩ።

እዞም ቀዳምነታት ዚኣቶም ንራእይ፡ ውጽኢትን ተግባራትን መንግስቲ ታዝማኒያ፡ ከምኡ'ውን ምዕባላታት ብኸመይ ክትትል ከም ዝግበረሉ ዝቐረጹ'ዮም።

ራዲና

እንታይ ከንርኢ ንደሊ

ኩሎም ታዝማኒያውያን አባላ ኩይት ዝሰምዎም፡ አበርክቶ ከገብሩን ዕውቶላን ድማ ዝኸለሉ፡ ስኒት ዘለዎን ንኹሉ እትሓቁፍን አኸባሪትን ባህላዊ ብዙሕነት ዘለዎን ደሴት።

ቀዳምነት ዝወሃብም ቴማታትና

ድሕንነት ይሰምዓና	ተሳትፎ ንጉበር	አባልነት ይሰምዓና
-------------	-----------	-------------

ውጽኢትና

ራዲና ንበጽሖ ከምዘለና ብኸመይ ንፈልጥ፤

ኩሉ ዓይነት ዓሌትነት ይንኪ። ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን፡ ካብ ዓሌታዊ ዓመጽ ውሕስነት ይሰምዎም።	ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን፡ አበርክቶ ንኸገብሩን ንኸዕወቱን፡ ዓቕምም ከም ዝድገፍን ኣብ ጥቕሚ ኸም ዝውዕልን ይሰምዎም።	ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን፡ አፍልጦን ዋጋን ከም ዝወሃቦም፡ ድሌታቶም ድማ ብባህላዊ መዳይ ውሑስን ተበጻሕን ብዝኹነ አገልግሎታት ከም ዝተማልአ ይሰምዎም።
--	---	--

እነተኮረሎም መዳያት

ነዚ ንምዕዋት እንታይ ከንገብር ይግባእ፤

ዓሌትነት ምእላይ፡ ማሕበራዊ ምትእስሳርን ድሕንነትን ድማ ምዕባይ።	ማሕበራውን ባህላውን ሲቪካውን ተሳትፎ። ትምህርትን (ካብ መጀመርታ ዓመታት ክሳብ ሳልሳይ ደረጃ) ስልጠናን። ቍጠባዊ ተሳትፎ።	አገልግሎት ሓበሬታ። ህጻናትን መንእሰያትን ስድራቤታትን። አካላውን ኮለንተናውን ጥዕና። መንበሪ አባይቲ።
---	--	--

አኸእሎታትና

ነዚ ንምዕዋት እንታይ ከሕግዘና እዩ፤

ምሕደራን ምምኽርን፡- ብማሕበረሰብ ዝምራሕ ንድፍን አተገባብራን ክለሳን።

ሓበሬታን ገምጋምን፡- ድልዎል ርድኢት ኣብ ማሕበረሰባትናን ጽልዎን፡ ሓበሬታ፡ ክትትል፡ ጸብጸብ፡ ውጥን።

ቋንቋን ስነ-ቻላትን፡- ኣብ ኩሉ መደባትን አገልግሎታትን ተበጻሒ አገልግሎት ቋንቋን አኸብርታዊ ስነ-ቻላትን።

ምትእስሳርን ፍትሓውነትን፡- ባህላዊ ንቕሓትን ድሕንነትን ከምኡውን ንመደባት፡ አገልግሎታትን ምዕባል ሓይሊ ስራሕን ዝኸውን መስቀላዊ መነጻር።

ስትራተጂካዊ አሰላልፋን ጸጋታትን፡- ኣብ መላእ ደረጃታት መንግስቲ፡ ዝተወጠነን ግዜኡ ዝሓለወን ጸጋታት ዘለዎን ምላሽ ዝህብ ፖሊሲታትን መደባትን አገልግሎታትን።

ራኢና

ኩሎም ታዝማኒያውያን አባላ ኩይኑ ዝስምዖም፡ አበርክቶ ክገብሩን ዕውቱላን ድማ ዝኸእሉ፡ ስኒት ዘለዎን ንኹሉ እትሓቁፍን አኽባሪትን ባህላዊ ብዙሕነት ዘለዎን ደሴት።

ውጽኢታት

ቀዳምነት ዝወሃበም ቴማታትናን ውጽኢታትናን እነተኸረሉ መዳይትን፡ ታዝማኒያውያን ኣብ ከባቢ ታዝማኒያ ውሕስነት ክስምዖም፡ ኣብ ህይወት ታዝማኒያ ክሳተፉ ከም ዝኸእሉ ክስምዖም፡ ከምኡውን ብሓቂ አባልነት ክስምዖም ከም ዘለዎም ብዝሰማዕናዮ ሓበሬታ ዝተደረኸ እዩ።

ቀዳምነት ዝወሃበም ቴማታትና	ድሕንነት ይስምዓና	ተሳትፎ ንገብር	አባልነት ይስምዓና
ውጽኢትና	ውጽኢት 1:- ኩሉ ዓይነት ዓሌትነት ይንኪ።	ውጽኢት 3:- ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን፡ አበርክቶ ንኸገብሩን ንኸዕውቱን፡ ዓቕሞም ከም ዝድገፍን ኣብ ጥቕሚ ኸም ዝውዕልን ይስምዖም።	ውጽኢት 4:- ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን፡ አፍልጦን ዋጋን ከም ዝወሃበም፡ ድሌታቶም ድማ ብባህላዊ መዳይ ውሑስን ተበጻሕን ብዝኸኑን አገልግሎታት ከም ዝተማልአ ይስምዖም።
	ውጽኢት 2:- ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን፡ ካብ ዓሌታዊ ዓመጽ ውሕስነት ይስምዖም።		

ስጉምትታት

ጽማቕ ሓሳባት

ንዝቕጽሉ ሓሙሽተ ዓመታት ቀዳምነት ዝወሃቦም ስጉምትታትና ኣብ ሰለስቲአም ቴማታትና ንውጽኢት ኣበርክቶ ክገብሩ እዮም።

ኣብ ትሕቲ ነፍሲ ወከፍ ቴማ፡ ተግባራትና ኣጠቓሊልና፡ ነፍሲ ወከፍ ስጉምቲ ብኸመይን ኣብ ምንታይ እዋንን ከም እንወስዶ ገሊጽና፡ ከምኡውን መሪሕ ትካል መንግስቲ ታዝማኒያ ኣመልኪትና ኣለና።

“ሓደ እተፈላለዩ ባህሊ ዘጠቓለለ ማእበረሰብ ንብዙሕነትን ምትእስሳርን ዝሓቕፈ ኮይኑ፡ ዝተፈላለዩ ባህሊታት ዘኸብርን ዝቕበልን እዩ።” ተሳታፊ፡ ምምኸኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ናይ ሓጺር ግዜ ስጉምትታት

ኣብ ቀዳማይን ካልኣይን ዓመት እቲ ውጥን ናይ ሓጺር ግዜ ስጉምትታት ክቐርቡ እዮም።

ናይ ማእከላይ ግዜ ስጉምትታት

ማእከላይ ግዜ ዝውሰዱ ስጉምትታት ካብ ሳልሳይ ዓመት ናይቲ ውጥን ዝጅምሩ ኮይኖም ኣብተን ቀዳምት ክልተ ዓመታት ብዝተረኸበ ምዕባሊታት ክሕበሩ እዮም።

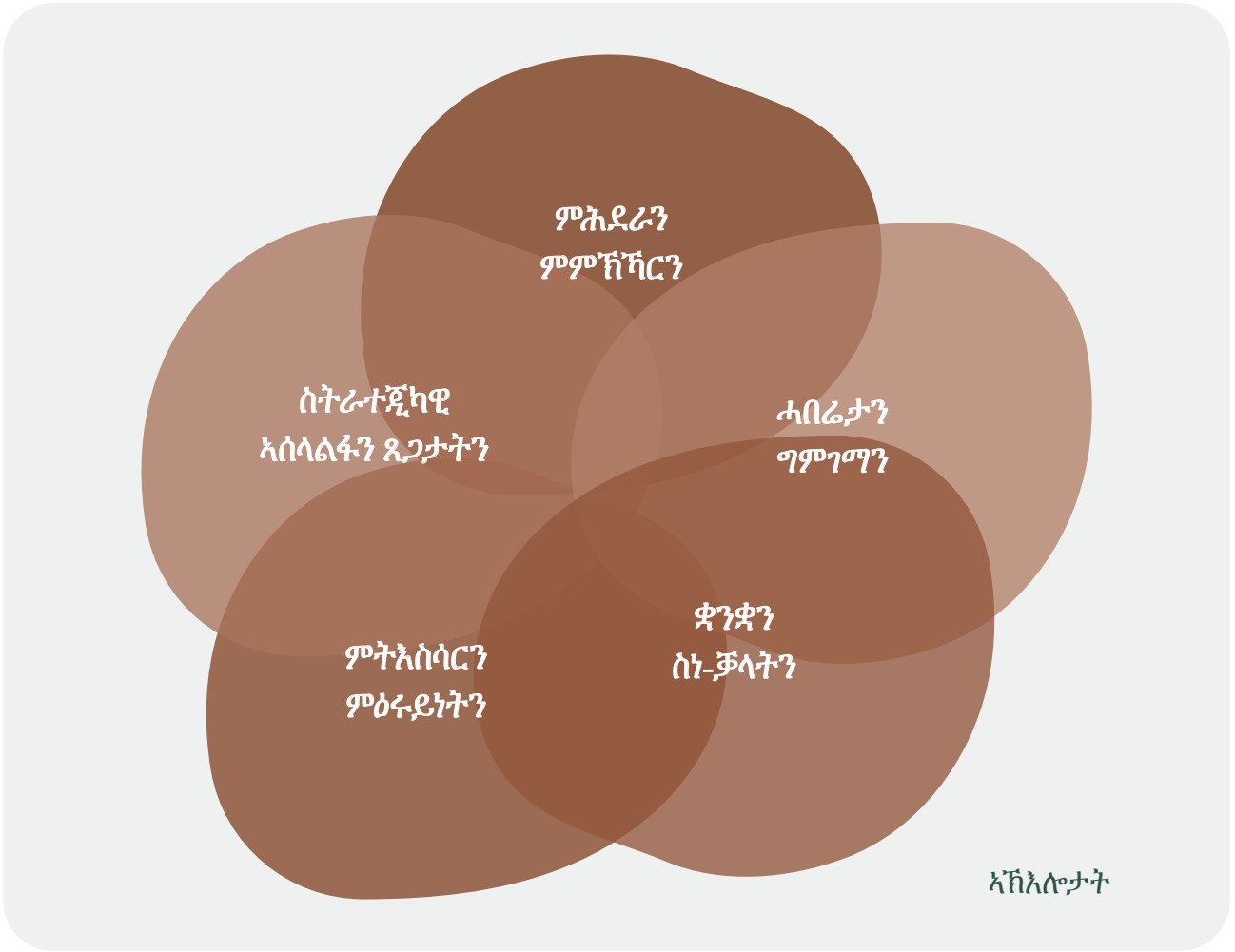
እተሓደሰ ስጉምትታት

ቀጻሊ ተዛማድነት ናይቲ ውጥን ንምርግጋጽ፡ ከምኡውን ንመጻኢ ትኹረት ዝግበረሎም መዳያት ንምሕባር፡ ኣንጻርቲ ስጉምትታት ዝግበር ምዕባሊታት ግዝያዊ ገምጋም ክህሉ እዩ።

አክሲዮኖች፡- ራዲና ንምዕዋት ዝሕግዙና

ኣብ ኩሉ ትኹረት ዝግበረሉ መዳያት፡ ተግባራትና ንክነቕርብን ውጽኢት ንምምዝጋብን ዝሕግዙና አክሲዮኖች ኣለዉ።

እዞም አክሲዮኖች እዚኦም ብባህሊ ውሑስ ዝኾነት ታዝማኒያ ንምፍጣር መሰረታት ይፈጥሩ። ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን፡ ኣብ ኩሉ መዳያት ህይወት ዝግግትዎም ምዃናም ንዘለለዩዎም ቀንዲ መዋቕር የተኩሩሎም፤

አክሲዮኖች – ጽናቶች ስጦታዎች

በዘመ አብ ታሕቲ ተዘርዘርም ዘለዉ ስጦታዎች ኣቢልና ኣክሲዮኖች ከተግባር ኢና። ኣብ መላእ ሰፍሓት እቲ ውጥን ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ንዝመጹ ታዝማኒያውያን ውጽኢት ንምቕራብ ክሕግዙ እዮም።

ዝተከራሰቡ ቦታ	ቀጽ/ታዕቢ	ስጦታ	መሪኡ ትካል
ምሕደራን ምምክኻርን	1.	ኣማኻሪ ጉጅለ ባህላዊ ብዙሕነት ሚኒስትሪ (ኣማኻሪ ጉጅለ) ምምስራት።	DPAC
ሓበሬታን ግምገማን	2.	ባህልን ብሄርን፡ ምልክት ቋንቋን ኩነታት ሰፊራን ኣብ ውጽኢት ታዝማኒያውያን ብኸመይ ጽልዎ ከምዘለዎ ንምርዳእን ንምክትታልን ትርጉም ዘለዎም ምድባት ሓበሬታ ምግምጋምን ምምዕባልን እዮ።	DPAC
	3.	ምስ ባህልን ብሄርን፡ ዘድሊ ኣገልግሎት ቋንቋን ኩነታት ሰፊራን ብዝተኣሳሰር ተበግሶታት መንግስቲ ታዝማኒያ ንምክትታልን ጸብጻብ ንምሃብን ዕድላት ምድህሳስ።	DPAC
ቋንቋን ስነ-ቻላትን	4.	ምስ ኣማኻሪ ጉጅለ ብምምክኻር፡ ኣብ ባህላውን ቋንቋውን ብዙሕነት ታዝማኒያ እንጥቀመሉ ቋንቋን ስነ-ቻላትን ሓባራዊ ርድኢት ምምዕባል።	DPAC
	5.	መምርሒ ኣገልግሎት ቋንቋ መንግስቲ ታዝማኒያ ምግምጋምን ምምሕያሽን።	DPAC
	6.	ኣድላይነት ኣገልግሎት ትርጉምን ምስትርጓምን፡ ብመንግስቲ ታዝማኒያ ኣብ ዝወሃብ ኩሎ ሓበሬታን ኣገልግሎታትን መደባትን ኣብ ግምት ምእታው።	DPAC/ኩለን ትካላት መንግስቲ ታዝማኒያ
ምትእስሳርን ምዕሩይነትን	7.	ኣብ ውሽጢ ማሕበረሰባት፣ መንግስታዊ ትካላት፣ መደባትን ኣገልግሎታትን፣ ትካላትን ንግድታትን፡ ባህላዊ ድሕንነት ንምድንፋዕ ግቡእ ጸጋታት ምሕንጻድን ምምዕባልን።	DPAC/ኩለን ትካላት መንግስቲ ታዝማኒያ
	8.	ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ንዝመጹ ታዝማኒያውያን ዘጋጥሞም መዋቕራዊ መስቀላዊ ብድሆታት ኣብ ግምት ምእታው።	DPAC
ስትራተጂካዊ ኣሰላልፋን ጸጋታትን	9.	ስትራተጂታትን ውጥናት ስራሕን መንግስቲ ታዝማኒያ ምስ ባህልን ብሄርን፡ ዘድሊ ኣገልግሎት ቋንቋን ኩነታት ሰፊራን ብዝተኣሳሰር ድሌታት ታዝማኒያውያን ኣብ ግምት ዘእተወ ክኸውን።	DPAC/ኩለን ትካላት መንግስቲ ታዝማኒያ

አክሲዮኖች – ስጉምትታት

ምሕደራን ምምክኻርን

1ይ ስጉምት:- ሚኒስትሪያዊ አማካሪ ጉጅለ ባህላዊ ብዙሕነት ምቹም።

- DPAC ምስ ማሕበረሰባትን መዳርግቲ ኣካላትን ብምዃን ንብዙሕነት ማሕበረሰብ ታዝማኒያ ዘንጸባርቕ አማካሪ ጉጅለ ባህላዊ ብዙሕነት (አማካሪ ጉጅለ) ክምስርት እዩ።
- እቲ አማካሪ ጉጅለ ንፖሊሲን መደባትን ኣገልግሎታትን ንምሕባር፣ ኣብ ውሽጢ እቲ ውጥን ንዝፍጸሙ ተግባራት ድማ ንምክትታል፡ ብማሕበረሰብ ዝምራሕ ኣቀራርባ ክምስርት እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ግዜ

ሓበሬታን ግምገማን

ስጉምት 2:- ባህልን ብሄርን፣ ምልክት ቋንቋን ኩነታት ሰፊራን ኣብ ውጽኢት ታዝማኒያውያን ብኸመይ ጽልዎ ከምዘለዎ ንምርዳእን ንምክትታልን ትርጉም ዘለዎም ምድባት ሓበሬታ ምግምጋምን ምምዕባልን እዩ።

- DPAC ምስ አማካሪ ጉጅለ ብምዃን ኣብ ውጥን፣ ዕላማ ዝገበሩ ፖሊሲታትን መደባትን ከምኡ እውን ኣብ ባህሊ፣ ብሄር፣ ምልክት ቋንቋን ኩነታት ሰፊራን ዝተመስረቱ ንውጥን፣ ዕላማ ዝገበሩ ፖሊሲታትን መደባትን ከምኡ እውን ፍትሓዊ ተበግሶታት ሓበሬታ ዝህቡ ትርጉም ዘለዎም ምድባት ክሰማምዑ።
- SSMO ኣብ መጽናዕቲ ሰራሕተኛታት ኣገልግሎት መንግስቲ ታዝማኒያ ዝቐረቡ ሕቶታት ክግምገማን ኣብ መድረኽ ርእሱ ኣገልግሎት ሰራሕተኛታት (ESS) ዝተሓተቱ ምድባት ሓበሬታ ኣብ ግምት ብምእታው ንመጻኢ ውጥን ክሕብር እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

ስጉምት 3:- ምስ ባህልን ብሄርን፣ ዘድሊ ኣገልግሎት ቋንቋን ኩነታት ሰፊራን ብዝተኣሳሰር ተበግሶታት መንግስቲ ታዝማኒያ ንምክትታልን ጸብጻብን ንምሃብን ዕድላት ምድህሳስ።

- DPAC ኣብ ባህሊ፣ ብሄር፣ ዘድሊ ቋንቋን ኩነታት ሰፊራን ዝተመስረተ ፖሊሲታት፣ መደባትን ኣገልግሎታትን ብኸመይ ብኣድማዒ መገዲ ዕላማ ከምዝግበር ንምድጋፍን ንምዕባይን ኣብ መላእ ኣገልግሎት መንግስቲ ታዝማኒያ ክሰርሕ እዩ።
- DPAC ብዛዕባ ባህሊ፣ ብሄር፣ ዘድሊ ኣገልግሎት ቋንቋን ኩነታት ሰፊራን ዝምልከት ሓበሬታ ብኸመይ ንናይ መንግስቲ ታዝማኒያ ውጽኢት ኰለንተናዊ ጥዕና ጸብጻብ ንምቕራብ ክጥቀሙሉ ከም ዝኸእል ክድህስስ እዩ።
- NRE Tas ኣብ ምምዕባል ፖሊሲ፣ መነጽር ባህላዊ ብዙሕነት ክጥቀም እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

ቋንቋን ስነ-ቻላትን

ስጉምቲ 4:- ምስ ሚኒስትሪያዊ ኣማካሪ ጉጅለ ብምምኽኻር፡ ኣብ ባህላውን ቋንቋውን ብዙሕነት ታዝማኒያ እንጥቀመሉ ቋንቋን ስነ-ቻላትን ኣባራዊ ርድኢት ምምዕባል።

- DPAC ምስ ኣማካሪ ጉጅለ ብምዃን፡ ከም ባህላዊ ብዙሕነት፡ ባህላዊ ድሕንነት፡ ህንጥዩነት፡ ንቕሓት፡ ምጥፋእ መሃይምነት፡ ብቐዓት፡ ዓሌትነት፡ ጸረ ዓሌትነትን ማሕበራዊ ምትእስሳርን ዝኣመሰሉ ንማሕበረሰባትና ዝገልጽ ቀንዲ ቃላት ክንጥቀም ከለናን እዚ እንታይ ማለት ምዃኑን ዘብርህ ኣኸብሮትን ንኹሉ ዝሓቁፍን ኣገላልጻ ንምምዕባል ክሰርሕ እዩ።
- NRE Tas ኣብ 2025 ንውጥን ስራሕ ኣባልነት ክግምግም፡ ሰራሕተኛታት ድማ ብፍላይ እቶም ብቐጻሊ ምስ ህዝቢ ዝራኸቡ፡ ንኣብነት፡ ኣብ ኣገልግሎት ፓርክታትን እንስሳ ዘገዳምን ታዝማኒያ (Tasmanian Parks and Wildlife Service)፡ ከምኡ ድማ ኣብ ባዮሰኩራቲ ታዝማኒያ (Biosecurity Tasmania) ዝሰርሑ ሰራሕተኛታት፡ ንኹሉ ዝሓቁፍ ናይ ቋንቋ ፍልጠቶም ንምዕባይ ዝሕግዙ ፍሉይት ስጉምትታት ክምርምር እዩ።

ገደብ ግዜ:- ኣጲር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

ስጉምቲ 5:- መምርሒ ኣገልግሎት ቋንቋ መንግስቲ ታዝማኒያ ምግምጋምን ምምሕያሽን።

- DPAC ምስ ማሕበረሰባት፡ ወሃብቲ ኣገልግሎት ቋንቋ፡ ኣገልግሎት ደገፍን ትካላት መንግስቲ ታዝማኒያን ብምትሕብባር መምርሒታት ኣገልግሎት ቋንቋ መንግስቲ ታዝማኒያ ዕላማ ዝወቕዕ ምዃኑን ኣብ ውሽጢ ግዝኣትና ንዘሎ ህሉውን ዝቐልቀልን ኣድላዪ ኣገልግሎት ቋንቋ ምላሽ ክህቡ ከምዝኸእሉን ንምርግጋጽን ንምግምጋምን ክሰርሕ እዩ።

ገደብ ግዜ:- ኣጲር ግዜ

“ባህላዊ ብዙሕነት ዘጣመረ ማሕበረሰብ ብሓቂ ዕውት ንምግባር፡ ንጹር መወዳእታ ዘይብሉ ቀጻሊ መሰርሕ እዩ። ይኹን እምበር፡ ወሰንቲ መርኣያታት ዕቤት ኣለዉ።”
 ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ስጉምቲ 6፡- ኢድላይነት አገልግሎት ትርጉምን ምስትርጓምን፡ ብመግባስቲ ታዝማኒያ ኣብ ዝወሃብ ኮሎ ሓበሬታን አገልግሎታትን መደባትን ኣብ ግምት ምእታው።

- DPAC ምስ ኣማኻሪ ጉጅለን መዳርግቲ ኣካላትን ብምዃን ምስ አገልግሎት ትርጉምን ምስትርጓምን ዝተኣሳሰሩ ኢድላይነት ሓይሊ ዕዮን ምጽዳቕ ብቐጻታትን ንምክትታል ክሰርሕ እዩ። እዚ ድማ ምግምጋም ናይቲ ናይ ቀደም መደብ ስኮላርሺፕ ስልጠና ተርጓሚ ከምኡ ድማ ዝተሓደሰ መደብ ምቕምን ዘጠቓልል ክኸውን እዩ።
- DPFEM ሓበሬታት TFS፡ አገልግሎት ህጹጽ ረድኤት ግዝኣትን ፖሊስ ታዝማኒያን ናብ ዝተፈላለዩ ቋንቋታት ንምስፋሕ ኣማራጺታት ክድህስስ እዩ።
- DECYP ኩለን ኣብያተ ትምህርቲ ከም ኢድላይነቱ ምስ ስድራቤታት ንምርኻብ ተርጉምቲ ክጥቀማ ምትብባዕ ክቕጽል እዩ። እዚ ንቤት ትምህርቲ ኩነ ንስድራቤት ብዘይ ዝኾነ ክፍሊት ዝወሃብ አገልግሎት እዩ።
- DECYP ንሰራሕተኛታት ተርጉምቲ ንክረኽቡን ንክጥቀሙን ስልጠና አገልግሎት EAL ምሃብ ክቕጽል እዩ።
- NRE Tas ኣብ ሕግታት ምግፋፍ ዓሳ ንዝርከቡ ቋንቋታት ክስፍሕ እዩ።
- ቦታኒካዊ ኣታኸልቲ ሮያል ታዝማኒያ፡ ኩሎም በጻሕቲ ብዝምቐኦም መገዲ ነቲ ኣብ ምርኢት ዝቐርብ እኩብ ቦታኒካዊ ነገራት ንክረኽቡዎ ዝኸእሎም ተበጻሒን ንኹሉ ዝሓቁፍን ቦታ ንምፍጣር ዝሕግዙ ንገድታት ክድህስስ እዩ።
- ዎርክሴፍ ታዝማኒያ ንመምርሒ ጽሑፍ ድሕንነት ዕዮ ብዛዕባ መሰላት ቦታ ስራሕ ናብ ተወሳኺ ቋንቋታት ንምትርጓምን ንምምዕባልን ኣማራጺታት ክናዲ እዩ።
- ናይ DoH ናይ መላእ ግዝኣት አገልግሎት ጥዕና ኣእምሮ፡ ብኻልኣት ቋንቋታት ንዝርከቡ ምስ ጥዕና ኣእምሮ ዝተኣሳሰሩ ሓበሬታት ክውሰኹሎም እዩ። DoH ምስ መምርሒታት አገልግሎት ቋንቋታት ብዙሕ ባህልታት ብምስምማዕ፡ ንመንግስታዊ ትካላት ታዝማኒያ ናይ ምትርጓምን ምስትርጓምን አገልግሎት ምሃብ ክቕጽል እዩ።
- NRE Tas ምስ ባዮሴኩራቲ ታዝማኒያ ምትእስሳር ሓዊስካ፡ ኣብ ኩሉ አገልግሎታት ናይ ምትርጓምን ምስትርጓምን ኣማራጺታት ከምዘሎ ንምርግጋጽ ዝሕግዙ መገድታት ክድህስስ እዩ።
- DSG ኣብ ማእከላት ገምጋም መራሕቲ መካይን ክትከሉ ዝኸእሉ ናይ ብዙሕ ቋንቋታት ምልክታት ክድህስስን ምስ MRC Tas ብምስራሕ ምስ መደብ ስልጠና መራሕቲ መካይን ዝተኣሳሰሩ እዎናዊ ጉዳያት ንምርዳእ ክቕጽልን እዩ፤ ዕላማኡ ድማ ንዝተፈላለዩ ባህላዊ ጉጅለታት ዝኸውን ንዋት ስልጠና መራሕቲ መካይን ንምዕባይ እዩ።

ገደብ ግዜ፡- ሓጺር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

“ውህደትን ሓባራዊ ምንባርን ይድለ፡ ፖሊሲታትን ትካላትን ድማ ንብዙሕነትን ኣብ መንጎ ባህልታት ንዘሎ ምርድዳእን ይድግፉ። ብድሆታት እኳ እንተሃለዉ፡ ነዚ መትከላት እዚ ምጽዳር ግን ንማእበረሰባት ናብ ባህላዊ ብዙሕነት የቐርቦም።”

ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ምትእስሳርን ምዕሩይነትን

ስጉምቲ 7:- ኣብ ውሽጢ ማሕበረሰባት፣ መንግስታዊ ትካላት፣ መደባትን ኣገልግሎታትን፣ ትካላትን ንግድታትን፣ ባህላዊ ድሕንነት ንምድንፋዕ ግቡእ ጸጋታት ምሕንጻድን ምምዕባልን።

- DPAC ምስ ኣማኻሪ ጉጅለ ብምዃን ባህላዊ ድሕንነት ዘማዕብሉ ጸጋታት፣ ስልጠናታትን ተበግሶታትን ንምግምጋምን ንምምዕባልን ከምኡ'ውን ኣብ ማሕበረሰባትን ቦታታት ስራሕን ወሃብቲ ኣገልግሎትን ንዘሎ ኣድልዎኣዊ ባህርያት እንታይነቱን ጽልዎታቱን ንምፍታሕ ክሰርሕ እዩ።
- DPAC ምስ ኣማኻሪ ጉጅለ ኮይኑ ኣብ ዝተፈላለዩ ምድላዎት ንዘርከቡ ዝተፈላለዩ ተዓዘብቲ እንታይ ዓይነት ጸጋታትን ስልጠናታትን ዝምጥኑ ምዃናም ክሰርሕ እዩ።
- NRE Tas ባህላዊ ድሕንነት ንምድንፋዕ ናይ ሰራሕተኛታት ኣኽብሮታዊ ናይ ስራሕ ቦታ ስልጠናን ናይ ባህላዊ ድሕንነት ስልጠናን ምዘርጋሕ ክቕጽል እዩ።
- DPFEM ንኹሎም ሰራሕተኛታቱ ግዴታዊ ስልጠና ናይ ስራሕ ቦታታት ብዘሕነትን ምትእስሳርን ምሃብ ክቕጽል እዩ።
- DECYP ንኹለን ኣብያተ ትምህርቲ፣ ብኢንተርኔት ዝውሃብ ናይ ባህላዊ ንቕሓት ስልጠና ንምውሳድ ዕድመ ምቕራብ ክቕጽል እዩ። DECYP ብተወሳኺ ብናይ EAL ምዕቡላት መምህራን ደገፍ ወይ ማሕበራዊ ሰራሕተኛታት ከምኡ'ውን ምስ ክኢላታት ርእሰ-ጉዳይ ዘይመንግስታውያን ትካላት ሽርክነት ብምግባር ዝቐርብ ብኣካል ዝውሃብ ትምህርቲ የቐርብ።
- DECYP ኣብ ምልመላ፣ ምልላይ፣ ስልጠናን ኣብ ተራታት መሪሕነት ብዘሕነት ምዕባይን ትኹረት ምሃብ ሓዊሱ ኣብ ኩሉ ስራሕ መነጻር ብዘሕነትን ምትእስሳርን ኣብ ምውህሃድ ትኹረት ክገብር እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

ስጉምቲ 8:- ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ንዘመዱ ታዝማኒያውያን ዘጋጥሞም መዋቕራዊ መስቀላዊ ብድሆታት ኣብ ግምት ምእታው።

- DPAC ኣብ መላእ መንግስቲ ታዝማኒያ ብማሕበረሰብ ዝተሓበረን ዝምራሕን ፖሊሲ፣ መደባትን ኣገልግሎታትን ጎኒ ጎኒ መዋቕራዊ መስቀላዊ ብድሆታት ከም ጸታ፣ ጸታዊ ምርጫ፣ ዕድመን ምስ ስንክልና ምንባርን ኣብ ግምት ዘእተወ ተበግሶታት ክድግፍ እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

ስትራተጂካዊ አሰላፊፋን ጸጋታትን

ስጉምቲ 9:- ስትራተጂታትን ውጥናት ስራሕን መንግስቲ ታዝማኒያ ምስ ባህልን ብሄርን፣ ዘድሊ ኣገልግሎት ቋንቋን ኩነታት ሰፊራን ብዝተኣሳሰር ድሌታት ታዝማኒያውያን ኣብ ግምት ዘእተወ ክኸውን።

- መንግስቲ ታዝማኒያ ብማሕበረሰብ ዝተሓበረን ዝምራሕን ፖሊሲ፣ መደባት፣ ኣገልግሎታትን ተበግሶታትን እኹል ጸጋታት ዘለዎም ከምኡ ድማ ባህልን ብሄርን፣ ኣድላዪ ኣገልግሎት ቋንቋን ኩነታት ሰፊራን ኣብ ግምት ዘእተወ ዘበሉ ንምምዕባል ክድግፍ እዩ።
- DPAC ምስ ሓደስቲ ስትራተጂታትን ውጥናት ስራሕን ብምትእስሳር ድሌታት ናይቶም ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን ክድህስስ እዩ፣ እንተላይ፡ ውሕስነት ህጻናት ምሕላው፣ ስድራቤታውን ጸታውን ዓመጽ፣ ምጥፋእ መሃይምነት፣ ወለንታዊ ስራሕ፣ ጸታዊ ምርጫታት፣ ኣለይትን ስሩዕ መግብን።
- NRE Tas ነቶም ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ፣ ርእይቶኦም ክህቡ ንዝኸእሎም ኣገልግሎታት ዝያዳ ተበጻሒ ክገብር እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

“[ብዙሕነት ባህልታት] ባህላዊ ምልውዋጥን ምትሕብባርን የተባብሶ፣ ንብዙሕነት ቋንቋታት ኣኸበሩ ይርኢ፣ ማዕረ ዕድላትን ማሕበራዊ ፍትሓውነትን የስፋሕፍሕ።”
ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ድህነት ይስምዳና

እዚ ቴማ እዚ ነቲ ታዝማኒያውያን ቆላሕታ ከም ዘድልዮ ዝሓበሩና ቀንዲ ስክፍታታት ዝምልሽ እዩ። ምስ ሃገራዊ ማዕቀፍ ጸረ ዓሌትነት ብምስምማዕ፡ እዞም ተግባራት እዚኣቶም፡ ዓሌትነትን ኩሎ ጽልዋታቱን - መዋቕራዊ፡ ትካላውን ሰብኣውን - ንምንካይን ንግዳይት ንምድጋፍን ብሓባር ይሰርሑ።

ውጽኢታት

<p>ውጽኢትና</p> <p>እነተኩረሎም መዳይት</p>	<p>ውጽኢት 1:-</p> <p>ኩሎ ዓይነት ዓሌትነት ይንኪ።</p>	<p>ውጽኢት 2:-</p> <p>ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን፡ ካብ ዓሌታዊ ዓመጽ ውሕስነት ይስምዮም።</p> <p>ዓሌትነት ምእላይ፡ ማሕበራዊ ምትእስሳርን ድህነትን ድማ ምዕባይ።</p>
--	--	--

ነዞም ውጽኢታት ንምዕዋት ኣርባዕተ ኣገባባት የጠቓልል፤

ምክልኻል		ምላሽ ምሃብ	
መዋቕራዊ ለውጢ	ንቕሓት ምዕባይ	ምህናጽ ዓቕሚ	ደገፍ

ውሕስነት ይስምዳና – ጽማቕታ ተግባራት

ዝትኩረሉ ቦታ	ቀጽ/ሪፍ	ስጉምቲ	መሪሕ ትካል
ዓሌትነት ምፍታሕን ማሕበራዊ ምትእስሳር ምዕባይን ድሕንነትን	10.	ሕግታትን ፖሊሲታትን ታዝማኒያ ብጽልእን ዓሌትነትን ንዝድረኹ ምግፋዕ፣ ድንደና፣ ዓመጽን ገበንን ዝምልከት ምዃኑ ምርግጋጽ።	DoJ / DECYP
	11.	ምስ ጽልኢ ዝተኣሳሰሩ ገበናዊ ፍጻመታት ክከታተሉን ክምዘግቡን ዝኸእሉ ስርዓታት ምምዕባል፣ ንናይ ህሉውን መጻእን ምላሽ ድማ ሓበሬታ ምሃብ።	DPFEM
	12.	ኣብ ዙርያ ኣድልዎን ዓሌትነትን ከም ሲቪላዊ ወይ ገበናዊ ጉዳይ እንታይ ክለዓል ከም ዝኸእልን፣ ከምኡውን ከም ግዳይ ወይ ምስክር ዓሌታዊ ድራኽ ዘለዎም ፍጻመታት ከመይ ጌርካ ፍጻመታት ከም እትሕብርን ንቕሓት ምምዕባል።	DoJ
	13.	ዓቕሚ ታዝማኒያውያን ብውሑስን ብዘይ ፍርሒ ዓሌታዊ ዕንወትን ዓመጽን ንግዳዊ ትካላት ንምምዕባልን ንምምራሕን ምህናጽ።	DPFEM
	14.	ብማሕበረሰብ ብዝምራሕ ከባብያዊ ተበግሶታት ኣቢልካ ዓሌትነት ምእላይን ማሕበራዊ ምትእስሳር ምዕባይን።	DPAC
15.	ንግዳያት ዓሌትነት ኣብ ዝድግፍ ሕክምናኣዊ ኣገልግሎት ደገፍ ወፍሪ ምግባር።	DPAC	

እዞም ተግባራት ምስዚ ዝስዕብ ይሰማምዑ፡-

ሃገራዊ ገምጋም ማዕቀፍ ብዙሕነት ባህልታት፡ ናብ ፍትሓውነት – ንኹሉ እትኸውን ባህላዊ ብዙሕነት ዘለዎ ኣውሰትራልያ።

ናይ AHRC፡ ሃገራዊ ማዕቀፍ ጸረ ዓሌትነት (National Anti-Racism Framework)።

ሃገራዊ ስምምዕ ኣብ ምዕጻው ፍልልይ 2020፡ ቀዳምነት ሕዳሰ 3 - ለውጢ ኣብ መንግስቲ።

ውሕስነት ይስምዳና – ተግባራት

ዓሌትነት ምፍታሕን ማሕበራዊ ምትእስሳር ምዕባይን ድሕንነትን

ስጉምቲ 10:- ሕግታትን ፖሊሲታትን ታዝማኒያ ብጽልእን ዓሌትነትን ንዝድረኽ ምግፋዕ፣ ድንደና፣ ዓመጽን ገበንን ዝምልከት ምዃኑ ምርግጋጽ።

- DoJ ንምስፋሕ ኣማራጺታት 11ላ ሕጊ ፍርዲ ምድህሳስ ክቕጽል'ዩ (ብመሰረት ጸብጻብ ኣማኻሪ ቤት ምኽሪ ፍርዲ ዝሃቦ ለበዋታት)፣ እዚ ንኻልእ ብጽልኢ ዝተደፋፍኦ ገበን ክኸውን ዝኸእል ባህርያት ከጠቓልል እዩ።
- ብተወሳኺ DoJ ካብቲ ንዝያዳ ዳግመ ግምትን ሕዳሰን ዝኸውን ሓጋሪ መዳያት ዘነጻጽ ምኽሪ ኮሚሽነር ጸረ ኣድልዎ ኣብ ግምት ምእታው ክቕጽል እዩ።
- DECYP ንሓያሎ ኣገደስቲ ተግባራት ርኡይ ሕጋዊ ገምጋም ምክያድ ክቕጽል እዩ። ንኣብነት ሕገ ፍትሒ መንእሰያት 1997 (Youth Justice Act 1997)፣ ሕገ ምዝገባ መምህራን 1992 (Teachers Registration Act 1992) ከምኡ ድማ ሕገ ህጻናትን መንእሰያትን ስድራቤቶምን 1997 (Children, Young People and Their Families Act 1997)። ቀንዲ መርገጺታት ናይዞም ክለሳታት፣ ዘመናዊነት ምርግጋጽ፣ ኣህጉራዊ ሰብኣዊ መሰላት ህጻናትን ባህላዊ ድሕንነትን ድማ ክሕሎ እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

ስጉምቲ 11:- ምስ ጽልኢ ዝተኣሳሰሩ ገበናዊ ፍጻመታት ክከታተሉን ክምዝግቡን ዝኸእሉ ስርዓታት ምምዕባል፣ ንናይ ህሉውን መጻእን ምላሽ ድማ ሓበሬታ ምሃብ።

- DPFEM ምስ ብጽልኢ እተደረኸ በደል ዝተኣሳሰር ሓበሬታ ምሓዝ ከማዕብል እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

“ንኣድሕድና ብምድናቕን ብምምሃርን፣ ብዛዕባ ዓለማዊ ማሕበረሰብና ዝዓምቐ ርድኢት ክነዕቢ ንኸእል ኢና።”
ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ስጉምቲ 12:- ኣብ ዙርያ ኣድልዎን ዓሌትነትን ከም ሲቪላዊ ወይ ገበናዊ ጉዳይ እንታይ ክለዓል ከም ዝኸለልን፣ ከምኡውን ከም ግዳይ ወይ ምስክር ዓሌታዊ ድራኽ ዘለዎም ፍጻሞታት ከመይ ጌርካ ፍጻሞታት ከም እትሕብርን ንቕሓት ምምዕባል።

- DoJ ምስ ቤት ጽሕፈት ኮሚሽነር ጸረ-ኣድልዎ (OADC)ን ኣማኸሪ ጉጅለን ብምትሕብባር ኣብ ቦታ ስራሕ ጸብጻብ ኣብ ምሃብ ዝያዳ ድሕንነት ኪህሉ፣ ብዛዕባ ኣድልዎን ካልእ ዝተኸልከለ ተግባራትን (ከም ንኸልኦት ግዳይ ምግባር) ንምሕባር ዝያዳ መገድታት ንምምዕባል ክሰርሕ እዩ።
- DoJ ኣብ መንጎ ፖሊስ ታዝማኒያን OADCን ዝወሰኸ ምትሕብባር ክድህስስ እዩ፣ ምስ ወሰንቲ ግዳሳት ኣካላት ብምትሕብባር፣ ምስ ምፍታሕ ዓሌትነት ኣብ ታዝማኒያ ብሕጋዊ ኣገባባት ዝተኣሳሰር ሓባራዊ ተበግሶ ንምቕራብ።
- ኣድልዎ፣ ንኸልኦት ግዳይ ምግባርን ካልእ ዝተኸልከለ ተግባራትን ዘይሕጋዊ ምዃኑ ዝገልጽ ወፍራታት ንቕሓት ህዝቢ እውን ክውሰኽ እዩ።
- OADC ምስቲ ብኮሚሽን ማዕረ ዕድላትን (Victorian Equal Opportunity) ሰብኣዊ መሰላትን ቪክቶርያ (Human Rights Commission) ዝተዳለወ ዝመሳሰል ዓሌትነት ንምሕባር ዝሕግዝ መሳርሒ ጸብጻብ ማሕበረሰብ ክፈጥር እዩ። ናይ OADC ናይ ጥርጉንን ጸብጻብን ቅጥዕታት ናብ ዝተፈላለዩ ቋንቋታት ክትርጎም እዩ።
- DPFEM ንሰለስተ ዓመት ዝጸንሕ ስትራተጂ ምትእስሳር ማሕበረሰብ ፖሊስ ታዝማኒያ ከዳሉ እዩ።
- DECYP ኣብ ኩሉ እቲ እዚ ትካል ዝገብሮ ምሕላው መሰላት ህጻናትን መንእሰያትን ብፍላይ ድማ መሰል ንትምህርቲ፣ ንዓኣቶም ኣብ ዝጸሉ ውሳኔታት ጽልዎ ንምፍጣርን ካብ ጉድኣት ውሑስ ንምምግባርን ክቕጽል እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳብ ማእከላይ ግዜ

ስጉምቲ 13:- ዓቕሚ ታዝማኒያውያን ብውሑስን ብዘይ ፍርሒ ዓሌታዊ ዕንወትን ዓመጽን ንግዳዊ ትካላት ንምምዕባልን ንምምራሕን ምህናጽ።

- DPAC ምስ ኣማኸሪ ጉጅለ ብምዃን ድሌታት ትካላት ንግዲ ታዝማኒያ ንምግምጋምን ምላሽ ንምሃብን ክሰርሕ እዩ።
- ፖሊስ ታዝማኒያ ምስ ምምሕዳራት ክባቢን ትካላት ንግድን ኣወንታዊ ዝምድናታት ብምምዕባል ንማሕበረሰብ ንግዲ ሓዊሱ ውሑሳት ማሕበረሰባት ንምድጋፍ ክቕጽል እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳብ ማእከላይ ግዜ

“ዝያዳ ርህራሃት፣ ዝያዳ ተደናገጽቲ፣ ከምኡውን ዝያዳ ክፉት ኣተሓሳስባ ዘለዎም ውልቀ-ሰባት ንኸውን። ብሓቂ ንጽባቕ ፍልልያትና ዝጽምብልን ንኹላትና ዘራኸብ ሓባራዊ ነገራት ዘኸብርን ዓለም ከንፈጥር እንኸእል ብብዙሕነት ባህልታት’ዮ።” ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ስጉምቲ 14፡- ብማሕበረሰብ ብዝምራሕ ከባብያዊ ተበግሶታት ኣቢልካ ዓሌትነት ምእላይን ማሕበራዊ ምትእስሳር ምዕባይን።

- DPAC ምስ ኣማኻሪ ጉጅለ ብምዃን ንዓሌትነት ዝምልከትን ብደረጃ ከባብያውን ግዝኣታውን ማሕበራዊ ምትእስሳር ዘዕብዩን ቀዳምነታት ንዝውሃበም ተበግሶታት ብቐጻሊ ክግምግም እዩ።
- DPAC ኣብ ትሕቲ ፕሮግራም ንኣሸቱ ድጋፍ ማሕበራዊ ምትእስሳር ዝምወሉ ተበግሶታት፡ እንተላይ ጠለብ ብምስርሕ መመልከቲ፡ ንናይ መጻኢ ተበግሶታት ሓበሬታ ንምሃብ ክግምግም እዩ።

ገደብ ግዜ፡- ሓጺር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

ስጉምቲ 15፡- ንግዳያት ዓሌትነት ኣብ ዝድግፍ ሕክምናዊ ኣገልግሎት ደገፍ ወፍሪ ምግባር።

- መንግስቲ ታዝማኒያ ምስቲ ኣማኻሪ ጉጅለ ብምዃን ንግዳያት ዓሌትነት ዝድግፉ መደባት ከዳሉ እዩ።

ገደብ ግዜ፡- ሓጺር ግዜ

“ካብ ዝተፈላለዩ ድሕረ ባይታ ዝመጹ ሰባት ብሓባር ብሓጎስ ይኮብሩን ይሰርሑን፡ ባህልታት ይካፈሉን ንኣድሕዶም ይደጋገፉን ይሰጉሙን ኣብ ዝሓሸ ማሕበረሰብ ኣበርክቶ ይገብሩን።” ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ተሳትፎ ንጉብር

እዚ ቀዳምነት እዚ፡ ታዝማናውያን ብሰንኪ ብሄርም፡ ምልክት ቋንቋእም ወይ ኩነታቶም ንዘጋጥሞም መዋቕራዊ ዕንቅፋታት ኣብ ምፍታሕ ዘተኮረ ኮይኑ፡ ኣብ ኩሉ መዳያት ህይወት ክሳተፉን ዕላማታቶም ክወቅዑን የኽእሎም። እዚ ድማ ኣብ ናይ መዘናግዒ ንጥፊታት ምስታፍ፡ ሲቪካውን ዲሞክራሲያውን ጽምዶ፣ ኣብ ድሌታቶምን ክእለቶምን ዝሕብሕብ ትምህርትን ስልጠናን ምውፋርን ዕድላት ስራሕን ንግድን ናብ ዝለዓለ ደረጃ ምብጻሕን የጠቓልል።

ውጽኢታት

<p>ውጽኢትና</p>	<p>ውጽኢት 3:-</p> <p>ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን፡ ኣበርክቶ ንኽገብሩን ንኽዕወቱን፡ ዓቕምም ከም ዝድገፍን ኣብ ጥቕሚ ኸም ዝውዕልን ይስምዖም።</p>
<p>እነተኮረሎም መዳያት</p>	<p>ማሕበራውን ባህላውን ሲቪካውን ትምህርትን (ካብ መጀመርታ ቍጠባዊ ተሳትፎ፡፡ ዓመታት ክሳዕ ሳልሳይ ደረጃ) ስልጠናን።</p>

“ንመዋቕር ማሕበረሰብ ኣውስትራልያ ዝውክል ዝተፈላለዩ ሓይሊ ዕዮ ኣለና።” ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ንሳተፍ - ጽማቕቶ ተግባራት

ዝትኩረሉ ቦታ	ቁጽጥ #	ስጉምቲ	መሪሕ ትካል
ማሕበራውን ባህላውን ሲቪካውን ተሳትፎ	16.	ኣብ መንጎ ስደተኛታት ማሕበረሰብ ታዝማኒያ ብዛዕባ ዲሞክራሲያዊ መዋቕራት፡ ሲቪካዊ ምሕደራን መስርሕ ድምጽን ንቕሓት ምህናጽ።	DoJ
	17.	ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን ኣብ ምህናጽ ዓቕሚ ስነ-ጥበብን ባህልን ወፍሪ ምግባር፤ እዚ ድማ ማሕበረሰባት ትረኻታት ዝገልጹሉን ዘካፍሉን ውፋይት ናይ ስነ-ጥበብን ባህልን ቦታታት የጠቓልል።	DPAC / DSG
	18.	ኣብ ባህላዊ ምልውዋጥን ማሕበራዊ ምትእስሳርን ዘተባብዑ ስነ-ጥበብን ማሕበራዊ ፍጻሜታትን ወፍሪ ምግባር።	DPAC
	19.	ኣብ ታዝማኒያ ንዝርከቡ ስደተኛታት ማሕበራዊን መዘናግዕን ስፖርታውን ንጥፊታት ንኸረኽቡ ምድጋፍ።	NRE Tas
	20.	ኣብ ታዝማኒያ ንዝርከቡ ስደተኛታት፡ ትምህርቲ ድሕንነት ማይን ምሕንባስን ምሃብ።	DSG
ትምህርትን (ካብ መጀመርታ ዓመታት ክሳብ ሳልሳይ ደረጃ) ስልጠናን	21.	ንስደተኛታት ምዕባለ ምጥፋእ መሃይምነት ከምኡ'ውን ናይ ቋንቋ ኮርሳት ምርግጋጽ።	DPAC / DECYP
ቊጠባዊ ተሳትፎ	22.	ኣብ ትካላት መንግስቲ ታዝማኒያ ባህላዊ ብዙሕነት ንምዕባይ ዝዓለመ ናይ ምዕሩይነት ተበግሶታት ምግምጋምን ኣብ ግምት ብምእታውን ምዕባለኦም ምክትታልን።	DPAC
	23.	ንኹሉ ዝሓቁፍ ባህላዊ ውሕስነት ዘለዎ ቦታታት ስራሕ ታዝማኒያ ምምዕባል ምቕጻል።	DPAC
	24.	ምስ ኢንዱስትሪን ኣስራሕትን ብምትሕብባር ንኣስራሕቲ ንወነንቲ ቪዛ ንምውፋርን ክእለት ስደተኛታት ንምልላይን ዝድግፉ ጸጋታት ምምዕባልን ምዝርጋሕን።	DSG
	25.	ንግዳዊ ንጥፊታት ንምምዕባልን ንምዕባይን፡ ንዓቕሚ እቶም ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን ስድራቤታት ምህናጽ።	DSG
	26.	ንመንእሰያት ፍሉይ ስልጠናን ናይ ስራሕ መገድታትን ምሃብ።	DECYP / DSG / NRE Tas

ንሳተፍ – ተግባራት

ማህበራዊውን ባህላውን ሲቪካውን ተሳትፎ

ስጉምቲ 16፡- ኣብ መንጎ ስደተኛታት ማህበረሰብ ታዝማኒያ ብዛዕባ ዲሞክራሲያዊ መዋቕራት፡ ሲቪካዊ ምሕደራን መስርሕ ድምጽን ንቕሓት ምህናጽ።

- ድሕሪቲ ናይ ታዝማኒያ ኮሚሽን ምርጫ (TEC) ናይ 2023 ውደባዊ ገምጋም፡ DoJ ምስ ኣተሓባባሪ ተበጻሕነትን ምትእስሳርን ብምዃን ምስ ዝምልከቶም መዳርግቲ ኣካላት ብምትሕብባር ምስ ማህበረሰባት ታዝማኒያ ተበጻሕነትን ምትእስሳርን ንምምሕያሽ ዝሰርሕ ሓላፊ ትምህርትን ምትእስሳርን ክቕጽር እዩ።
- TEC ኣብ ውሽጢ ስደተኛታትን ብዙሕ ባህልታት ዘለዎም ማህበረሰባት ታዝማኒያን ተሳትፎ ንምምሕያሽ ናይ ርክብን ምትእስሳርን ስትራቴጂታት ንምምዕባል ምስ መዳርግቲ ኣካላት ክሰርሕ እዩ።
- ኣብያተ ትምህርቲ መንግስቲ ታዝማኒያ ነቲ ብዛዕባ ዲሞክራሲያዊ መዋቕር፡ ሲቪካዊ ምሕደራን መስርሕ ድምጽን ዝምልከት ትሕዝቶ ዝሓዘ ስርዓተ ትምህርቲ ኣውስትራልያ ምቕራብ ክቕጽላ እዩን።
- DECYP ንሃገራዊ ቅዋማዊ ዋዕላ ኣብያተ ትምህርቲ ከም ተማሃሮ መንግስቲ ታዝማኒያ ብደረጃ ሃገር ኣብ ሲቪካውን ዜግነታውን መስርሕ ዝሳተፉሉ መገዲ ምዃኑ ከሰፋሕፍሕ እዩ፤ እዚ ነቲ ኣብቲ ዓመታዊ ዝካየድ እንታይ የገድስ፤ ዝብሃል ናይ ጽሑፍ ውድድር የጠቓልል።

ገደብ ግዜ፡- ሓጺር ግዜ

“ብዕላል፡ ህዝባዊ ፍጻሜታትን ስነ-ጥበብን ኣቢልካ፡ ሰባት ባህላዊ ውርሻኦም ክገልጹን ብዛዕባ ናይ ካልኦት ሰባት ክመሃሩን ምቕጻን፡ ዝሰምዎም ሃዋህው ምፍጣር።” ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ስጉምቲ 17፡- ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን ኣብ ምህናጽ ዓቕሚ ስነ-ጥበብን ባህልን ወፍሪ ምግባር፤ እዚ ድማ ማህበረሰባት ትረኻታት ዝገልጹሉን ዘካፍሉን ውፋያት ናይ ስነ-ጥበብን ባህልን ቦታታት የጠቓልል።

- DPAC ምስ MCOTን ምምሕዳር ከተማ ግሌኖርቲን ብምዃን ደቡባዊ ታዝማኒያ ንሓደስቲ ዝመጹን ዝጸንሑን ብባህሊ ዝተፈላለዩ ማህበረሰባት፡ ፍጻሜታትን ምትእኽኻባትን ዘኣንግድ ምዕቡል ማእከል ብዙሕ-ባህሊ ከምዘለዎ ንምርግጋጽ ክሰርሕ እዩ።
- መንግስቲ ታዝማኒያ ምስ ኣማኻሪ ጉጅለ ብምትእስሳር ዓቕሚ፤ ተውህቦን ቦታታትን ንምህናጽ ተወሳኺ ዕድላት ከለሊ እዩ።
- DSG ንብዙሕ ባህላዊ ማህበረሰባዊ ትካላት ሓበሬታ ንምርካብ፤ ንምምልካትን ኣብ ውሽጢ ስነ-ጥበብን ባህላዊ ምዕባለን ንዝግበር ድጋፍን ተበግሶታትን ንምውፋርን ዘድልዩ ተወሳኺ ናይ ደገፍ ኣማራጺታት ኣብ ግምት ክእቱ እዩ።

ገደብ ግዜ፡- ሓጺር ግዜ

ስጉምቲ 18:- ኣብ ባህላዊ ምልውዋጥን ማሕበራዊ ምትእስሳርን ዘተባብዑ ስነ-ጥበብን ማሕበራዊ ፍጻሜታትን ወፍሪ ምግባር።

- DPAC ንዝተመሰረቱ ባህላዊ በዓላት፡ ኢስትያ፡ ፊስታ ኢጣልያ፡ ሓድሽ ዓመት ቻይናን ዲዋሊን ዝኸውን ምወላ ከማሓድር እዩ።
- DPAC ንሓደስትን ንዝቐልቀሉን ባህላዊ ፍጻሜታት ማሕበረሰባት ንምጽንባል ንምድጋፍ ኣብ ውሽጢ ክልተ ዓመት \$80,000 ዝህብ መደብ ንኣሸቱ ድጋፍ ፈስቲቫላት ብዙሓ-ባህሊ ማሕበረሰብ ክምስርትን ክቐርብን እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ግዜ

ስጉምቲ 19:- ኣብ ታዝማኒያ ንዝርከቡ ስደተኛታት ማሕበራዊን መዘናግዕን ስፖርታውን ንጥፈታት ንክረኽቡ ምድጋፍ።

- ብNRE Tas ዝምራሕ ስትራተጂ ናይ መዘናግዒ ምግፋፍ ዓሳ ባሕሪ ታዝማኒያ 2021-2030 (Tasmanian Recreational Sea Fishing Strategy 2021-2030): ንመደብ ክንክን ዓሳ ንምሕዳስ ዝሰለመ ስጉምቲ ኣለዎ፣ እንተላይ ካብ እተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ንዝመጹ ገፈፍቲ ዓሳ ቀዳምነት ዝወሃቦ ተሳታፍነት ብዝበለጸ ንምሃብ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ግዜ

ስጉምቲ 20:- ኣብ ታዝማኒያ ንዝርከቡ ስደተኛታት፡ ትምህርቲ ድሕንነት ማይን ምሕንባስን ምሃብ።

- DSG ኣብ ታዝማኒያ ንዝርከቡ ስደተኛታትን ትምህርቲ ድሕንነት ማይን ትምህርቲ ምሕንባስን ንምሃብ ናይ ምወላ ኣማራጺታት ክድህስስ እዩ።
- DECYP ንተማሃሮ ቤት ትምህርቲ መንግስቲ ታዝማኒያ መደብ ድሕንነት ምሕንባስን ማይን ምሃብ ክቐጽል እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ግዜ

ትምህርትን (ካብ መጀመርታ ዓመታት ክሳብ ሳልሳይ ደረጃ) ስልጠናን

ስጉምቲ 21:- ንስደተኛታት ምዕባል ምጥፋእ መሃይምነት ከምኡውን ናይ ቋንቋ ኮርሳት ምርግጋጽ።

- ስጉምቲ 12 ናይ ምልዓል ትልሚ ኣተገባብራ ትምህርቲ ምጽሓፍን ምንባብን 2024-2026: ብባህላውን ቋንቋውን ንዝተፈላለዩ ተማሃሮ ብቤት ትምህርቲ፡ ቤተ-መጻሕፍትን TasTAFEን ኣቢሉ፡ ዕድላት ንምምዕባል ምጽሓፍን ምንባብን ንምብጻሕን ምስ ምንባብ ዝተኣሳሰሩ ንጥፊታት ብማሕበረሰባዊ ቋንቋታት ንምብጻሕን ምድጋፍ እዩ።
- DECYP ኣብ ኣብያተ ትምህርትን ቤተ መጻሕፍትን ንዝርርብ ቋንቋ እንግሊዝ ዝድግፉ ህሉዎት ኣገልግሎታትን መደባትን ምሃብ ክቕጽል እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳብ ማእከላይ ግዜ

ቍጠባዊ ተሳትፎ

ስጉምቲ 22:- ኣብ ትካላት መንግስቲ ታዝማኒያ ባህላዊ ብዙሕነት ንምዕባይ ዝዓለመ ናይ ምዕሩይነት ተበግሶታት ምግምጋምን ኣብ ግምት ብምእታውን ምዕባልኦም ምክትታልን።

- SSMO ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ሓይሊ ስራሕ ዝቕጽሩን ዝዕቅቡን ተበግሶታት ክግምግምን ከሓድሶምን ከምኡውን ተበጻሕነት መገድታት መሪሕነት ከረጋግጽ እዩ።
- NRE Tas ብመገዲ ትልሚ ስራሕ ኣገልገሎት ኣብ NRE Tas ኣቢሉ፡ ኣብ ምምሕያሽ ቁልፊ መዳያት ትኹረት ክቕጽል እዩ፤ ንኣብነት፡ መስርሕ ምልመላ ብዝያዳ ንኹሉ ዝሓቁፍ ምግባር፡ ፖሊሲታት ብዙሕነትን ምትእስሳርን ንኹሉ ተበጻሒ ምጂኑ ምርግጋጽ፡ ከምኡውን ሓበሬታ ብዙሕነት ብኸመይ ከም ዝእከብን ዝሕበርን ምምሕያሽ።
- ባህላውን ቋንቋውን ብዙሕነት ሓዲ ካብቶም ኣብ ውሽጢ ስትራተጂ ብዙሕነትን ምዕሩይነትን ምትእስሳርን DoJ ዝተለለዩ ቀዳምነታት ዝወሃቦም መዳያት ኮይኑ፡ ኣብ ዝመጽእ ዓመት ዝያዳ ትኹረት ዝረከብ ዓውዲ እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳብ ማእከላይ ግዜ

ስጉምቲ 23:- ንኹሉ ዝሓቁፍ ባህላዊ ውሕስነት ዘለዎ ቦታታት ስራሕ ታዝማኒያ ምምዕባል ምቕጻል።

- SSMO ምስ ኣማኸሪ ጉጅለን ሓይሊ ስራሕን ብምጂን ብስልጠና፣ ንኣገደስቲ መዓልታት ኣፍልጦ ብምሃብ፣ ብዛዕባ ዓሌታዊ ድራኽ ዘለዎም ፍጻሜታት ንምሕባር ንጹር መስርሕ ብምህላውን ኣቢልካ ብኸመይ ባህላዊ ድሕንነት ዝያዳ ከምዝፍጠር ክሓስበሉ እዩ።
- DoJ ስምዒታዊ ብልሒ ከም መሰረት ንምህናጽ ኣኸብሮታዊ ዝምድናታት ምጥቃም ዝተኣሳሰር ስልጠና ዝህብ መደብ ኣኸብሮታዊ ዝምድናታት ከዳሉ እዩ። እዚ ድማ ናብ ኣወንታውን ንክብርታት መሰረት ዝገበረን ባህርያት ቦታታት ስራሕ ምምራሕ፣ ንድንደናን ኣድልዎን ምግፋዕን ምክልኻሉን ምላሽ ምሃቡን፣ ከምኡውን ኣብ ስራሕ ዝህሉ ሓፈሻዊ ምትእስሳር፣ ብዘይምርዳእ ዝግበር ወገናውነት፣ ባህላዊ ንቕሓት፣ ስነ-ኣእምሮኣዊ ማሕበራዊ ድሕነትን ዝምልከት ስልጠና ምሃብ። ብተወሳኺ፣ DoJ ንምሉእ ስብስብ ፖሊሲታት ባህሪ ናይ ስራሕ ቦታኡ ክግምግምን ክሓድሶን እዩ።
- NRE Tas ባህላዊ ድሕንነት ንምድንፋዕ ናይ ስራሕተኛታት ኣኸብሮታዊ ናይ ስራሕ ቦታ ስልጠናን ናይ ባህላዊ ድሕንነት ስልጠናን ምዝርጋሕ ክቕጽል እዩ።
- Homes Tas ንስራሕተኛታት ባህላዊ ድሕንነትን ንቕሓትን ስልጠና ምሃብ ክቕጽልን ብዛዕባ ዝኾነ ክብዕልዎ ዝደልዩ ባህላዊ መዓልታት/ባዓላት ካብ ስራሕተኛታት ርእይቶ ክሓትትን እዩ።
- ናይ DSG ስትራተጂ ብዙሕነትን ምዕራይነትን ምትእስሳርን 2022-25 ዝያዳ ብዙሕነት ዘለዎን ንኹሉ ዝሓቁፍን ፍትሓውን ናይ ስራሕ ቦታ ንምፍጣር ቃል ኣትዩ ኣሎ። እቲ ስትራተጂ ብተኸታታሊ ውጥናት ስራሕ ዝድገፍ ኮይኑ፣ ብዙሕነትን ንኹሉ ዝሓቁፍን ናይ ስራሕ ቦታ ንምፍጣር፣ ውሑስን ኣኸብሮታዊን ናይ ስራሕ ቦታ ንምፍጣር፣ ከምኡውን ደጋፍን ንኹሉ ዝሓቁፍን ባህሊ ናይ ስራሕ ቦታ ንምፍጣር ኣብ ዝግበር ጸዕርታት ዘተኮረ እዩ።
- DECYP ንኣካዩድትን ርእሰ መምህራንን ኣብ ምክልኻል ኣድልዎ ኣብ ስራሕ ዘማእከለ ግዴታዊ ስልጠና ከተኣታቱ እዩ። እዚ ስልጠና ኣብ ውጽኢታዊ ስትራተጂታት ጸረ ዓሌትነት ዘተኮረ ኮይኑ፣ መራሕቲ ናይ ምሕደራ ክእለቶም ንኸዕብዩን ንኹሎም ስራሕተኛታት ዝሓሸ ደገፍ ንኸህቡን ሓይሊ ዝህብ እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳብ ማእከላይ ግዜ

ስጉምቲ 24:- ምስ ኢንዱስትሪን ኣስራሕትን ብምትሕብባር፣ ኣስራሕቲ ንወነንቲ ሺዛ ስራሕ ክህቡን ክእለት ስደተኛታት ከለልዩን ዝድግፉ ጸጋታት ምምዕባልን ምዝርጋሕን።

- DSG ምስ ኢንዱስትሪን ኣስራሕትን ንምትእስሳር ዝሕግዙ መገድታት ብምድህሳስ ንመደባትን ኣገልግሎታትን ስደት መንግስቲ ኣውስትራልያ፣ ኣገደስቲ መደባት መንግስቲ ታዝማኒያ ዝምልከት ሓበሬታ ንምልላይን ንምርካብን ከምኡውን ኣስራሕቲ ንወነንቲ ሺዛ ስራሕ ክህቡን ንኣጠቓቕማ ክእለት ስደተኛታት ኣብ ታዝማኒያ ንምድጋፍን ዝሓሸ ደረጃ ንምሃብን ስብስብ ጸጋታት ምምዕባልን ምዝርጋሕን።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳብ ማእከላይ ግዜ

ስጉምቲ 25:- ንግዳዊ ንጥፈታት ንምምዕባልን ንምዕባይን፣ ንግቕሚ እቶም ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማናውያን ስድራቤታት ምህናጽ።

- DSG ንንኣሽቱ ትካላት ምኽሪ፣ ኣሰልጠንቲ፣ ሰልጠና፣ ወይ ድማ ንዕብየት ኣበርክቶ ዝገብሩ ፕሮጀክታት ንምቕራብ ዝድግፍ መደብ ምወላ ንኣሽቱ ትካላት ብዙሓ-ባህሊ ክቕርብ እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

ስጉምቲ 26:- ንመንእሰያት ፍሉይ ሰልጠናን ናይ ስራሕ መገድታትን ምሃብ።

- DECYP ንህጻናትን መንእሰያትን ንምስታፍን ንምሕያልን ቆሪጹ ተላዒሉ ኣሎ። ውዕል መሰላት ህጻናት ሕቡራት ሃገራት (UN Convention on the Rights of the Child) ኣብ ኩሉ ስራሕና ርእይቶኦም ክንሰምዕን ክንሓስቡሉን ይጠልብ። ነዚ ንምዕዋት ድማ DECYP ስትራተጂ ተሳትፎን ምሕያልን ይፈጥር ኣሎ። እቲ ስትራተጂ ምስ ህጻናትን መንእሰያትን ንምትእስሳር ንጹር ትልሚ ክህብ እዩ።
- DSG ንመደብ ሰልጠናን መገድታት ስራሕን (TWPP) ምስቶም ብባህልን ቋንቋን ዝተፈላለዩ መንእሰያት ዝሰርሑ ወይ ዕድላት ንምፍጣር ተገዳስነት ዘለዎም ትካላት ንምልላይ ዝሕግዙ መገድታት ክድህስስ እዩ።
- NRE Tas ንዝሰፍሐ ዝርዝር ኣመልከትቲ ንምስሓብ፣ ንማሕበረሰባት ብዙሓ-ባህሊ፣ ናይ መእተዊ ደረጃ መደባት ንምልላይ ዝሕግዙ መገድታት ክድህስስ እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

እዞም ተግባራት ምስዚ ዝስዕብ ይሰማምዑ:-

ሃገራዊ ስምምዕ ኣብ ምዕጻው ፍልልይ 2020፡ ቀዳምነት ሕዳሰ 3 - ለውጢ ኣብ መንግስቲ።

አባልነት ይስምዳና

እዚ ቀዳምነት እዚ፡ አገልግሎታትን መደባትን ብባህላዊ መዳይ ንኹሉ ዝሓቁፍን ነቶም ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን ውሑስን ምዃኑ ኣብ ምርግጋጽ ዘተኮረ እዩ።

ውጽኢታት

ውጽኢት 4፡-

ውጽኢትና

ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን፡ ኣፍልጦን ዋጋን ከም ዝወሃቦም፡ ድሌታቶም ድማ ብባህላዊ መዳይ ውሑስን ተበጻሕን ብዝኹነ ኣገልግሎታት ከም ዝተማልአ ይስምዖም።

ቴማና

አገልግሎት ሓበሬታ። ህጻናትን መንእሰያትን ኣካላውን መንበሪ ኣባይቲ።
ስድራቤታትን። ከለንተናውን ጥዕና።

አባላት ኢና – ጽማቕቶ ተግባራት

ዝትኩረሉ ቦታ	ቁጽራ/ቁጥር	ስጉምቲ	መሪሕ ትካል
አገልግሎት ሓበሬታ	27.	ንስደተኛታትን ብባህሊ ዝተፈላለዩ ታዝማኒያውያንን ዕላማ ዝገበረ ሓበሬታ መደብን አገልግሎትን ምሃብ።	DPAC
ህጻናትን መንእሰያትን ስድራቤታትን	28.	ንህጻናትን መንእሰያትን ዕላማ ዝገበረ ናይ ጽምዶ መደባት ምቕራብ።	DPAC / NRE Tas
	29.	ኩነታት ቪዛ ብዘየገድስ ብባህላዊ መዳይ ውሑስ ዝኾነ አገልግሎት ደገፍ ስድራቤትን አገልግሎት ጸታዊ ዓመጽ ስድራቤትን ምሃብ።	DoJ / DPAC
አካላውን ኩላንተናውን ጥዕና	30.	ምስ ብሄር ብዛዕባ ዝተሓሳሰሩ ድሌታት ክንክን ጥዕናን ጥዕና አእምሮን ዝሓሸ ርድኢት ምእንቲ ንምህናጽ፡ አገልግሎት ክንክን ጥዕናን ሕክምናን ምድጋፍ።	DoH
	31.	ብዛዕባ ጥዕና አእምሮ ብባህሊ ውሑስ ዝኾነ ናይ ምክልኻል ወፍርታት ምሃብ።	DoH
	32.	ድሕሪ ሕርሲ ንዝፍጠር ጭንቀት ብባህላዊ መዳይ ውሑስ ኣብ ዝኾነ ደገፍ ምትኳርን ምዕባይን።	DoH
	33.	ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ንዝመጹ ማሕበረሰባት፡ ቅኑዕን ዕላማ ዝገበረን ብባህሊ ውሑስን ናይ ቁማር ጉድኣት ዝገልጽ ትምህርቲ ንምምዕባል ሓበሬታ ዝህብ ናይ ርክብ ስትራተጂ ምምዕባል።	DPAC
መንበሪ አባይቲ	34.	ንስደተኛታት ብዛዕባ መሰላት ክራይ ብዝምልከቶም ቋንቋታት፡ ስደተኛታት ንዝኾኑ አካረይትን ተኸረይትን ድማ ሓበሬታን ስልጠናን ምሃብ።	DoJ
	35.	ኣብ ታዝማኒያ ንዝርከቡ ስደተኛታትን ብሰብአዊ ሓገዝ ዝኣትዉን ዕላማ ዝገበረ መንበሪን አባይቲ ስራሕተኛታት ደገፍን ምድላው።	Homes Tas / DPAC

አባላት ኢና – ተግባራት

አገልግሎት ሐበሬታ

ስጉምቲ 27:- ንስደተኛታትን ብባህሊ ዝተፈላለዩ ታዝማኒያውያንን ዕላማ ዝገበረ ሐበሬታ መደብን አገልግሎትን ምሃብ።

- DPAC ምስ አማካሪ ጉጅለ ኮይኑ ምስ ሐበሬታ ብዝተተሓሓዘ፡ ሰማዕትን ግቡእ ትሕዝቶን ዝቐርበሉ መገድን ንምግምጋም ክሰርሕ እዩ። እዚ ድማ ክለሳ ናይ መእተዊ ነጥቢ ባህላዊ ብዙሕነት ዘጠቓልል ክኸውን እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ግዜ

“ሰባት ኣብ ሕብረተሰብና ክጽንበሩ ክለዉ፡ ከምኡውን ምስ ሕብረተሰብ ምሉእ ብምሉእ ንኸውሃሃዱ ዝድግፍ አገልግሎታት ምስ ዝህልወና።”

ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ህጻናትን መንእሰያትን ስድራቤታትን

ስጉምቲ 28:- ንህጻናትን መንእሰያትን ዕላማ ዝገበረ ናይ ጽምዶ መደባት ምቕራብ።

- DPAC ምስቲ አማካሪ ጉጅለ ብምዃን አገደስቲን ብባህላዊ መዳይ ውሑሳትን ዝኾኑ መደባት ምትእስሳር ህጻናትን መንእሰያትን ክድህስስ ከምኡውን ኣብ ታዝማኒያ ብኸመይ ክትግበሩ ከምዝኸእሉ ክምርምር እዩ።
- ብNRE Tas ዝምራሕ ስትራተጂ ናይ መዘናግዲ ምግፋፍ ዓሳ ባሕሪ ታዝማኒያ 2021-2030፡ ምግፋፍ ዓሳን ኣብ ምሕደራ ዓሳ ዝግበር ንጥፈታትን ዝያዳ ተበጻሒ ምዃኑ ንምርግጋጽ፡ ምስ መንእሰያትን ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ምስ ዝመጹ ታዝማኒያውያንን ምርኻብ ቀዳምነት ሂቡ ኣሎ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

“ደቅና ናብ ቤት ትምህርቲ ከይዶም ሰፖርት ክጻወቱ ክለዉ፡ ብዛዕባ ሕብሮም፡ ኣከዳድናኦም፡ ወይ ብቋንቋኦም ብምዝራብም ዝኹን ርእይቶ ምስ ዘይውሃብ። ምስ ሰድርኦም ክኾኑ ኸለዉ ውሕሰነት ምስ ዝሰምዶምን ከም ነብሶም ክኾኑ ምስ ዝኸእሉን።”

ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ስጉምቲ 29:- ኩነታት ሺዛ ብዘየገድስ ብባህላዊ መዳይ ውሑስ ዝኾነ ኣገልግሎት ደገፍ ስድራቤትን ኣገልግሎት ጸታዊ ዓመጽ ስድራቤትን ምሃብ።

- DoJ ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝኾኑ ድሕረ ባይታ ንዘለዎም ግዳያት ዓሌትነትን ደቆምን ስድራቤቶምን ዝድግፉ ማሕበረሰባዊ ትካላት ዝውሃብ ምወላን ንቕሓትን ከማሓይሽ እዩ።
- ብተወሳኺ DoJ ንዘለዓለ ተረካብነት ኣገልግሎታትን ኣብያተ ፍርድን፣ ምወላን ንቕሓትን ተበጻሕነት ኣገልግሎት ትርጉምን ከማሓይሽ እዩ።
- DPAC ኣብተን ንግዳያት ዓሌትነትን ደቆምን ስድራቤቶምን ኣገልግሎት ዝህባ ማሕበረሰባዊ ትካላት፣ ብባህላዊ መዳይ ውሑስ ዝኾኑ ኣሰራርሓ ንምትግባር ምድጋፍ ክቕጽል እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳብ ማእከላይ ግዜ

ኣካላውን ከለንተናውን ጥዕና

ስጉምቲ 30:- ምስ ብሄር ብዛዕባ ዝተኣሳሰሩ ድሌታት ክንክን ጥዕናን ጥዕና ኣእምሮን ዝሓሸ ርድኢት ምእንቲ ንምህናጽ፣ ኣገልግሎት ክንክን ጥዕናን ሕክምናን ምድጋፍ።

ኣገልግሎት ህዝባዊ ጥዕና DoH እዚ ዝስዕብ ክገብር እዩ:-

- ንኹሎም ሰራሕተኛታት DoH ዝቐርብ ብኢንተርነት ዝውሃብ ስልጠና ባህልን ቋንቋን ጥዕናን ምድንፋዕን ምክትታልን።
- ምስ ፕሮጀክት ክልተኣዊ ባህላዊ ጥዕና ቀይሕ መስቀል ኣውስትራልያ ዘሎ እዋናዊ ስምምዕ ምወላ ምቕጻሉ።
- መርበብ ደገፍ ስደተኛታት ንምትሕብባር፣ ንኣገልግሎት ምውህሃድን ውክሳን፣ ንምክፋል ስልጠናን ጸጋታትን፣ ከምኡ'ውን ንምጉስጉስ ዝኾነውን መድረኽ ንምሃብ ምምችቻው።
- ንሰራሕተኛታት DoHን ነቲ ሰፊሕ ጽላቱን ብዛዕባ ጥዕና ንዘለዎም ኣፍልጦ ንምርዳእን ንምሕያልን ንምድጋፍን ዘድሊ ክእሉት ንምጥራይ፣ ንዝቕጽል ውጥን ስራሕ ምዝዛመ።

ናይ ሃገር ምሉእ ኣገልግሎት ጥዕና ኣእምሮ DoH እዚ ዝስዕብ ክገብር እዩ:-

- ምስቲ ዓውዲ ብምትሕብባር፣ ፍሉያት ተበግሶታት ጥዕና ኣእምሮ ብምምዕባል፣ ኣገልግሎት ጥዕና ኣእምሮ ብባህላዊ መገዲ ውሑስን ንዝተፈላለዩ ህዝቢ ዝምጥንን ምኽኑ ምርግጋጽ።
- ብDoH ዝጸደቐ ብኢንተርነት ንማሕበረሰባዊ ጽላት ትካላት ዝውሃብ ስልጠና (ባህልን ቋንቋን ጥዕናን) ምድንፋዕ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳብ ማእከላይ ግዜ

“ዝተፈላለዩ ባህሊ ዘለዎም ሰባት ብስኒት ብሓባር ክነብሩ ከለዉ።”
ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ስጉምቲ 31:- ብዛዕባ ጥዕና ኣእምሮ ብባህሊ ውሑስ ዝኾነ ናይ ምክልኻል ወፍርታት ምሃብ።

- ኣገልግሎት ህዝባዊ ጥዕና DoH፡ ኣብ ኩሉ ወፍርታት ሓበሬታ ህዝባዊ ጥዕና ንትርጉም ርክባት ማሕበረሰብ ኣማራጺታት ክሓስቡን ምስ መሻርኽቲ ማሕበረሰብን ወሰንቲ መዳርግቲ ኣካላትን ብምስራሕ ግቡእ ቅርጽታት ምፍራይ ክቕጽል እዩ።
- ቤት ጽሕፈት ጥዕና ኣእምሮን ኣልኮላዊ መስተን ሓሸሽን DoH፡ ምስ ስትራተጂካዊ ቀዳምነታት ዝሰማማዕ ኣብ ናይ ምክልኻል ስጉምታት ከተኩርን ምስ ወሰንቲ መዳርግቲ ኣካላት ብምሸራኽ ተበግሶታት ክድግፍን እዩ።
- ቤት ጽሕፈት ጥዕና ኣእምሮን ኣልኮላዊ መስተን ሓሸሽን DoH፡ ምስ ክሊኒካት መባእታዊ ጥዕና ብምትሕብባር፡ ጥዕና ኣእምሮ ሕብረተሰብ ንምድንፋዕ ክሰርሕ እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

ስጉምቲ 32:- ድሕሪ ሕርሲ ንዝፍጠር ጭንቀት ብባህላዊ መዳይ ውሑስ ኣብ ዝኾነ ደገፍ ምትኳርን ምዕባይን።

- ናይ ሃገር ምሉእ ኣገልግሎት ጥዕና ኣእምሮ DoH፡ ኣሃዱ ኣደን ህጻንን ከምኡ'ውን ኣብ እዋን ሕርሲ ዝግበር ኣገልግሎት ጥዕና ኣእምሮን ምሃብ ክቕጽል እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

ስጉምቲ 33:- ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ንዝመጹ ማሕበረሰባት፡ ቅኑዕን ዕላማ ዝገበረን ብባህሊ ውሑስን ናይ ቁማር ጉድኣት ዝገልጽ ትምህርቲ ንምምዕባል ሓበሬታ ዝህብ ናይ ርክብ ስትራተጂ ምምዕባል።

- DPAC ነዚ ስትራተጂ ብመገዲ መደብ ደገፍ ቁማር (GSP) ንምቕራብ ምስ ናይ ደገ ኣማኻሪ ክሰርሕ እዩ።
- እቲ ኣማኻሪ ምስ MCOT ብምትሕብባር ክሰርሕ፡ ምስ ካልኣት ማሕበረሰባዊ ትካላትን ወሃብቲ ደገፍ ቁማርን ኣብ መላእ ካልእ ቦታታት መንግስታዊ መደባት ቁማርን ክመክርን እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ግዜ

“ጎረብብቲ፡ ዓሌቶምን ቋንቋእምን ሃይማኖቶምን ብዘየገድሱ ንሓድሕዶም ክተሓላለዩ ክለዉ።” ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

መንበሪ አባይቲ

ስጉምቲ 34:- ንስደተኛታት ብዛዕባ መሰላት ክራይ ብዝምልከቶም ቋንቋታት፡ ስደተኛታት ንዝኾኑ አካሪይትን ተኻሪይትን ድማ ሓበሬታን ሰልጠናን ምሃብ።

አገልግሎት ህንጻትን ሞያን ተጠቀምቲ (Consumer Building and Occupational Services - CBOS) እዚ ዝስዕብ ክገብር እዩ፡-

- ምስ አማካሪ ጉጅለን ማሕበረሰባት ስደተኛታትን ብዛዕባ ውጽኢታዊ አገባባት ምምኽኻር፤
- ቅዳሓት መምርሒ ክራይን ካልእ አገዳሲ ሓበሬታን ንተጠቀምቲ ብተወሳኺ ቋንቋታት ምቕራብ፤
- ናይ ፌይስቡክ ጽሑፋት ብአማራጺ ቋንቋታት ከም ዝመሓላለፍ ምግባር፤
- መምርሒ ክራይ ንዝምልከቶም አካላት ምሃብ፤ ንኡብነት፡ ማእከል ጸጋታት ስደተኛታት ታዝማኒያ፤ ከምኡ እውን
- ምስቲ እተፈላለየ ባህሊ ዘለዎ ማሕበረሰብ ኣብ ዝተወደቡ መድረኻት/ፍጻሎታት ምክፋል።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

ስጉምቲ 35:- ኣብ ታዝማኒያ ንዝርከቡ ስደተኛታትን ብሰብአዊ ሓገዝ ዝኣትዉን ዕላማ ዝገበረ መንበሪን አባይቲ ስራሕተኛታት ደገፍን ምድላው።

- ሆምስ ታዝማኒያ (Homes Tasmania) ኣብ ታዝማኒያ ንዝርከቡ ስደተኛታትን ብሰብአዊ ሓገዝ ኣትዮም ዘለዉን ዕላማ ዝገበረ መንበሪ አባይትን ደገፋትን ዘድሊ ክትትልን ምግምጋምን ክትቅጽል እያ።
- DPAC ኣብ መላእ ታዝማኒያ ንዝርከቡ ብሰብአዊ ሓገዝ ኣትዮም ዘለዉ ሰባት፡ አማራጺታት ዘላቂ ማሕበረሰባዊ መንበሪ ንምትብባዕ፡ ኣድላይነት ንድፊ ተበግሶታት ድማ ኣብ ግምት ንምእታው ነቲ ናይ ሆምስተይ ናይ ፈተነ መደብ ክግምግም እዩ።

ገደብ ግዜ:- ሓጺር ክሳዕ ማእከላይ ግዜ

ከትትልን ግምገማን

መንግስቲ ታዝማኒያ ብዛዕባ እቶም ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ማሕበረሰባትና ምሉእን ንጹርን ርድኢት ክህልዎ ኣገዳሲ እዩ። እዚ ድማ ብዛዕባ እቲ ንጽልዎታት ናይቲ ንጽቡቕ ሂወትን ብልጽግናን እቶም ዝተፈላለዩ ህዝብን ማሕበረሰባትን ታዝማኒያ ክወን ንምግባር ዝተዳለዉ ፖሊሲታትን መደባትን ትርጉም ዘለዎ ሓበሬታ ምእካብ የድሊ፤ እዚ፡ ጥዕና፡ ትምህርቲ፡ ስራሕ፡ መንበሪ ኣባይትን ካልኣት ቁልፊ ድሌታትን የጠቓልል።

ብዛዕባ ትውልዲ፡ ምልክት ቋንቋን ኩነታት ሰፈራን፡ ክምእውን ካልኣት ባህርያት፡ ክም ጸታ፡ ስንክልናን ዕድመን ዝኣመሰለ ዝእኩብ ሓበሬታ፡ ኣብ ተመኩሮታትን ውጽኢትን ብኸመይ ጽልዎ ክም ዝገብር ንምርዳእ መስቀላዊ ክኸውን ኣለዎ።

“ካብ ዝተፈላለዩ ባህላዊ ጉጅለታት ዝመጹ ሰባት ናብ ኩሉ ክፋላት ታዝማኒያ ክግዕዙን ውሕስነት ክሰምዎምን ክሎ።”
ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ነዚ ውጥን ምክትታልን ጸብጻብ ምቕራብን

ነቲ 2ይ ስጉምቲ እዚ ውጥን እዚ ኣብ ምትግባር፡ DPAC ምስ ትካላት መንግስቲ ታዝማኒያን ኣማኻሪ ጉጅለን ብምትሕብባር፡ መረዳኢታ ንምእካብ፡ ምዕባለ ስጉምትታት ንምክትታልን ነቲ ውጥን ንምግምገምን ናይ ገምጋም ማዕቀፍ ክዳሉ እዩ።

DPAC ምስ ኣማኻሪ ጉጅለ ብምትእስሳር፡ ስጉምትታት ምስቲ ዝቕልቀል ዘሎ ድሌታት እቶም እተፈላለዩ ባህሊ ዘለዎም ታዝማኒያውያን ተዛመድቲ ኮይኖም ክም ዝቕጽሉ ንምርግጽ ነቲ ቀዳምነታት ክግምግሙ እዩ።

ኣብቲ ተግባራትን ውጽኢትን ዝረእ ዘሎ ምዕባለታት ዝምልክት ግዝያውን ናይ መወዳኢታን ጸብጻብ ክህሉ እዩ።

ምሕደራ

ብማሕበረሰብ ዝምራሕ ምሕደራ

DPAC ምስ ማሕበረሰባትን መዳርግቲ ኣካላትን ብምዃን ንብዙሕነት ማሕበረሰብ ታዝማኒያ ዘንጸባርቕ ኣማኻሪ ጉጅለ ባህላዊ ብዙሕነት ክምስርት እዩ።

ምምስራት ናይቲ ብደረጃ ግዝኣት ዘሎ ኣማኻሪ ጉጅለ ሓደ ካብቲ ብDPAC ዝውሰድ ናይ መጀመርታ ስጉምትታት ክኸውን፡ ምስ ማሕበረሰብ ብምዃን ምስ MCOT ምምኽኻር፡ ክምኡውን ካልኣት ምስቲ ብዙሕ ዝባህሉ ማሕበረሰብ ብቐረባ ዝሰርሑን ኣካል ናይቲ ጉጅለ ውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ ዝኹኑን ወሰንቲ ትካላት የጠቓልል፤ እዚ እም ከም MRC Tas፡ WCS፡ CDAT ከምኡ እውን Citizen Tasmania እዮም።

ኣማኻሪ ጉጅለ ምስ ጉዳያት ባህላዊ ብዙሕነት ዝተኣሳሰሩ ፖሊሲ፣ መደባትን ኣገልግሎታትን ንምሕባርን ንኣተገባብራ እቲ ውጥን ዝድግፉ ስጉምትታት ንምክትታልን ምኽሪ ክህብ ተሓሲቡ ኣሎ።

ቀጻሊ ምምኽኻር

ነቲ ዝምዕብል ዘሎ ባህሪ ህዝቢ ታዝማኒያ ኣብ ግምት ብምእታው፡ መንግስቲ ታዝማኒያ ብዛዕባ ተመኩሮታት ታዝማኒያውያን ብዝተፈላለዩ ኣገባባት ሓበሬታ ክረክብ ኣዝዩ ኣገዳሲ እዩ።

መንግስቲ ታዝማኒያ ምስ ኣማኻሪ ጉጅለን MCOTን ኮይኑ፡ ኣብቶም ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን ጽልዋ ዘሕድሩ ዝቐልቀሉ ድሌታት ንምርዳእ፡ ፖሊሲታትን መደባትን ድማ ኣገደስትን ብባህላዊ መዳይ ምላሽ ዝህቡን ኣብ ጭብጢ ኣብ ዝተመርኮሰ ተግባር ዝተመስረቱን ኮይኖም ንክቐጽሉ ክሰርሕ እዩ።

እዚ ድማ ካብ መላእ ማሕበረሰብ ታዝማኒያ ዝመጹ ሰፊሕ ድምጽታት፡ ቀዳምነታት መንግስቲ ታዝማኒያ ምሕባርን ምድራኽን ከም ዝቐጽሉ ክረጋግጽ እዩ።

“ጽቡቕ ዓይ እዩ፣ ቆልዑ ብዘይ ፍርሕን ርእሶም ክኢሎምን ክግብዩሉ ዝኸእሉ ብሉጽ ቦታ ኮይኑ ከም ዝቐጽል ክከረጋግጽ ድማ ኣለና።” ተሳታፊ፡ ምምኽኻር ንውጥን ስራሕ ብዙሕነት ባህሊ

ስትራቴጂያዊ ስምምዕ

ዓለምለካዊ

እቲ ውጥን ምስቲ 'ዓሌታዊ ኣድልዎ ብኹሉ መልክዑን መግለጺኡን ብቕልጡፍ ምውጋድ፡ ከምኡ'ውን ኣብ መንጎ ዓሌታት ምርድዳእ ንምድንፋዕን ካብ ኩሉ ዓይነት ዓሌታዊ ምፍልላይን ዓሌታዊ ኣድልዎን ነጻ ዝኾነ ኣህጉራዊ ማሕበረሰብ ንምህናጽን፡ ዓሌታዊ ኣተሓሳስባን ተግባራትን ምክልኻልን ምምካትን ዘለዎ ኣድላይነት ዝገልጽ ኣህጉራዊ ውዕል ምውጋድ ኩሉ ዓይነት ዓሌታዊ ኣድልዎ (International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination) ዝሰማማዕ እዩ።²⁶

ብሃገርን ብደረጃ ግዝኣትን ኣብ ታዝማኒያ

እቲ ውጥን ምስዞም ዝስዕቡ ናይ ኣውስትራልያን ታዝማኒያን ፖሊሲታትን ስትራቴጂታትን ዝሰማማዕ ኮይኑ፡ ኣብ ምርግጋጽ ባህላዊ ብዙሕነት ዘለዎ ሕብረተሰብ ኣውስትራልያ ብጽብቕ ከም ዝድገፍን ዝወሃሃድን ኣብ ምርግጋጽ የተኩር።

- ሃገራዊ ስምምዕ ኣብ ምዕጻው ፍልልይ 2020 ከምኡ እውን ውጥን ኣተገባብራ ታዝማኒያ።
- ብዙሕ-ባህሊ ኣውስትራልያ፣ ስሙር፡ ሓያል፡ ዕዉት (Multicultural Australia: United, Strong, Successful) – ናይ ኣውስትራልያ መግለጺ ባህላዊ ብዙሕነት።
- ሃገራዊ ማዕቀፍ ጸረ ዓሌትነት ኮሚሽን ሰብኣዊ መሰላት ኣውስትራልያ።
- ሃገራዊ ገምጋም ማዕቀፍ ብዙሕነት ባህልታት፡ ናብ ፍትሓውነት – ንኹሉ እትኸውን ባህላዊ ብዙሕነት ዘለዎ ኣውስትራልያ።
- ሃገራዊ ማዕቀፍ ሰፈራ (National Settlement Framework)፡ ማለት እቲ ሰለስተ ደረጃታት መንግስቲ ብሸርክነት ክሰርሑ፡ ንሰፈራ ስደተኛታትን ናብ ኣውስትራልያ ዝመጹ ሓይስትን ዝድግፍ ኣገልግሎታት ብኣድማዒ መገዲ ንምውጣንን ንምቕራብን ዝሕግዝ ንድፊ ዝገልጽ።
- ማዕቀፍ ማሕበራዊ ምትእስሳር መንግስቲ ኣውስትራልያ (ኣብ ምምዕባል ዘሎ)።
- መምርሒ ኣገልግሎት ቋንቋ መንግስቲ ኣውስትራልያ፣ ውሱን ምልከት ቋንቋ እንግሊዝ ንዘለዎ ሰባት ዝኸውን ደገፍ (Language Services Guidelines: Supporting access and equity for people with limited English) ከምኡ እውን መምርሒ ኣገልግሎት ቋንቋ መንግስቲ ታዝማኒያ (ኣብ ምምዕባል ዘሎ)።
- ናይ መንግስቲ ኣውስትራልያ መምርሒ ፖሊሲ ተበጻሕነት ባህላዊ ብዙሕነት (Multicultural Access and Equity Policy Guide) ንክፍልታትን ትካላትን መንግስቲ ኣውስትራልያ።
- ናይ መንግስቲ ታዝማኒያ ናይ ብዙሕነትን ምትእስሳርን ማዕቀፋት፡ ስትራቴጂታትን ፖሊሲታትን።

ከባብያዊ መንግስቲ

ስትራቴጂታትን ውጥናትን ባህላዊ ብዙሕነት ምስ ናይ ታዝማኒያ ከባብያዊ መንግስታት ምትእስሳር ኣለዎ፣ እዚ ነቶም መርበብ ከተማታት ምቕባል ኣጋይሽን ዞባታት ምቕባል ስደተኛታትን ዘተባብዑ የጠቓልል፤

- ናይ ምምሕዳር ከተማ ሆባርት ተወፋይነት ባህላዊ ብዙሕነት 2021-2023 (Multicultural Commitment 2021-2023)።
- ናይ ምምሕዳር ከተማ ግሌኖርቺ ውጥን ቦታታት ናይ እተፈላለዩ ባህሊ ዘለዎ ማሕበረሰብ (Multicultural Community Spaces Plan)።
- ናይ ምምሕዳር ኪንግቦር ውጥን ሰራሕ ብዙሕነት ባህሊ (Multicultural Action Plan)።

ምትሕንፋጽ

እዚ ውጥን እዚ ነቲ በቶም ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን ዝተለለዩ ቀዳምነታት ኣብ ምፍታሕ ዘተኮረ ኮይኑ፡ ጽቡቕ ንክነብሩ ዝድግፍ እዩ። ይኹን እምበር፡ ብሰንኪ ከም ውልቃውን ስድራቤታውን መንነት ዝኣመሰለ ካልእ ባእታታት፡ ኣብ ህይወትን መጻእን ናይቶም ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን ጽልዎ ዘሕድሩ ሰፊሕ ስትራቴጂካዊ ፖሊሲታትን ተበግሶታትን ኣለዉ። ኣብ ህይወት እቶም ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን ንዘጋጥሙ ጉዳያት ንምምሕያሽን ንምፍታሕን ዝጽዕር መስቀላዊ ስትራቴጂታት ነዚ ዝስዕብ የጠቓልል፤

- *ንደቂ ኣንስትዮ ምስራሕ፡ ስትራቴጂ ንጸታዊ ማዕርነትን ማዕረ ማለት ማዕረ፡ ስትራቴጂ ደቂ ኣንስትዮ ታዝማኒያ 2022-2027 (Working for Women: A Strategy for Gender Equality and Equal Means Equal: Tasmanian Women's Strategy 2022-2027)።*
- *ስትራቴጂ ስንክልና ኣውስትራልያ 2021-2031 (Australia's Disability Strategy 2021-2031) ከምኡ እውን ስትራቴጂ ስንክልና ታዝማኒያን (ኣብ ምምዕባል ዘሎ)።*
- *ምድጋፍ ኣለይቲ ታዝማኒያ፡ ውጥን ስራሕ ኣለይቲ ታዝማኒያ 2021-25 (Supporting Tasmanian Carers: Tasmanian Carer Action Plan 2021-25) ከምኡ እውን ሃገራዊ ስትራቴጂ ኣለይቲ 2024-2034 (National Carer Strategy 2024-2034)።*
- *ኣኸባሪትን ንዕድመ እትምቕእን ደሴት፡ ናይ ታዝማኒያ ውጥን ስራሕ ኣረጋውያን ታዝማኒያውያን 2025-2029 (A Respectful, Age-Friendly Island: Tasmania's Older Tasmanians Action Plan 2025-2029)።*
- *ናይ ታዝማኒያ ማዕቀፍን ውጥን ስራሕን LGBTIQ+ (ኣብ ምምዕባል ዘሎ)።*

ዝሰፍሐ ስትራቴጂያዊ ስምምዕ

ከም ተጠቀምቲ ኣገልግሎትን ኣባላት ማሕበረሰብን መጠን ነቶም ካብ ዝተፈለለቦ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን ብቐጥታ ዝጸልዉ ካልኦት ስትራቴጂያትን ሕዳሰታትን ነዞም ዝስዕቡ የጠቓልሉ፡-

- **ውጥን ህዝቢ፡-** ፖሊሲ ህዝቢ ታዝማኒያ፣ ንመጻኢና ዝግበር ውጥን ነቲ ምስ ስደት ዝተኣሳሰር ስነ-ህዝባዊ ለውጢ ታዝማኒያ ዝምልከት እዩ።
- **ክንክን ኣረጋውያን፡-** ካርታ ሕዳሰ ክንክን ኣረጋውያን መንግስቲ ኣውስትራልያ 2022-2025 (Aged Care Reform Road Map 2022-2025)።
- **ምክልኻልን ምፍታሕን ግህሰት ኣረጋውያን፡-** ንግህሰት ኣረጋውያን ኣውስትራልያውያን ምላሽ ዚህብ ሃገራዊ ውጥን 2019-2023 (National Plan to Respond to the Abuse of Older Australians 2019-2023) ከምኡውን ሃገራዊ ውጥን ንምውጋድ ግህሰትን ግፍዕን ኣረጋውያን (ኣብ ምምዕባል ዘሎ)፣ ምሉእ ዕድመ ምክብባር፡ ስትራቴጂ ታዝማኒያ ንምውጋድ ግህሰት ኣረጋውያን (ግህሰት ኣረጋውያን) 2023-2029 (Lifelong Respect: Tasmania's strategy to end the abuse of older people (Elder Abuse) 2023-2029)።
- **ናይ ምሉእ ዕድመ ትምህርትን ቁጠባዊ ተሳትፎን፡-** 26TEN ታዝማኒያ፡ ስትራቴጂ ታዝማኒያ ንምጥፋእ መሃይምነት ኣብ ዓቢይቲ 2016-2025፣ ስትራቴጂ ስራሕ ገዳይም ስራሕተኛታት ታዝማኒያ 2023-2027 (Tasmanian Veterans Employment Strategy 2023-2027) ከምኡውን ስትራቴጂ ዲጂታላዊ ምትእስሳር መንግስቲ ታዝማኒያ (ኣብ ምምዕባል ዘሎ)።
- **ትምህርቲ፡-** ንመጻኢ ድሉው ምዃን፡ ሃገራዊ ስትራቴጂ ሞያዊ ትምህርቲ (Future Ready: National Career Education Strategy)፣ ሃገራዊ ስምምዕ ሕዳሰ ኣብያተ ትምህርቲ (National School Reform Agreement) ከምኡውን ኣባልነትን ምዃንን – ናይ መጀመርታ ዓመታት ትምህርቲ ማዕቀፍ ንኣውስትራልያ (Belonging, Being and Becoming – The Early Years Learning Framework for Australia)።
- **ምዕባለ ህጻናትን ደገፍ መንእሰያትን ስድራቤትን፡-** ስትራቴጂ ከለንተናዊ ጥዕና ህጻናትን መንእሰያትን ታዝማኒያ፡ ደገፍ ቁሽት ታዝማኒያ (Tasmania's Child and Youth Wellbeing Strategy: It Takes a Tasmanian Village) ከምኡውን ሃገራዊ ስትራቴጂ ጥዕና ኣእምሮን ከለንተናዊ ጥዕና ህጻናትን (National Children's Mental Health and Wellbeing Strategy)።
- **ጥዕናን ጽብቕ ሂወትን፡-** ናይ ነዊሕ ግዜ ውጥን ክንክን ጥዕና ኣብ ታዝማኒያ 2040፣ ናይ ሓመብት ዓመት ስትራቴጂካዊ ውጥን ጥዕይቲ ታዝማኒያ 2022-2026 (Healthy Tasmania Five-Year Strategic Plan 2022-2026)፣ ጥዕይትን ንጥፍትን ታዝማኒያ፡ ናይ ዘተ ጽሑፍ፡ ናይ 20 ዓመት ስትራቴጂ ምክልኻል ጥዕና 2026-2046 (Healthy Active Tasmania: Discussion Paper: 20-Year Preventative Health Strategy 2026-2046)፣ ዳግመ-ግምት 2020፡ ውጥን ኣተገባብራ 2023-2024 (Rethink 2020: Implementation Plan 2023-2024)፣ ከምኡውን ውጥን ስራሕ ኣፍልጦ ጥዕና 2019-2024 (Health Literacy Action Plan 2019-2024)።
- **መንበሪ ኣባይትን ዋጋ መነባብርን መጓዳዝያን፡** ረድኤት መግቢ ንቐንጻልነት መግቢ፡ ስትራቴጂ ውሕስነት መግቢ ታዝማኒያ 2021-2024 ከምኡውን ውጥን ስራሕ 2023-2025 (Food Relief to Food Resilience: Tasmanian Food Security Strategy 2021-2024 and Action Plan 2023-2025)፣ ከምኡ ድማ ስትራቴጂ ኣባይቲ ታዝማኒያ 2023-2043 ከምኡውን ውጥን ስራሕ 2023-27 (Tasmanian Housing Strategy 2023-2043 and Action Plan 2023-27)።

መመላኢታ 1 : ቀንዲ ቃላት

ገምጋም ሃገራዊ ማዕቀፍ ባህላዊ ብዙሕነት መንግስቲ ኣውስትራልያ ከም ዘጉለሉ፡ ምስ ባህላዊ ብዙሕነት ዝተኣሳሰር ስያመታት ገና ምይይጥ ይግበረሉ ኣሎ።

ናይ ሓባር ምርድዳእ ንምፍጣር፡ ኣብቲ ውጥን እዞም ዝሰዕቡ ቃላት ኣብ ጥቕሚ ውዲሎም ኣለዉ። ካብዚ ዝሰዕብ ምንጭታት እዩ እቲ ስያመታት ተወሲዱ፤ ካብ ናይ መንግስቲ ኣውስትራልያ ናብ ፍትሓውነት፡ ባህላዊ ብዙሕነት ዘለዎ ኣውስትራልያ ንኹሉ፤ ከምኡ'ውን ካብ ናይ ኮሚሽን ሰብኣዊ መሰላት ኣውስትራልያ ሃገራዊ ማዕቀፍ፡ ጸረ-ዓሌትነት፡ ኣብ ኣውስትራልያ ዓሌትነት ንምውጋድ ዝሕግዝ ፍኖተ-ካርታ።

ይኹን እምበር፡ ኣብ እዋን እዚ ውጥን እዚ፡ መንግስቲ ታዝማኒያ ምስ ማሕበረሰባት ብምምኽኻር፡ ምስ ባህላውን ቋንቋውን ብዙሕነት ታዝማኒያ ዝዛመድ ናይ ሓባር ስያመታት ክፈጥር እዩ።

ቃል	ትርጉም
ጸረ-ዓሌትነት	ጸረ-ዓሌትነት ካብ 'ዓሌታዊ ዘይምዃን' ንላዕሊ እዩ። ጸረ-ዓሌትነት፡ ንዘይፍትሓውነት ንምምካትን ዓሌታዊ ፍትሓውነት ንምድንፋዕን ዝዓለመ ንጡፍ ውሳኔታት ምግባር ዘጠቓልል እዩ። ጸረ-ዓሌታዊነት ምዃን፡ ዓሌታዊ ፖሊሲታት፡ ኣሰራርሓታት፡ ባህልታትን ሓሳባትን ንምምካት ብንጥፈት ምጽዓር የጠቓልል። ጸረ-ዓሌትነት ከም ሓደ ዝሓሸን ፍትሓውን ሕብረተሰብ ንምድንፋዕ ከነማዕብሎን ከንጥቀመሉን እንክእል ክእለት ጌርካ ምሕሳብ ሓጋዚ ክኸውን ይኸእል እዩ። ²⁷
ባህሊ	ሓደ ሰብ ምስ እተወሰነ እምነታት፡ ስነ-ምግባር፡ ሕግታትን ልምድታትን ዘለዎ ምትእስሳር።
ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ታዝማኒያውያን	ብመሰረት ሃይማኖት፡ ቋንቋን ብሄርን ዝፈላለዩን መበቆሎም ካብ ኣቦርጅናል ወይ ደሴት ቶረስ ስትሬት፡ ኣንግሎ-ሳክሶን ወይ ኣንግሎ-ሴልቲክ ወጻኢ ዝኾኑ ጉጅለታትን ውልቀሰባትን። ²⁸
ባህላዊ ንቕሓት	ፍልልያት ከምዘሎ ምርዳእ፤ ባህሊ ድማ ልክዕ ከም ስምዒታዊ፤ ማሕበራዊ፤ ቁጠባውን ፖለቲካውን ኮነታት ሰባት፡ ኣብ ጥዕናን ተበጻሕነት ኣገልግሎታትን ጽልዎ ከም ዘሕድር ምርዳእ። ²⁹
ንባህሊ ዘጣምር	ካብ ዝተፈላለዩ ባህልታት ንዝመጹ ውልቀሰባት ኣቓልቦ ናይ ምሃብን ምድጋፍን መስርሕ፤ ኣብ ውሽጢ እተወሰነ ኹነታት ንዘለዎም ፍሉይ ኣረኣእያን ኣበርክቶን ኣኸቢርካ ምርኣይ።

ብባህላዊ መዳይ ምላሽ ምሃብ

ምስ ሓሳባትን እምነትን ክብርታትን ባህልኻ ክጋጮ ንዝኸእል ሓደሽቲ ሓሳባት ክፋት ምዃንን ነዚ ፍልልያት እዚ ማዕረ ጌርካ ክትርእዮ ምኽካልን እዩ። ናይ ኩሉ ሰብ ድሕረ ባይታ፡ እምነት፡ ክብርታት፡ ልምድታት፡ ፍልጠት፡ ኣነባብራን ማሕበራዊ ባህርያትን ምኽባር።

ባህላዊ ድሕንነት

ንደቀባትን ንኻልኣት ኣብ ናይ ስራሕ ቦታታት ዓሌትነት ዘጋጠሞም ሰራሕተኛታትን ዝድግፍ ጸረ ዓሌታዊ ሃዋህው ንምፍጣር ዝሕግዝ መገዲ፣ ከምኡ'ውን ንባህሊ ዘኸብርን ውሑስን ኣገልግሎት ምሃብ።

ኣብ ሓደ እተወሰነ ኩነታት ባህላዊ ድሕንነት እንታይ ይመስል ንዝብል ባቶም ባዚ እተጸልዉ እዩ ክግለጽ ዝግባእ።³⁰

ባህላዊ ተነቃፍነት

ሕጋውነት ፍልልይ ምቕባልን ንናይ ገዛእ ርእሰኻ ባህሊ ብዝበለጸ ንምርዳእ ኣብ ርእሰ-ዳህሳስን ኣስተንትኖን ምትኳርን፡ ተመኩሮ ህይወትን ክውንነትን ንናይ ገዛእ ርእሰኻ ወገናውነት፡ ኣተሓሳስባ፡ ግምታት፡ ጽልዎታትን ኣቐዲምካ ምፍራድን ብኸመይ ከም ዝጸልዎ፡ እዚኣም ድማ 'ኣብቲ መስርሕ ብፍላጥ ይኹን ብዘይፍላጥ ሓይሊ ብምጥቃም ንገለ ተሓከምቲ ዝተሓተ ብቕዓት ዘለዎ ክንክን ጥዕና ንክረኽቡ ብኸመይ ኣበርክቶ ክገብሩ ከም ዝኸእሉ ምርዳእ።

ኣድልዎ

ቀጥታዊ ኣድልዎ ዝፍጠር፡ ሓደ ውልቀሰብ ወይ ጉጅለ ብሰንኪ ድሕረ ባይታኡ ወይ ፍሉይ ውልቃዊ ባህርያቱ ዘይፍትሓዊ ወይ ዘይጽቡቕ ኣተሓሕዛ ምስ ዝግበረሉ እዩ።³¹

ዘይቀጥታዊ ኣድልዎ ዝፍጠር፡ ሓደ ሕጊ ወይ ፖሊሲ ዋላ እኳ ንኸሉ ሰብ ብማዕረ ዝምልከት እንተኾነ፡ ካብ ካልኣት ፍሉያት ንዝኹኑ ውልቀሰባት ዘይምጡን ጽልዎ ምስ ዝህልዎ እዩ።

መዓርነት

ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ንዝመጹ ኣውስትራሊያውያን ምስቲ ናይ ካልኣት ኣውስትራሊያውያን ዝመጣጠን ውጽኢት ዘምጽእ ፖሊሲታት፡ መደባትን ኣገልግሎታትን ምሕንጻጽ።

ዓሌት

ሓደ ሰብ ብዘይግነት፡ መበቆል፡ ባህላዊ ልምዲ፡ ሃይማኖታዊ እምነት፡ ዝነበረሉ ቦታ፡ ቋንቋ፡ ስነ-ህይወታዊ ባህርያትን/ወይ ሃይማኖትን ዘለዎ ነባሪ መለለዩ።³²

ምትሕንፋጽ

ምትሕንፋጽ፡ ዝተፈላለዩ ክፋላት መንነትን ተመኩሮታትን ሓደ ሰብ ንሓድሕዶም ብኸመይ ከም ዝጸላለውን 'ከም ዝተሓሳስሩን' የጉልሕ። ቀጺሎም ንናይ ሓደ ሰብ ዘጋጠሞ ተመኩሮ ሰላሕታውን መዋቕራውን ዘይማዕርነት ይሕብሩ። ንኣብነት፡ ሓደ ሰብ ዘሕለፎ ተመኩሮ ናይ ከም ጸታዊ ኣፈላላይ ዝኣመሰለ ዓይነት ኣድልዎ፡ ብኻልእ ክፋላት መንነቱ'ውን ይጽሎ እዩ። እዚ ድማ ዓሌቶም፡ ጸታዊ ዝንባለኣም፡ ጸታዊ መንነቶም፡ ዕድሚኣም፡ ማሕበረ-ቁጠባዊ ኩነታቶም ወይ ምስ ስንክልና ዝነብሩ ድዮም ኣይነብሩን ከጠቓልል ይኸእል። ኣብ ጸረ-ዓሌታዊ ስጉምቲ፡ ምትሕንፋጽ ኩሉ ግዜ ዓሌትን ኣብ ካልኣት ዓይነታት ጭቆና ዘለዎ ጽልዎን ከለሊ ይግባእ።³³

ተመራጺ ቋንቋ

ሓደ ሰብ ኣብ ገዛ ክዛረቦ ዝመርጹ ቋንቋ።

ዓሌት

አምር ዓሌት አብ ታሪኽ ብተዛማዲ አብ ቀረባ እዋን፡ ማለት አብ መበል 16ን 17ን ክፍለ ዘመን እዩ አብ ኤውሮጳ ተቐልቋሉ። ደቂ ሰባት ብአካላውን ማሕበራውን ባህርያት መሰረት አብ ፍሉይ ስነ-ህይወታዊ ዓሌታት ክምደቡ ይኸእሉ እዮም አብ ዝብል ዘይተረጎገገ ሓሳብ ዝተሃንጸ እዩ። ዓሌት ስነ-ህይወታዊ ይኹን ስነ-ፍልጠታዊ መሰረት እኳ እንተዘይብሉ፡ ብዙሓት ሕግታትናን ባህልናን ሕብረተሰባትናን አብ ሓሳባት ዓሌትን ዓሌትነትን ዝተሃንጹ ኮይኖም ይቕጽሉ ስለ ዘለዉ፡ ብዛዕባ ዓሌትን ጽልዎታቱን ምሕሳብ ኣገዳሲ ኮይኑ ይቕጽል ኣሎ። እዚ ድማ ነቶም ጸዓዲ ዝኾኑ ጉጅለታት ፍሉይ ዕድል ከም ዝረኽቡ ንዝገብር ሕግታትን ባህልታትን ስርዓታትን ኣበርክቶ ገይሩ እዩ፤ ክሳብ ሎሚ ዝቕጽል ዘሎ ሰላሕታዊ ዘይምዕሩይነት ድማ ፈጠሩ ኣሎ።³⁴

ዓሌታውነት

ዓሌታውነት ሰባት ካብ ፍሉይ ዓሌታዊ ጉጅለታት ከም ዝኾኑ ገይሮም ንነብሶም ዝርድኡሉን ካልኣት ሰባት ንዓታቶም ዝሕዝሉን መሰርሕ እዩ።

ዓሌት፡ ማሕበራዊ አምር ስለ ዝኾነ፡ ‘ዓሌታውነት’፡ ዓሌት ንሕብረተሰብ ብኸመይ ከም ዝቐርጸ ንምርዳእ ጠቓሚ መገዲ እዩ።

ኩሎም ሰባት፡ እንተላይ ጸዓዲ፡ ዓሌታውነት የጋጥሞም እዩ። ዓሌታውነት አብ መንጎ ጉጅለታት ሰባት ናይ ስልጣን ፍልልይ ይፈጥር እዩ፤ ገለ ማሕበረሰባት ድማ ንረብሓ ካልኣት ይምዘመዙ እዮም።

‘ኣሉታዊ ዓሌታውነት’፡ ጉጅለታት ብሰንኪ ዓሌታውነት ጉድኣት ከጋጥሞም ከሎ እዩ። ጉጅለታት ‘ኣሉታዊ ዓሌታውነት’ ከጋጥሞም ከሎ፡ ዕላማ መዋቕራዊ ኣድልዎ ብዝገብሮም መገዲ ተታሒዞም ማለት እዩ።³⁵

ዓሌትነት

ሰላሕታዊ ዓሌትነት

ሰላሕታዊ ዓሌትነት፡ ናይ ሓደ ሕብረተሰብ ወይ ትካል ባህላዊ ልምድታት፡ ሕግታት፡ ስነ-ሓሳባት፡ ፖሊሲታትን ኣሰራርሓታትን፡ ማዕረ ዘይኮነ ኣተሓሕዝን ውጽኢትን ዘስዕቡ መገዲ እዩ። ሰላሕታዊ ዓሌትነት፡ ንኸም ሕጋዊ፡ ክንክን ጥዕናን ስርዓታት ገበናዊ ፍትሕን ዝኣመሰለ ምሉእ ስርዓታት ከምኡውን ንኣሰራርሓም ዝድግፉ ዝተፈላለዩ ትካላትን መዋቕራትን ዘጠቓልል እዩ። ሰላሕታዊ ዓሌትነት፡ ብዘይ እቲ ቦትኡ ዝሕልወሉ ፍሉይት ሕግታት፡ ፖሊሲታት ወይ ኣሰራርሓታት እውን ክኸሰት ይኸእል እዩ፤ እዞም ልምድታት፡ ሕግታት፡ ፖሊሲታትን ኣሰራርሓታትን ድሕሪ ምዝዛምም እውን ነዊሕ ይጸንሕ እዩ። ትካላውን መዋቕራውን ዓሌትነት፡ መዳያት ሰላሕታዊ ዓሌትነት እዮም።

ትካላዊ ዓሌትነት

ትካላዊ ዓሌትነት ምስ ሰላሕታዊ ዓሌትነት ብቐረባ ዝተኣሳሰር እዩ። አብ ውሽጢ ሓደ ውድብ ወይ ትካል፡ ዓሌትነት ንቡር ምስ ዝኸውን እዩ ዘጋጥም። ውድባትን ትካላትን ብኸመይ ከም ዝሰርሓ ንዝመርሑ ፖሊሲታትን ኣሰራርሓታትን ዘጠቓልል እዩ። መዋቕራዊ ዓሌትነት፡ ንማዕረ ተበጻሕነት ዕድላት ንዝዓግት ዘይመዓርነትን መሰናኸላትን ይገልጽ። አብ ውሽጢ መዋቕራት ሕብረተሰብ ንዘሎ ዓሌትነት የመልክት። እዚ ድማ አብ ሕግታትን ፖሊሲታትን ባህላዊ ልምድታትን የጠቓልል። ሰላሕታዊ፡ ትካላውን መዋቕራውን ዓሌትነት ዝብሉ ቃላት ዝተፈላለዩ እኳ እንተኾኑ፡ መብዛሕትኡ ግዜ ንተመሳሳሊ ተርእዮታት ንምምልካት አብ ጥቕሚ ዝውዕሉ ኮይኖም፡ ሓድሓደ ግዜ ድማ ከም ተለዋዋጢ ቃላት አብ ጥቕሚ ይውዕሉ።

ሕድሕዳዊ ዓሌትነት

ሕድሕዳዊ ዓሌትነት ኣብ መዓልታዊ ርክባት ሰባት ንዝፍጠር ዓሌትነት የመልከት። እዚ ኣብ መንጎ ውልቀሰባት ወይ ጉጅለታት ከጋጥም ዝኸኸለ ኮይኑ፣ እቲ መብዛሕትኦም ሰባት ከም ዓሌትነት ዝፈልጥዎ እዩ። ብዙሕ መልክዕ ክሕዝ ይኸኸል እዩ፣ ከም ጸርፊ፣ ምግፋዕ፣ ምግላል ወይ ምውራድ። ሕድሕዳዊ ዓሌትነት ብተራ ቻላት ወይ ብዋዛታት እውን ክግለጽ ይኸኸል እዩ። ገለ ሰባት ነዚ ዓይነት ዓሌትነት 'መዓልታዊ ዓሌትነት' ኢሎም ይጽውዕዎ፣ ምኽንያቱ ኣብ መንጎ ሰባት ሰላሕታዊ ዓሌታዊ ዘይምዕሩይነት ብኸመይ ከም ዝግለጸ ዘርኢ ስለ ዝኸኸለ። ሕድሕዳዊ ዓሌትነት ኩሉ ግዜ ንፍሉይ ሰብ ዕላማ ዝገብር ኣይኮነን፣ ዋላ እውን ጉድኣት ወይ በደል ንምብጻሕ ዝዓለመ ዘይኸኸውን ይኸኸል እዩ። ይኹን እምበር፡ ብኣሉታዊ ዕላማ ዘይምግባሩ፡ ነቲ ኣሉታዊ ጽልዎታት ዓሌትነት ኣይቅንሶን እዩ።³⁶

ኩነታት ሰፈራ

ናይ ሓደ ሰብ ናይ ቪዛ ኮነታት።

ማሕበራዊ ምትእስሳር

ንማሕበራዊ ምትእስሳር ዝምልከት ኣብ ስምምዕ ዝተበጸሐ ትርጉም የለን።

እቲ ውጥን ኣብ ትርጉም ትካል ሰካንሎን ዘተኮረ ኮይኑ፡ ኣባላት ሕብረተሰብ ንኸነበሩን ንኸሰሱን ንኣድሕዶም ክተሓባቡሩ ዘለዎም ድልውነት እዩ።³⁷

ሓበሬታ ብዛዕባ ሕማቕ ተዘክሮታት

ነዚ ውጥን እዚ፡ ንሓበሬታ ብዛዕባ ሕማቕ ተዘክሮታት ኣብ ግምት ዘእተወ ኣረኣእያ፡ ንሕድሕዳዊ ጽልዎ ዓሌትነትን ዓሌታዊ ኣድልዎን ኣለልዩ፡ ዓሌትነት ዘጋጥምም ሰባት ተመኩሮታቶም ብውሑስን ግልጽን መገዲ ከካፍሉ ከም ዝኸኸሉ የረጋግጹ።³⁸

ብዘይምርዳእ ዝግበር ወገናውነት

ካብ ናይ ገዛእ ርእሰኻ ሕልናዊ ንቕሓት ወጻኢ ብዛዕባ ዝኸኸሉ ዝተወሰኑ ጉጅለታት ሰባት ዘሎ ማሕበራዊ ኣረኣእያታት።³⁹

ብዘይምርዳእ ዝግበር ወገናውነት ነቲ ውሳኔ ዝህብ ሰብ ከይተረድኦ ዘይፍትሓዊ ረብሓ ወይ ጉድኣት ክፈጥር ዝኸኸል ሓሳባትን ተግባራትን ክህልዎ ክጸሉ ይኸኸል።⁴⁰

ተወሳኺ መግለጺያ

1. ቢሮ ስታቲስቲክስ አውስትራልያ፣ መረዳኤታ ቆጸራ ህዝቢ 2016ን 2021 ን (Census Data 2016 and 2021)።
2. ቢሮ ስታቲስቲክስ አውስትራልያ፣ ቆጸራ ህዝብን አባይትን 2016ን 2021 ን (Census of Population and Housing 2016 and 2021)፣ መብቆል – ብዓቕን ዝተሰርዐ (አንግሎ-ሳክሶን፣ አንግሎ-ሴልቲክን ኣቦርጅንን መንነት ከይሓወሰ)። ብ .id (ብሓበሬታ ዝተሰነየ ውሳኔታት) ዝተኣከበን ዝቐረበን፣ DSG።
3. ቢሮ ስታቲስቲክስ አውስትራልያ፣ መረዳኤታ ቆጸራ ህዝቢ 2016ን 2021 ን።
4. ቢሮ ስታቲስቲክስ አውስትራልያ፣ መረዳኤታ ቆጸራ ህዝቢ 2016ን 2021 ን።
5. ቢሮ ስታቲስቲክስ አውስትራልያ፣ ቆጸራ ህዝብን አባይትን 2016ን 2021 ን፣ ትውልዲ ቦታ – ብዓቕን ዝተሰርዐ (አንግሎ-ሳክሶን፣ አንግሎ-ሴልቲክን ኣቦርጅንን መንነት ከይሓወሰ)። ብ .id (ብሓበሬታ ዝተሰነየ ውሳኔታት) ዝተኣከበን ዝቐረበን፣ DSG።
6. ቢሮ ስታቲስቲክስ አውስትራልያ፣ ቆጸራ ህዝብን አባይትን 2016ን 2021 ን – ካብ ወጻኢ ሃገራት ናብ ታዝማኒያ ዝመጹ። ብ .id (ብሓበሬታ ዝተሰነየ ውሳኔታት) ዝተኣከበን ዝቐረበን፣ DSG።
7. ቢሮ ስታቲስቲክስ አውስትራልያ፣ መረዳኤታ ቆጸራ ህዝቢ 2016ን 2021 ን።
8. ቢሮ ስታቲስቲክስ አውስትራልያ፣ ቀወምቲ ሰደተኛታት ናብ አውስትራልያ ኣብ 2021 (Permanent migrants to Australia in 2021)፣ መጋቢት 2023 ተዘርጊሑ።
9. ቢሮ ስታቲስቲክስ አውስትራልያ፣ ኣብ አውስትራልያ ኣብ 2021 ግዚያዊ ቪዛ ዘለዎም ሰባት (Temporary visa holders in Australia in 2021)፣ ሚያዝያ 2023 ተዘርጊሑ። መተሓሳስቢ፡ ዝተወሰኑ ንኡሳን ምድባት ቪዛ ኣብ መንጎ 2016ን 2021ን ተቐይሮም እዮም።
10. ክፍሊ ውሽጣዊ ጉዳያት፣ መንግስቲ አውስትራልያ፣ ወርሓዊ ጸብጸባት SOSOG – ጽማቕኡ ምምጻእ ኣተውቲ መደብ ሰፈራ ብሰብአዊ ሓገዝ – ታዝማኒያ (Monthly SOSOG Reports – Summary of Arrivals of Entrants in Humanitarian Settlement Program – Tasmania)።
11. ቢሮ ስታቲስቲክስ አውስትራልያ፣ መረዳኤታ ቆጸራ ህዝቢ 2016ን 2021 ን።
12. ቢሮ ስታቲስቲክስ አውስትራልያ፣ ቆጸራ ህዝብን አባይትን 2016ን 2021 ን – ኣብ ገዛ ዝዘረብ ቋንቋ – ብዓቕን ዝተሰርዐ። ብ .id (ብሓበሬታ ዝተሰነየ ውሳኔታት) ዝተኣከበን ዝቐረበን፣ DSG።
13. ቢሮ ስታቲስቲክስ አውስትራልያ፣ ቆጸራ ህዝብን አባይትን 2016ን 2021 ን – ካብ እንግሊዝኛ ወጻኢ ዝኹነ ቋንቋ። ብ .id (ብሓበሬታ ዝተሰነየ ውሳኔታት) ዝተኣከበን ዝቐረበን፣ DSG።
14. ቢሮ ስታቲስቲክስ አውስትራልያ፣ ቆጸራ ህዝብን አባይትን 2016ን 2021 ን – ምልክት ቋንቋ እንግሊዝኛ። ብ .id (ብሓበሬታ ዝተሰነየ ውሳኔታት) ዝተኣከበን ዝቐረበን፣ DSG።
15. ቢሮ ስታቲስቲክስ አውስትራልያ፣ ቆጸራ ህዝብን አባይትን 2016ን 2021 ን – ሃይማኖት – ብዓቕን ዝተሰርዐ። ብ .id (ብሓበሬታ ዝተሰነየ ውሳኔታት) ዝተኣከበን ዝቐረበን፣ DSG።
16. ውድብ ጥዕና ዓለም (2024)፣ ወሰንቲ ጥዕና Determinants of health።

17. አውስትራልያዊ ትካል ጥዕናን ድህነትን፡ መንግስቲ አውስትራልያ፡ ማሕበራዊ ወሰንቲ ጥዕና ኣብ መንጎ ካብ ዝተፈላለዩ ባህልን ቋንቋን ዝመጹ ሰባት ኣብ አውስትራልያ (Social determinants of health among culturally and linguistically diverse people in Australia): ጸብጻብ መርበብ ሓበሬታ- 14 ግንቦት 2024።
18. Watego, C.፣ Singh, D.፣ ከምኡውን Macoun, A. (2021)፣ ምሕዝነት ንፍትሒ ኣብ ጥዕና፡ ሰፍሓት ወረቓት ኣብ ዓለት፣ ዓሌትነትን ስርዓተ ጥዕና አውስትራልያን (Partnership for Justice in Health: Scoping Paper on Race, Racism and the Australian Health System)። Muralidharan, P.፣ Hosseini, Y. ከምኡውን Arashiro, Z (2024)። ማዕቀፍ ጸረ ዓሌትነት፡ ተመኩሮታትን ኣረኣኢታትን ብዙሓ-ባህሊ አውስትራልያ (An Anti-Racism Framework: Experiences and Perspectives of Multicultural Australia)። ጸብጻብ ብዛዕባ ሃገራዊ ምምኽኻር ማሕበረሰብ፡ ብኮሚሽን ሰብኣዊ መሰላት አውስትራልያ ዝተመዘዙ፡ ካንበራ፡ ኤሲቲ፡ ፊደረሽን ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ማሕበረሰባት አውስትራልያ። ኮሚሽን ሰብኣዊ መሰላት አውስትራልያ (2024)፡ ሃገራዊ ማዕቀፍ ጸረ-ዓሌትነት፡ ኣብ አውስትራልያ ዓሌትነት ንምውጋድ ዝሕግዝ ፍኖተ ካርታ። መንግስቲ አውስትራልያ (2024)፡ ናብ ፍትሓውነት፡ ንኹሉ እትኸውን ብዙሕ ዝባህላ አውስትራልያ።
19. ፊደረሽን ባይቶታት ብሄራዊ ማሕበረሰብ አውስትራልያ (2020)፡ እንተዘይቆጸርናዮ...ኣይቆጸርንዩ! ናብ ቅነዕ ሃገራዊ ምእካብ ሓበሬታን ምቕራብ ጸብጻብን ባህላዊ፡ ብሄራውን ቋንቋውን ብዙሕነት (If We Don't Count It...It Doesn't Count! Towards consistent national data collection and reporting on cultural, ethnic and linguistic diversity)።
20. መንግስቲ አውስትራልያ (2024)፡ ናብ ፍትሓውነት፡ ንኹሉ እትኸውን ብዙሕ ዝባህላ አውስትራልያ።
21. O'Donnell, J.፣ Guan, Q. ከምኡውን Prentice, T. (2024)፣ ካርታ ማሕበራዊ ምትእስጋር 2024፣ ስካንሎን ኢንስቲትዩት፣ ገጽ 15።
22. Muralidharan, P.፣ Hosseini, Y. ከምኡውን Arashiro, Z, (2024)፡ ማዕቀፍ ጸረ-ዓሌትነት፡ ተመኩሮታትን ኣረኣኢታትን ብዙሓ-ባህሊ አውስትራልያ። ጸብጻብ ብዛዕባ ሃገራዊ ምምኽኻር ማሕበረሰብ፡ ብኮሚሽን ሰብኣዊ መሰላት አውስትራልያ ዝተመዘዙ፡ ካንበራ፡ ኤሲቲ፡ ፊደረሽን ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ማሕበረሰባት አውስትራልያ፡ ገጽ 4።
23. O'Donnell, J.፣ Guan, Q. ከምኡውን Prentice, T. (2024)፣ ካርታ ማሕበራዊ ምትእስጋር 2024፣ ስካንሎን ኢንስቲትዩት፣ ገጽ 7።
24. O'Donnell, J.፣ Guan, Q. ከምኡውን Prentice, T. (2024)፣ ካርታ ማሕበራዊ ምትእስጋር 2024፣ ስካንሎን ኢንስቲትዩት፣ ገጽ 89።
25. ሃገራዊ በዓል መዚ ወግዓውነት ተርጉምትን ኣስተርጉምትን (2023)፡ ናብ ሃገራዊ ማዕቀፍ ባህላዊ ብዙሕነት ዝቐረበ (Submission to the Multicultural Framework Review)።
26. ሕቡራት ሃገራት (1965)፡ ኣህጉራዊ ውዕል ምውጋድ ዓሌታዊ ኣድልዎ፡ ውሳኔ ሓፈሻዊ ባይቶ 2106።
27. ኮሚሽን ሰብኣዊ መሰላት አውስትራልያ (2024)፡ ሃገራዊ ማዕቀፍ ጸረ-ዓሌትነት፡ ኣብ አውስትራልያ ዓሌትነት ንምውጋድ ዝሕግዝ ፍኖተ ካርታ፡ ገጽ 36።
28. ቢሮ ስታቲስቲክስ አውስትራልያ፡ መረዳኢታ ቆጻራ ህዝቢ 2016።
29. ኮሚሽን ሰብኣዊ መሰላት አውስትራልያ (2024)፡ ሃገራዊ ማዕቀፍ ጸረ-ዓሌትነት፡ ኣብ አውስትራልያ ዓሌትነት ንምውጋድ ዝሕግዝ ፍኖተ ካርታ፡ ገጽ 28።
30. ኮሚሽን ሰብኣዊ መሰላት አውስትራልያ (2024)፡ ሃገራዊ ማዕቀፍ ጸረ-ዓሌትነት፡ ኣብ አውስትራልያ ዓሌትነት ንምውጋድ ዝሕግዝ ፍኖተ ካርታ፡ ገጽ 28።

31. መንግስቲ ኣውስትራልያ (2024): ናብ ፍትሓውነት፡ ንኹሉ እትኸውን ብዙሕ ዝባህላ ኣውስትራልያ (A multicultural Australia for all): ገጽ 24።
32. መንግስቲ ኣውስትራልያ (2018): መምርሒ ፖሊሲ ተበጻሕነት ባህላዊ ብዙሕነት ንክፍልታትን ትካላትን መንግስቲ ኣውስትራልያ (The Multicultural Access and Equity Policy Guide for Australian Government Departments and Agencies)።
33. ኮሚሽን ሰብኣዊ መሰላት ኣውስትራልያ (2024): ሃገራዊ ማዕቀፍ ጸረ-ዓሌትነት፡ ኣብ ኣውስትራልያ ዓሌትነት ንምውጋድ ዝሕግዝ ፍኖታ ካርታ፡ ገጽ 37።
34. ኮሚሽን ሰብኣዊ መሰላት ኣውስትራልያ (2024): ሃገራዊ ማዕቀፍ ጸረ-ዓሌትነት፡ ኣብ ኣውስትራልያ ዓሌትነት ንምውጋድ ዝሕግዝ ፍኖታ ካርታ፡ ገጽ 37።
35. ኮሚሽን ሰብኣዊ መሰላት ኣውስትራልያ (2024): ሃገራዊ ማዕቀፍ ጸረ-ዓሌትነት፡ ኣብ ኣውስትራልያ ዓሌትነት ንምውጋድ ዝሕግዝ ፍኖታ ካርታ፡ ገጽ 37።
36. ኮሚሽን ሰብኣዊ መሰላት ኣውስትራልያ (2024): ሃገራዊ ማዕቀፍ ጸረ-ዓሌትነት፡ ኣብ ኣውስትራልያ ዓሌትነት ንምውጋድ ዝሕግዝ ፍኖታ ካርታ፡ ገጽ 36-37።
37. ትካል ምርምር ፋውንዴሽን ስካንሎን፡ ማሕበራዊ ምትእስሳር እንታይ እዩ? (What is Social Cohesion?)
38. ኮሚሽን ሰብኣዊ መሰላት ኣውስትራልያ (2024): ሃገራዊ ማዕቀፍ ጸረ-ዓሌትነት፡ ኣብ ኣውስትራልያ ዓሌትነት ንምውጋድ ዝሕግዝ ፍኖታ ካርታ፡ ገጽ 38።
39. ቀይሕ መስቀል ኣውስትራልያ፡ ብዛዕባ ብዘይምርዳእ ዝግበር ወገናውነት ተማሃሩ (Learn About Unconscious Bias)።
40. ሞናሽ ዩኒቨርሲቲ፡ ብዘይምርዳእ ዝግበር ወገናውነት (Unconscious Bias)።

